

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Փուլին-Փաշինեան Հանդիպման Եզրակացութիւնները

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան մեկնած էր Մոսկուա՝ մասնակցելու համար ԱՊՀ պետութիւններու ղեկավարներու խորհուրդի նիստին: Այս առթիւ Ռուսաստանի նախագահ Վլատիմիր Փուլին Քրեմլինի մէջ ընդունելով Հայաստանի վարչապետին խօսած է երկու երկիրներուն միջեւ տնտեսական կապերու յարաճուն զարգացման մասին, շրջանցելով քաղաքական գետնի վրայ յառաջացած բաժանումը, որ ծայր առաւ 2020-ի 44-օրեայ պատերազմէն ասդին:

Առաջին անգամ չէ, որ նախագահը Փուլին հրապարակաւ կը խօսի երկու երկիրներուն միջեւ առեւտրական շրջանառութեան մասին ու գովասանքով կ'արտայայտուի Հայաստանի մէջ վերջին տարիներուն արձանագրուող տնտեսական աճի մասին: Յստակ է, որ Ռուսաստանի նախագահը տողատակով կ'ուզէ հասկնել Հայաստանի ժողովուրդին, թէ տնտեսութեան մէջ տեղի ունեցող յաջողութիւններուն համար Հայաստան կը պարտի Ռուսաստանին եւ Ռուսաստանի ղեկավարած Եւրասիական Տնտեսական Միութեան անդամակցութեան:

Քրեմլինի ղեկավարութիւնը կը գիտակցի, որ կորսնցուցած է Հայաստանի մէջ իր ունեցած քաղաքական գրեթէ բոլոր լծակները, որոնք կային տակաւին մի քանի տարի առաջ: Այժմ մնացած է միայն Տնտեսական կապը, որ պետք է ընդունիլ, որ բաւական օգուտներ կ'ընձեռէ Հայաստանին ու Մոսկուան տակաւին յոյս ունի, որ Հայաստանը կրնայ պահել իր ուղեծիրին մէջ եւ զինք վերադարձնել քաղաքական նոյն դաշտը:

Ռուսաստանի հետ տնտեսական կապերու խզումը ներկայիս չի բխիր Հայաստանի շահերէն եւ ան կը փորձէ տարանջատել տնտեսականը՝ քաղաքականէն: Նախագահ Փուլին կեդրոնաձեռքով տնտեսական հարցերուն վրայ չի նշանակեր որ Մոսկուա գոհ է Հայաստանի վարած արտաքին քաղաքականութենէն, սկսած Եւրոպական միութեան հետ ստեղծուած սերտ կապերով, Ֆրանսայի, Հնդկաստանի եւ այլ երկիրներու հետ ռազմական գետնի վրայ համագործակցութեամբ եւ Միացեալ Նահանգներէն եկող տնտեսական օժանդակութեամբ:

Թէեւ նախագահ Փուլին իր հրապարակային ելոյթներուն մէջ

Փաշինեանի Հետ Հանդիպումի Ընթացքին Փուլին Յայտնած է Ռուսաստանի Եւ Հայաստանի Միջեւ Յարաբերութիւններու Յարաշարժ Զարգացման Մասին

Ռուսաստանի նախագահ Վլատիմիր Փուլին Քրեմլինի մէջ ընդունած է Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը եւ զրոյցի ընթացքին նշած էրկու երկիրներուն միջեւ առեւտրատնտեսական յարաբերութիւններու յարաշարժ զարգացումը:

«Անցեալ տարի առեւտրաշրջանառութիւնը հասած է 7,4 միլիարտ տոլարի, իսկ այս տարուայ առաջին կիսամեակին աճած է 2,5 անգամ՝ գերազանցելով 8,3 միլիարտ տոլարը», - նշած է ՌԴ նախագահը: Ան ընդգծած է, որ եթէ այս կշռոյթը շարունակուի, ապա տարեկան զարգացումը շրջանառութիւնը կրնայ հասնիլ մրցանշային 14-16 միլիարտ տոլարի:

Աւելի վաղ Փուլին հանդիպած էր Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ:

Ինչպէս լրագրողներուն յայտնած է պետութեան ղեկավարի օգնական Եուրի Ուշաքովը, Մոսկուան աշխոյժ դեր կը խաղայ Պաքուի եւ Երեւանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման գործին մէջ:

Փուլին Քրեմլինի մէջ կ'ընդունի Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին

Ալիեւն ու Փաշինեանը ժամանած են Մոսկուա՝ մասնակցելու ԱՊՀ պետութիւններու ղեկավարներու խորհուրդի նիստին, որուն նախագահած է Փուլին: Միջոցառման կը մասնակցին նաեւ Պելաուսիոյ, Ղազախստանի,

Տաճիկստանի, Ղրղզստանի, Ուզպեքիստանի եւ Թուրքմենիստանի նախագահները: Երկուշաբթի՝ Հոկտեմբեր 7-ին, պետութիւններու ղեկավարները հաւաքուած էին ոչ-

Մաքրոն Փաշինեանին Վերահաստատած է Ֆրանսայի Վճռականութիւնը՝ Աջակցելու ՀՀ Տարածքային Անբողջականութեան

Նախագահ Եմանուէլ Մաքրոն Ելիզէի պալատին առջեւ կը դիմաւորէ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին

Ելիզէի պալատը հաղորդագրութիւն տարածած է Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի եւ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի՝ նախօրէին ունեցած հանդիպման վերաբերեալ:

Ըստ հաղորդագրութեան՝ Ֆրանսայի նախագահը աշխատանքային ճաշ ունեցած է ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ, որուն ընթացքին ունեցած զրոյցին Մաքրոն շնորհակալութիւն յայտնած է Հայաստանի վարչապետին Ֆրանսֆոնի գազաթափողովին ներկայ

գտնուելու համար: «Շարունակելով Սեպտեմբեր 25-ին ՄԱԿ-ի Գլխաւոր Վեհաժողովի իր ելոյթը՝ նախագահը վերահաստատած է Ֆրանսայի վճռականութիւնը՝ աջակցելու Հայաստանի ինքնիշխանութեան եւ տարածքային ամբողջականութեան, ինչպէս նաեւ հայ ժողովուրդի՝ խաղաղութեան եւ ժողովրդավարութեան ձգտումներուն», - կ'ըսուի հաղորդագրութեան մէջ: Ֆրանսայի նախագահը վերահաստատած է իր հաւատարմու-

թիւնը Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ ընթացող խաղաղութեան պայմանագրի շուրջ բանակցութիւններուն, որոնք խիստ համապատասխան պիտի ըլլան միջազգային իրաւունքին եւ տարածաշրջանի բոլոր ժողովուրդներու շահերուն:

«Հանրապետութեան նախագահը եւ Հայաստանի վարչապետը քննարկած են պաշտպանութեան, փոխադրութեան, ուժանիւթի, ինչպէս նաեւ կրթութեան եւ մշակութի ոլորտներուն մէջ երկկողմ համագործակցութեան հիմնական հարցերը», - կը նշուի Ելիզէի պալատի հաղորդագրութեան մէջ:

Երկու երկիրներուն ղեկավարները պայմանաւորուած են նաեւ շարունակել ամրապնդել երկկողմ համագործակցութիւնը Ֆրանսայի եւ Հայաստանի միջեւ:

Յիշեցնենք՝ հայկական կողմի հաղորդագրութեան համաձայն ալ՝ գրուցակիցները քննարկած են Հայաստան-Ֆրանսա բազմաոլորտ օրակարգին վերաբերող հարցեր, ընդգծուած է բարեկամական յարաբերութիւններու զարգացման ու ամրապնդման ուղղուած հետեւողական քայլերու իրականացման շարունակականութեան կարեւորութիւնը:

Վարչապետ Փաշինեան կարեւորած է բարեկամ Ֆրանսայի մշտական աջակցութիւնը եւ ընդգծած է Հայաստանի պատրաստակամութիւնը՝ երկկողմ հետաքրքրութիւններ կայացնող բոլոր ոլորտներու զարգացման ուղղուած քայլերու իրականացման հարցով:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԵՎ ՍՄԱՌՈՒՄ

Ընդդիմութիւնը «Թեժ Աշուն» եր Խոստանում. Աջապահեանը «Իր Բաժին Բենգինը»«Պզզացրեց»

ՀԵՂԻՆԷ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ

«Սրբագան» կոչուող շարժման մասին մեր նախորդ հրատարակած հոդուածներում բարեկամաբար առաջարկել էինք այս կանխատեսելի ելքով ականատեսացնել կազմակերպիչներին դադարել զբաղուել «սիւղիփոսեան աշխատանքով»՝ փակել «գրասենեակը», տուն ուղարկել աշակերտներին եւ նախապատրաստուել վալիք խորհրդարանական ընտրութիւններին:

Նաեւ կանխատեսել էինք՝ քաղաքական մարզինալ եւ նախկին նախագահներին կողմից ուղղորդուող ուժերի ներկայացուցիչները, որոնք հաւաքուել են վազգէն (Բագրատ) Գալստանեանի շուրջ եւ «Քաղաքական Խորհուրդ» ձեւաւորել, չեն յաջողելու եւ շարժման կէսից վերածուելու են մերօրյայ «Բաբելոնի աշտարակաշինարարներ»:

Ինչո՞ւ, քանի որ հնարաւոր չէ նոյն դէմքերով՝ դերասանական անտաղանդ կազմով ու «պրոֆեսիոնալ» ռեժիսորով, նոյն պիեսը բեմադրել ու ակնկալել ցնցող արդիւնք եւ հանդիսատեսի ծափեր: Ընդ որում՝ արդէն երրորդ անգամ:

Մեր «մարզարէութիւնը», ինչպէս դէպքերի ընթացքն է ցոյց տալիս, կարծէք իրականութիւն է դառնում: Ականատեսն ենք «թէժ աշնան» մասին ընդդիմութեան խոստման կատարմանը, բայց ոչ թէ կուռ ու բիւրեղացած քաղաքական թիմի, մէկ մարդու պէս ոտքի ելած ժողովրդի եւ հրապարակնե-

րում մոլեգնող բազմամարդ հանրահաւաքների, այլ՝ ընդդիմութեան ներքին խոհանոցում բռնկուած հրդեհի եւ այլեւս մարած շարքերի տեսքով:

Ընդդիմութեան «տանը» բռնկուելիք հրդեհի առաջին «կայծերը» նկատելի էին դեռ Յունիսի սկզբից, երբ «լիմարների նաւը» (տես՝ Հ. Բոսիսի համանուն կտաւը) լքեց շարժման համաառջնորդ Սուրէն Պետրոսեանը, Սեպտեմբերի 20-ին էլ ԱժԲ-ն «ցտեսութիւն» ասաց շարժմանը՝ որոշումը պատճառաբանելով մասնաւորապէս «վերջերս ի յայտ եկած շարժման որոշակի անընդունելի դրսեւորումներով»:

Ս. Պետրոսեանը, ինչպէս արդէն յայտնել ենք, քողարկեց շարժման կուլիաներում ծաւալուող զգվուտոցն ու սողոմգոմօրական կրքերը, եւ ակնյայտ դարձաւ, որ Գալստանեանն ընդամէնը շիրմա է, որի հետեւում ծուարած նախկին ռեժիմի պարագլուխներն ու նրանց աղէպտները կատաղի պայքար են մղում ոչ այնքան գլխաւոր «թիրախ»-ի՝ իշխանութեան դէմ, այլ՝ իրար՝ նուաճելու «առաջին պլանի լաւագոյն դերասանի», ներողութիւն՝ ընդդիմադիրի տիտղոսը:

Այս անառողջ կրքերը, ի դէպ, նկատելի էին նաեւ «դիմադրութեան» շարժման օրերին, երբ նախկին նախագահներին միջեւ ներքին մրցակցութիւնը՝ լինել շարժման առաջին պլանում, ուղղակի աչք էր ծակում, ինչն էլ յետագա-

յում հանեց շարժման «աչքը»՝ դատապարտելով կատարեալ ձախողման: Ահա թէ ինչու «դիմադրութեան շարժում-2»-ը որոշեց հեռու մնալ նախկին նախագահների ստուերից, սակայն յայտնի է, չէ՞, որ «ծածուկ ոչինչ չկայ, որ չյայտնուի, ոչ էլ գաղտնի բան, որ չիմացուի եւ ի յայտ չգայ»:

Ի դէպ, շարժման կազմակերպիչներում տիրող «արտակարգ իրավիճակի» մասին, բայց փոքր-ինչ այլ համատեքստում մօտ երկու շաբաթ առաջ աղաղակել էր ՀՀԿ-ական էդուարդ Շարմազանովն ու յորդորել ընդդիմութեան իր գործընկերներին իրար վրայ «Չուր չպզզացնել»:

«Հիմա մեր տունը վառուած ա, որպէսզի տունը յանգցնենք, էդ հրշէջները, որոնցից մէկն էլ ՀՀԿ-ն ա, չպիտի Չուրը պզզցնեն իրար վրայ, այլ պտի էդ տան կրակը մարէն: Իմ մօտ նենց տպաւորութիւն ա, որ մենք էդ շլանգը ձեռներս, մէկն էլ՝ մենք, էդ կրակը ուզում ենք մարենք, հետեւից մեր վրայ պզզցնում են: Հերիք ա, տղաներ ջան, իրար վրայ պզզցնէք, ընդդիմութեան մեր գործընկերներին եմ ասում: Ուզու՞մ ենք իշխանափոխութիւն, գիտակցու՞մ ենք, որ իշխանափոխութիւնն ա էդ աղէտից պրծնելը, բերէք շլանգով իրար վրայ հերիք Չուր պահենք ու վարկաբեկենք», յորդորել էր կարկառուն ՀՀԿ-ականը:

Թէ ովքե՞ր էին այդ անկարգ տղաները, կարելի է միայն ենթադրել:

Շար.ը էջ 19

Թուրքիան ԴԷ՞մ է Ալիեի Մանիպուլիացիաներին

ՎԱՅՐԱՍ ԱԹԱՆԵՍԵԱՆ

Ատրպէյճանի ԱԳՆ-ն արձագանքել է սահմանազատման յանձնաժողովների Կանոնադրութեան վերաբերեալ Հայաստանի սահմանադրական դատարանի որոշմանը: Փորձագիտական տեսակէտ է շրջանառուել, որ այսօր Սահմանադրական դատարանը ենթակայ է իշխանութիւններին, վաղը նոր իշխանութիւնը կարող է այլ մօտեցում ունենալ:

Ատրպէյճանի ԱԳՆ արձագանքը մի շատ ուշագրաւ նրբերանգ ունի. Պաքուն յիշեցնում է, որ Հայաստանի Սահմանադրութիւնը «նաեւ Արեւմտեան Հայաստանի նկատմամբ յաւակնութիւն ունի»: Ինչն է իշխում Ալիեին դրդել, որ նման «մտահոգութիւն» հրապարակայնացնի: Միթէ՞ թուրքիան այնքան «թուլացած» է, որ Հայաստանի հետ բանակցութիւններում ի գօրու չէ բարձրացնել այդ խնդիրը:

Տպաւորութիւն է, որ Երեւանի կողմից «Արեւմտեան Հայաստանի նկատմամբ հաւակնութեան» մասին ակնարկի հասցէատէրը թուրքիան է: Նիւ Եորքում փաշինեան-էրտողան հանդիպմանը կողմերը վերահաստատել են բանակցութիւններին առանց նախապայմանների շարունակելու մտադրութիւնը:

Ճիշտ է, թուրքիան որեւէ գործնական քայլ չի ձեռնարկում եւ Հայաստանի հետ սահմանի բացումը շարունակում է պայմանաւորել հայ-ատրպէյճանական կարգաւորմամբ, բայց Անքարան, կարծես, ցոյց է տալիս, որ Ալիեի մանիպուլիացիաներից «յոզնել է»:

Յիշեցնելով, որ Հայաստանը «տարածքային պահանջներ ունի նաեւ Թուրքիայից»՝ Պաքուն ենթատեքստով փորձում է արգելափակել հայ-թուրքական յարաբերութիւնների որեւէ առաջընթաց:

Կա՞ն թուրք-ատրպէյճանական սկզբունքային տարաձայնութիւններ՝ դժուար է միանշանակօրէն հաստատել կամ հերքել: Բայց «Արեւմտեան Հայաստանի» մասին Ատրպէյճանի ԱԳՆ յիշեցումը թոյլ է տալիս եզրակացնել, որ հայ-ատրպէյճանական կարգաւորման շուրջ Պաքուի մանիպուլիացիաները թուրքիային առնուազն այս փուլում ձեռնտու չեն:

Ոչ ոք այնքան լաւատես չէ, որպէսզի ասի, թէ Անքարան պատրաստ է կամ կարող է Պաքուի նկատմամբ «փափուկ ուժ» կիրառել, որպէսզի արագացնի հայ-ատրպէյճանական կարգաւորումը: Թուրքիան մեծ հաշուով սողորուած չէ Հայաստանի հետ սահմանի բացման, դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատման հեռանկարով:

Բայց թուրքիան չի կարող չտեսնելու տալ, որ Հայաստանի հետ Ատրպէյճանի յարաբերութիւնների կարգաւորումը խոչընդոտում է Մոսկուան, եւ այդ իրավիճակը Պաքուին աւելի է հեռացնում Անքարայից՝ վտանգելով «թուրքական աշխարհ» նախագիծը, ինչն

իր հերթին էրտողանի գլխաւոր յաղթարթուղթն է մի կողմից Ռուսաստանի, միւս կողմից՝ Միացեալ Նահանգների, Եւրամիութեան եւ Չինաստանի հետ յարաբերութիւններում:

Ռուսաստանի եւ Ատրպէյճանի ռազմաքաղաքական սերտաճումը հակասում է թուրքիայի տարածաշրջանային շահերին, շատ որոշակի առումով խզում համաթուրքական համերաշխութիւնը. Ատրպէյճանում Ռուսաստանի կոշտ ներկայութիւնը շատ որոշակի առումով թուրքիա-կեդրոնական Ասիա-Չինաստան-Փաքիստան հաղորդակցութեան պահանջարկիւն է:

Մի փուլում, երբ թուրքիան ձգտում է յարաբերութիւններ բարելաւել Միացեալ Նահանգների եւ Եւրամիութեան հետ, իշխում Ալիե-ը, ընդհակառակը, ուժային այդ կեդրոններին բաց մարտահրաւէր է նետում եւ միաժամանակ ձգտում ստանձնել Անքարայի Եւրասիական կողմնորոշման երաշխաւորի գործառնիթ՝ ի շահ Ռուսաստանի:

Ինչ որոշում կ'ընդունի Ռեջեփ Թայիփ էրտողանը՝ կանխատեսում հնարաւոր կը լինի անել Պրիքս-ի գազաթափողովից յետոյ: Բայց մի հարցում, կարծես, թուրքիայի դիրքորոշումը պարզ է. Անքարան չի գնայ ՆԱԹՕ-ից հեռանալու քայլի:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՍԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր տեսակետերը

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՍԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՅԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$75.00, \$135.00 (First Class)
Canada \$ 225.00 (Air Mail)
Overseas \$400.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

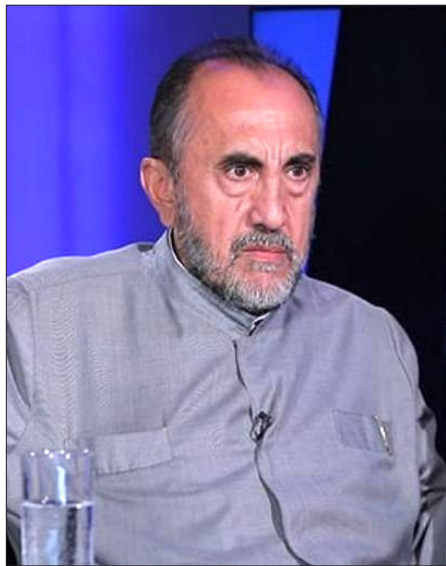
Բագրատ Սրբազանը Չի Կրնար Ազատուիլ Նախկին Նախագահներու Ուրուականներէն, Կ'ըսէ Շիրակի Թեմի Առաջնորդը

Շիրակի թեմի առաջնորդ Միքայէլ արքեպիսկոպոս Աջապահեանը գոհ չէ Հանրայինի ուղիղ եթերով վազգէն (Բագրատ) Գալստանեանի ուղերձէն:

«Որ ասեմ գոհ եմ՝ սուտ ասած կը լինեմ, այնտեղ իր ելուցի մէջ զգացուած էր յուզականութիւն եւ մի քիչ սթափութեան պակաս, ցաւօք», - NEWS.am-ի հետ զրոյցին ըսած է ան:

«Ես կարծում եմ, այո՛, պէտք է ինչ-որ բան փոխել, բայց պէտք է Բագրատ սրբազանը դրան անդրադառնայ: Ես ակնարկել եմ այս բոլոր ամիսներին, թէ ինչն է պատճառը իր որոշակի անյաջողութեան: Հիմա թերեւս ակնաբացայտ կարող եմ ասել: Հիմնական պատճառը նախկին նախագահների ստուերն է եւ ուրուականը: Այդ ուրուականներից չի կարող ազատուել Բագրատ սրբազանը, այդ ուրուականների հեղինակներն իրենք պէտք է յայտարարեն իրենց հեռացման մասին եւ իրապէս հեռանան: Հայրենիքի փրկութիւնը դա պահանջում է, ու եթէ իրենք դա չեն անում, ուրեմն հայրենիքի փրկութեան մասին չեն մտածում, իրենք մտածում են իշխանութեան վերադառնալու կամ, այսպէս ասած, ընդդիմութեան իշխանութիւնը պահպանելու համար»:

Ան շեշտած է, որ ե՛ւ երկրորդ, ե՛ւ երրորդ նախագահները պէտք է հեռանան քաղաքական ասպարէզէն. «Սթափ բանականութիւնն ու հաշուարկը դա է պահանջում: Եթէ իրենք դա չզօրեն, նշանակում է՝ ոչ մի բան էլ չեն հասկանում: Ե՛ւ երկրորդ նախագահը, ե՛ւ իր որդին պէտք է յայտարարեն եւ փաստացի հեռանան: Նոյնը վերաբերում է երրորդ նախագահին, նա պէտք է

Շիրակի թեմի առաջնորդ Միքայէլ արքեպիսկոպոս Աջապահեան

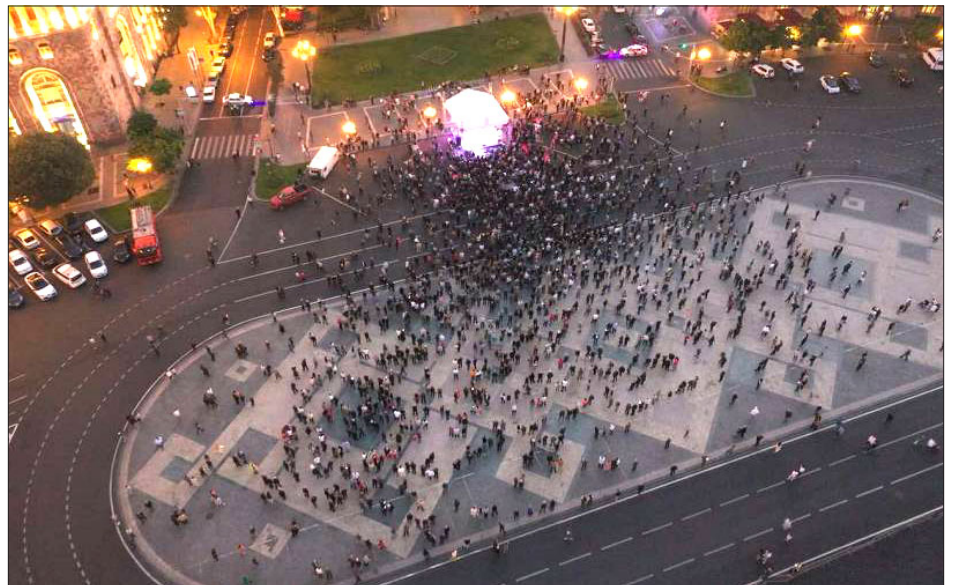
բաց թողնի այդ ՀՀ-ին: Ինչպէս պատահական մտաւ, այդպէս պատահական էլ պէտք է դուրս գայ: Այլապէս ոչինչ հնարաւոր չէ»:

Ըստ Շիրակի թեմի առաջնորդին՝ վերջիններու սխալներուն պատճառով ժողովուրդին ճնշող մեծամասնութիւնը անոնց անունը լսել չ'ուզեր:

«Պէտք է դա հասկանան, իսկ իրենք անում են հակառակը, փորձում են Բագրատ սրբազանի մօտ ստեղծել այն տպաւորութիւնը, որ «առանց մեզ ոչինչ էլ չես կարող անել, միջոցներին մենք ենք տիրապետում»»:

Միքայէլ սրբազանը համոզմունք յայտնած է, որ եթէ նախկին նախագահները քաղաքական ասպարէզէն հեռանան, պայքարը անպայման կը յաջողու. «Զարմանալի է, որ մեր սիրելի Բագրատ սրբազանը դրա ընկալումը չունի»:

Յայտնի է, Թէ Որքան Մարդ Մասնակցած Է Բագրատ Գալստանեանի Հանրահաւաքներուն

Կիրակի երեկոյեան, Հանրապետութեան հրապարակին վրայ մեկնարկեց Բագրատ Գալստանեանի հանրահաւաքը, որուն մասին վերջինս յայտարարեց նոյնիսկ Հանրային հեռուստաընկերութեան եթերով:

Իրաւապահ մարմիններուն մօտ կանգնած մեր աղբիւրներէն MediaNews-ին յայտնի դարձաւ, որ ժամը 19:30-ի դրութեամբ հանրահաւաքին կը մասնակցէր ընդամէնը 1260 մարդ:

Իրազեկ Քաղաքացիների Միաւորումը հաղորդագրութիւն տարածած է «Սրբազան պայքար» շարժման՝ Հոկտեմբեր 2-ի հանրահաւաքի մասնակիցներու քանակին վերաբերեալ:

«Սրբազան պայքար» շարժումը Հանրապետութեան հրապարակին վրայ ժամը 18:30-էն հրաւիրած էր հանրահաւաք:

Սեպտեմբերի 2-ի հանրահա-

ւաքին իրազեկ Քաղաքացիների Միաւորումը օդային նկարահանման միջոցով իրականացուցած է հաւաքի մասնակիցներու հաշուարկ, ըստ որուն, պարզուած է, որ ժամը 19:13-ի դրութեամբ հանրահաւաքի վայրին եւ յարակից տարածքներուն մէջ գտնուած է շուրջ 1905 մարդ:

Միւս կողմէ, «Տաւուշը յանուն հայրենիքի» շարժման նախաձեռնող խումբին կողմէ կազմակերպուած հաւաքներուն մասնակցութիւն ապահովելու նպատակով քաղաքացիներուն գումար բաժանելու դէպքերու առթիւ յարուցուած քրէական գործերով մեղադրական եզրակացութիւնները Լոռի մարզի դատախազութիւնը ուղարկած է դատարան: Խօսքը մասնաւորապէս երկու անձի վերաբերեալ մեղադրական եզրակացութեան մասին է, որոնք ուղարկուած են Լոռի մարզի քրէական դատարան:

Դատախազութիւնը Կը Պահանջէ Ալեքսանոր Սարգսեանէն Եւ Աղուան Յովսէփեանէն Բռնագանձել Անշարժ Գոյքեր Եւ Գումարներ

Ալեքսանոր Սարգսեան

Գլխաւոր դատախազութեան ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման գործերով վարչութիւնը պահանջ ներկայացուցած է դատարանին՝ ՀՀ Ազգային ժողովի նախկին պատգամաւոր Ալեքսանոր Սարգսեանէն եւ անոր փոխկապակցուած անձերէ յօգուտ Հայաստանի Հանրապետութեան բռնագանձել:

14 անշարժ գոյք, 8 շարժական գոյք, 5 իրաւաբանական անձանցում մասնակցութիւն եւ 5 միլիոն 92 միլիոն դրամ:

Հակափտածութեան դատարանը 2024 թուականի Սեպտեմբեր 27-ին վարույթ ընդունած է Գլխաւոր դատախազութեան՝ ապօրինի ծագում

Աղուան Յովսէփեան

ունեցող գոյքի բռնագանձման վերաբերեալ հերթական հայցադիմումը. տեղեկացուցած են ՀՀ Գլխաւոր դատախազութեան:

Գլխաւոր դատախազութեան նաեւ ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման գործերով վարչութիւնը պահանջած է ՀՀ նախկին գլխաւոր դատախազ, ՀՀ Քննչական կոմիտէի նախկին նախագահ Աղուան Յովսէփեանէն եւ անոր փոխկապակցուած անձերէ յօգուտ Հայաստանի Հանրապետութեան բռնագանձել:

29 անշարժ գոյք, 8 իրաւաբանական անձերու մէջ մասնակցութիւն եւ 2 միլիոն 551 միլիոն 100 հազար դրամ:

Հարցուածներուն Մեծ Մասը Կը Կարծէ, Որ Հայաստանի Մէջ Կայ Խօսքի Ազատութեան Բարձր Մակարդակ

ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման գործակալութիւնը հրապարակած է Հայաստանի մէջ խօսքի ազատութեան եւ լրատուութեան սպառման ամէնամեայ հետազոտութեան արդիւնքները:

Կը նշուի, որ ինչպէս 2023 թուականին, 2024 թուականին նոյնպէս հարցուածներուն մեծամասնութիւնը կը կարծէ, որ Հայաստանի մէջ կայ խօսքի ազատութեան բարձր մակարդակ ինչպէս հասարակութեան, այնպէս ալ լրատուամիջոցներուն համար: Հարցուածներուն 75 տոկոսը մարդոց արտայայտուելու ազատութիւնը կը համարէ լիովին կամ որոշակիօրէն ազատ, լրատուութեան պարագային այդ ցուցանիշը 72 տոկոս է:

2023 թուականի համեմատութեամբ 8 տոկոսով աճած է այն մարդոց թիւը, որոնք այժմ կը կարծեն, որ Հայաստանի մէջ իշխանութիւնները եւ համապատասխան կառույցները համարժէքօրէն կը պաշտպանեն խօսքի ազատութիւնը ինչպէս լրատուամիջոցներու, այնպէս ալ անհատներու շրջանակին մէջ:

Ֆոքուս խումբի մասնակիցներուն մեծամասնութիւնը խօսքի ազատութիւնը կը սահմանէ որպէս սեփական կարծիքը արտայայտելու կարողութիւն՝ առանց հետեւանքներու մասին վախնալու: Հարցման մասնակիցները կը կարծեն, որ Հայաստանի մէջ անհատ-

ներն ու լրագրողները կրնան ազատ արտայայտել իրենց տեսակէտը թէ՛ իշխանութեան, թէ՛ ընդդիմութեան վերաբերեալ՝ առանց վախնալու անկէ բխող հետեւանքներէն:

Անոնք կը նշեն, որ լրագրողները կրնան հրապարակել ապակողմնորոշիչ պատմութիւններ՝ հաւանումներ ստանալու եւ բարձր վարկանիշ ձեռք բերելու համար, ինչ որ կրնայ բացասական հետեւանքներ ունենալ հասարակութեան համար: Այս պահուածքը բացասաբար կը գնահատուի, յատկապէս որ լրագրողներու նման վարքը կը մնայ անպատիժ: Որոշ մասնակիցներ նոյնիսկ կ'առաջարկեն գրաքննութիւն կիրառել՝ լրագրողներուն աշխատանքը կարգաւորելու եւ տարածուող բովանդակութիւնը վերահսկելու համար: Բացի անկէ, մտահոգութիւններ կը հնչեն խօսքի ազատութեան չարաչահման վերաբերեալ, երբ վերաւորական խօսքն ու քաղաքավարութեան պակասը կ'արդարացուին խօսքի ազատութեամբ:

Հարցման մասնակիցները որպէս հաշիակաւ լրատուական տիրույթին մէջ խօսքի ազատութեան ամենաբարձր մակարդակ ունեցող միջոցներ կ'ընկալեն պոլիները, վլոկները եւ փոտքասթերը, նաեւ՝ լրատուական կայքերը՝ համապատասխանաբար 86 տոկոսը եւ 83 տոկոսը գնահատելով զանոնք «լիովին ազատ» եւ «որոշ չափով ազատ»:

ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրանքոֆոնի Գագաթաժողովը Համերաշխութիւն Կը Յայտնէ Հայաստանին

Ֆրանքոֆոնի գագաթաժողովին մասնակցող պատուիրակներու խմբանկարը

Ֆրանքոֆոնի 19-րդ գագաթաժողովի շրջանակին մէջ ընդունուած է «Ֆրանքոֆոն տարածաշրջանին մէջ ճգնաժամային իրավիճակներու, անոնց յաղթահարման եւ խաղաղութեան ամրապնդման վերաբերեալ բանաձեւը», որով կազմակերպութեան լիիրաւ անդամ 54 պետութիւններ համերաշխութիւն յայտնած են Հայաստանին եւ խաղաղութեան գործընթացին, հաղորդած է ՀՀ Արտաքին գործերու նախարարութիւնը:

Հաղորդագրութեան համաձայն՝ բանաձեւին մէջ ընդգծուած է Հայաստանի ու Ատրպէյճանի միջեւ խաղաղութեան գործընթացին մէջ 1991 թուականի Ալմա-ատայի հռչակագրին համահունչ երկու երկիրներու տարածքային ամբողջականութեան նկատմամբ յարգանքը:

Ֆրանքոֆոնի անդամ պետութիւնները ողջունած են 2024 թուականի Ապրիլ 19-ի Արձանագրութեան մէջ վերահաստատուած սկզբունքներու հիման վրայ սահմանազատման գործընթացին մէջ եւ միջպետական սահմանագիծի վերականգնման ուղղութեամբ արձանագրուած յառաջընթացը, ինչպէս նաեւ խրախուսած են տարածաշրջանային հաղորդակցութեան ուղիներու վերաբացումը՝ ինքնիշխանութեան, ազգային իրաւագործութեան, հաւասարութեան ու փոխադարձութեան սկզբունքներու յարգանքի հիման վրայ:

Ընդգծուած է ուժի կիրառման անընդունելիութիւնը եւ կոչ եղած է ձեռնպահ մնալու ռազմատենչ հռետորաբանութենէն եւ ատելութեան խօսքէ, որ կրնայ խոչընդոտել խաղաղութեան գործընթացը:

Բանաձեւը շեշտած է նաեւ Հայաստանի մէջ տեղակայուած Եւրոպական Միութեան քաղաքացիական առաքելութեան (EUMA) կարեւորութիւնը եւ սահմանամերձ տարածքներու մէջ կայունութեան գործին մէջ առաքելութեան ներդրումը:

Բանաձեւին մէջ կարեւորուած է Լեռնային Ղարաբաղէն 115 հազար բռնի տեղահանուած փախստականներուն շարունակական

մարդասիրական աջակցութեան ապահովումը, ռազմագերիներու եւ այլ պահուող անձերու, ինչպէս նաեւ անյայտ կորսուածներու խնդիրներու լուծումը:

ՖՄԿ-ն վերահաստատած է Լեռնային Ղարաբաղի մէջ մշակութային ժառանգութեան ոչնչացման առնչութեամբ մտահոգութիւնը եւ Լեռնային Ղարաբաղ եւ յարակից տարածքներ ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի առաքելութեան իրականացման հարցով անդամ երկիրներու աջակցութիւնը, փոխանցած է Հայաստանի Արտաքին քաղաքականութեան գերատեսչութիւնը:

Գագաթաժողովին Հայաստանէն կը մասնակցէր վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի զխաւորած պատուիրակութիւնը:

Ատրպէյճանի Արտաքին գործերու նախարարութիւնը յայտարարած է, թէ «խորապէս ցաւալի է, որ Հայաստանը Ֆրանսայի բացառապէս աջակցութեամբ եւ հովանաւորութեամբ կը չարաչահէ Ֆրանքոֆոնի միջազգային կազմակերպութիւնը»:

Ատրպէյճանը կը պնդէ, թէ Ֆրանսան «կոպտօրէն չարաչահած է կառուցին մէջ իր նախագահութեան կարգավիճակը», իսկ Հայաստանը խաղաղութեան գործընթացին նկատմամբ «անհետաքրքրութիւն» կը դրսեւորէ: Աւելին, Պաքուն կոչ ըրած է Հայաստանին հրաժարելու «սադրիչ քայլերէ» եւ քաղաքական կամք ու պատասխանատուութիւն դրսեւորելու՝ վերացնելու կարգաւորման գործընթացը իր տրամաբանական աւարտին հասցնելու մնացած խոչընդոտները՝ առաջին հերթին փոփոխելով իր Սահմանադրութեան եւ այլ օրէնսդրական դրոյթները, որոնք, ըստ Պաքուի, «տարածքային պահանջներ կը պարունակեն Ատրպէյճանի նկատմամբ»:

«Հայկական կողմը պէտք է ընտրութիւն կատարէ՝ կա՛մ ընթանալ կարգաւորման գործընթացը աւարտին հասցնելու ճանապարհով, կա՛մ շարունակել առճակատումը բոլոր ուղղութիւններով», - ըսուած է ատրպէյճանական ԱԳՆ-ի յայտարարութեան մէջ:

ԵՄ Սուտ Կորակէ ՌԴ ԱԳԾ Ղեկավարին Յայտարարութիւնները Հարաւային Կովկասի Մէջ Արեւմուտքի Նպատակներուն Վերաբերեալ

Եւրոմիութեան Արտաքին քաղաքական Ծառայութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Փիթըր Սթանօ

Եւրոմիութեան Արտաքին քաղաքական Ծառայութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Փիթըր Սթանօն արձագանգած է Ռուսաստանի Անվտանգութեան Դաշնային Ծառայութեան ղեկավար Ալեքսանտր Պորթնիքովի յայտարարութեան, թէ Արեւմուտքը Հայաստանը կը մղէ ձգձգել Պաքուի հետ խաղաղութեան շուրջ բանակցութիւնները եւ մտադիր է զխաւորել հայ-ատրպէյճանական կարգաւորման գործընթացն ու ՆԱԹՕ-ի գորախումբ տեղակայել Հարաւային Կովկասի մէջ:

Պատասխանելով Պորթնիքովի յայտարարութիւններուն վերաբերեալ «Արմենիա»-ի թղթակիցին հարցին՝ Սթանօն նշած է, որ ՌԴ Անվտանգութեան Դաշնային Ծառայութեան ղեկավարի մեկնաբանութիւնները անիմաստ են: «Այս մեկնաբանութիւնները ամբողջութեամբ անիմաստ են, ռուսական վարչակարգին բնորոշ սուտ, որ կը փորձէ քողարկել Հայաստանին տուած խոստումներու եւ անոր նկատմամբ պարտաւորութիւններու կատարման կրկնուող ձախողումները», - յայտնած է Սթանօն:

Ռուսաստանի Անվտանգութեան Դաշնային Ծառայութեան ղեկավար Ալեքսանտր Պորթնիքովը ԱՊՀ երկիրներու անվտանգութեան մարմիններու ղեկավարներու խորհուրդին նշելով. «Մենք ապրում ենք ժողովրդավարութիւնում, ինչը հասկանալիօրէն մեզ մօտեցնում է ԵՄ-ին, այդ թւում՝ հասարակական արժէքերի ծիրին մէջ: Սակայն անվտանգութեան հարցում հայ հասարակութիւնը հոգեբանօրէն կապ-

Ռուսաստանի Անվտանգութեան Դաշնային Ծառայութեան ղեկավար Ալեքսանտր Պորթնիքով

դի նիստին ժամանակ յայտնած է, որ Արեւմուտքը կը փափաքի ՆԱԹՕ-ի գորախումբ տեղակայել Հարաւային Կովկասի մէջ իբր Երեւանի եւ Պաքուի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման օգնելու համար: Ան յայտնած է, որ «ամերիկացիներն ու եւրոպացիները շահագրգռուած չեն Հարաւային Կովկասի մէջ կայունութեան հաստատմամբ»: «Երեւանը մղելով Պաքուի հետ բանակցութիւնները ձգձգելուն՝ Արեւմուտքը կը փորձէ զխաւորել հայ-ատրպէյճանական կարգաւորման գործընթացը եւ հասնիլ տարածաշրջանին մէջ սեփական «խաղաղապահ» գորախումբի տեղակայման՝ տէ իւրէ ՄԱԿ-ի, իսկ տէ ֆաքթօ՝ ՆԱԹՕ-ական»,- յայտնած է Պորթնիքովը:

ՌԴ Անվտանգութեան Դաշնային Ծառայութեան ղեկավարը նաեւ կրկնած է անհիմն մեղադրանքները այն մասին, թէ Հայաստանի մէջ տեղակայուած ԵՄ դիտորդական առաքելութիւնը հետախուզական աշխատանք կ'իրականացնէ ՆԱԹՕ-ի երկրի համար՝ ընդգծելով Ռուսաստանի եւ անոր գործընկերներուն:

Ան նաեւ յայտնած է, որ «Արեւմուտքը կը փափաքի հասնիլ ՀԱՊԿ-էն Հայաստանի դուրս գալուն՝ անոր դիմաց խոստանալով զէնքի արտօնեալ մատակարարումներ եւ անվտանգութեան երաշխիքներ»:

Հայ Հասարակութեան Սօտ Հիասթափութիւն Կայ Ռուսականէն. Արարատ Միրզոյեան

Հայ հասարակութեան մօտ հիասթափութիւն կայ ՌԴ-էն, ռուսական օգնութենէն: Վարչաւայի Անվտանգութեան համաժողովին այս մասին նշած է ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանը՝ անդրադառնալով հայ-ռուսական յարաբերութիւններուն: «Գաղտնիք չէ այլեւս, որ հայ հասարակութեան մօտ հիասթափութիւն կայ Ռուսաստանի Դաշնութիւնից, ռուսական օգնութիւնից: Երբ մեր սահմանների վրայ յարձակում եղաւ, ոչ Ռուսաստանը, ոչ ՀԱՊԿ միւս գործընկերները չարձագանգեցին», - ըսած է նախարարը:

Միրզոյեան նաեւ անդրադարձած է ԵՄ հետ յարաբերութիւններուն՝ նշելով. «Մենք ապրում ենք ժողովրդավարութիւնում, ինչը հասկանալիօրէն մեզ մօտեցնում է ԵՄ-ին, այդ թւում՝ հասարակական արժէքերի ծիրին մէջ: Սակայն անվտանգութեան հարցում հայ հասարակութիւնը հոգեբանօրէն կապ-

ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան

ուած էր Ռուսաստանի հետ: Այս 2-րդ քաղաքացիական պատերազմում է, եւ այժմ մարդիկ պատճառ չեն տեսնում, թէ ինչո՞ւ ամբողջովին չկապվեն ԵՄ-ի հետ»:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՆԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՆԱԹՕ-ի Միջազգային Ռազմական Շտաբի Պետը ՀՀ ՊՆ Վարչական Համալիրին Մեջ Երկկողմ Հանդիպումներ Ունեցած է

ՆԱԹՕ-ի պատուիրակության հանդիպումը ՀՀ Պաշտպանության Նախարարությունն Գերա

Աշխատանքային այցով Հայաստան ժամանած ՆԱԹՕ-ի միջազգային ռազմական շտաբի պետ, գործավար-լեյթենանթ Եստրալ Ատամչյանի գլխավորած պատուիրակությունը Հոկտեմբեր 3-ին ՀՀ ՊՆ վարչական համալիրին մեջ երկկողմ հանդիպումներ ունեցած է ՀՀ պաշտպանության նախարարի առաջին տեղակալ, Զինուած Ուժերու գլխավոր շտաբի պետ, գործավար-լեյթենանթ Էստրալ Ատամչյանի ու ՀՀ ՊՆ պաշտպանական քաղաքականության եւ միջազգային համագործակցության վարչության պետ Լեւոն Ալվազեանի հետ:

Հանդիպումներու ընթացքին քննարկուած է հարցերու լայն շրջանակ, մասնաւորապէս՝ անդրազարկ կատարուած է ՀՀ-ՆԱՏՕ համագործակցութեան ներկայիս ընթացքին, զարգացման հնարաւորութիւններուն: Մասնաւորապէս են համագործակցութեան առաւել նպատակայարմար ուղղութիւնները: Հայկական կողմը ներկայացուած է ՀՀ զինուած ուժերու բարեփոխումներու ընթացքը: Քննարկուած են տարածաշրջանային անվտանգութեան առնչուող հարցեր, եւ կարծիքներ փոխանակուած են միջազգային ռազմաքաղաքական զարգացումներուն վերաբերեալ:

ՊԵԿ-ը Ապահոված է Շուրջ 4.5 Միլիարդ Տոլար Հարկային Եկամուտ

Պետական Եկամուտներու կոմիտէն կը տեղեկացնէ, որ 2024թ. Յունուար-Մեպտեմբեր ամիսներու ընթացքին հարկային մարմիններու կողմէ հաւաքագրուած են շուրջ 1 թրիլիոն 698,6 միլիարդ դրամ (շուրջ 4,5 միլիարդ Տոլար) եկամուտներ, ինչ որ նախորդ տարուայ նոյն ժամանակաշրջանի ցուցանիշէն աւելի է շուրջ 189,1 միլիարդ դրամով կամ 12,5%-ով: Մաքսային մարմիններու կողմէ հաւաքագրուած է շուրջ 312 միլիարդ դրամ եկամուտ, ինչ որ նախորդ տարուայ նոյն ժամանակաշրջանի ցուցանիշէն պակաս է շուրջ 60,8 միլիարդ դրամով կամ 16,3%-ով:

Կոմիտէն կը յայտնէ, որ 2024թ. Յունուար-Մեպտեմբեր ամիսներու ընթացքին հարկային եւ մաքսային մարմիններուն կողմէ ընդհանուր հաւաքագրուած է 2 թրիլիոն 10,6 միլիարդ դրամ, որմէ հարկ վճարողներուն եւ ֆիզիքական անձերուն վերադարձուած է 243,4 միլիարդ դրամ: Այսպիսով, հարկային եկամուտներու եւ պետական տուրքերու փաստացի կատարողականը կազմած է 1 թրիլիոն 767,2 միլիարդ դրամ, ինչ որ նախորդ տարուայ նոյն ժամանակաշրջանի ցուցանիշէն աւելի է 150,2 միլիարդ դրամով կամ 9,3%-ով:

Քանի Մարդ Ծնած է Ու Քանի Մահ Արձանագրուած է Այս Տարուայ 8 Ամիսներուն

2024 թուականի Յունուար-Օգոստոսին Հայաստանի մէջ ծնած է 21 հազար 876 մարդ, մահացած՝ 17 հազար 217 մարդ: ՀՀ վիճակագրական կոմիտէի տուեալներուն համաձայն՝ այս տարուայ 8 ամիսներու արդիւնքներով արձանագրուած է 10 հազար 405 ամուսնութիւն եւ 3041 ամուսնալուծութիւն:

Հայաստան Սկսած է Եւ 84 Միաւոր ATAGS Կայանքներու Գնման Գործընթացը

Հայաստանի զինուած ուժերը աւարտած են վեց միաւոր ATAGS 155 մմ/52 տրամաչափի հրետանային կայանքներու փորձարկումները, որոնք մատակարարուած են Հնդկաստանի կողմէ: Այս մասին յայտնած է Indian Defence Research Wing (IDRW) Wing մասնագիտացուած կայքը: Հետ ATAGS 155 մմ/52 վեց հրետանային համակարգերու խմբաքանակը ծրագրաւորուած է հայերէնով՝ հայկական կողմին պահանջով: «Բացի անկէ, կատարուած են քանի մը այլ փոփոխութիւններ, որպէսզի հրետանային կայանքները յարմարեցուին հայկական զինուած ուժերու պահանջներուն: Չնայած հրետանային համակարգերը ի սկզբանէ փորձարկուած են Հնդկաստանի մէջ՝ անոնք երկար ժամանակ չէին փորձարկուած Հայաստանի պայմաններուն մէջ», - յաւելած է IDRW-ն:

IDRW-ի աղբիւրներուն համաձայն՝ այդ փորձարկումներուն յաջող աւարտը Հայաստանին թոյլ տուած է սկսիլ եւս 84 միաւոր ATAGS հրետանային կայանքներու գնման գործընթացը՝ հնդկական «Kalyani Groups» արտադրողին: «ATAGS հրետանային համակարգերու ձեռքբերումը զգալիօրէն պիտի բարձրացնէ հայկական բանակին հնարաւորութիւնները եւ պիտի ապահովէ անոր հրետանիի կրակային հզօրութեան այդքան անհրաժեշտ աճը: Այս ժամանակակից զէնքերը արժէքաւոր պիտի դառնան երկրի սահմանները պաշտպանելու եւ անոր ազգային անվտանգութիւնը ապահովելու գործին մէջ», - կը նշէ IDRW-ի աղբիւրը:

Հայաստան Կը Յաւակնի Դառնալ Տարածաշրջանային Արհեստագիտական Կարելորագոյն Կեդրոն. Միտթար Հայրապետեան

ՀՀ բարձր արհեստագիտական արդիւնաբերութեան նախարար Միտթար Հայրապետեան մասնակցած է «Մտքի ուժը. արհեստական բանականութիւնը սահմաններէն աջ կողմ՝ բարոյագիտութեան շրջանակներուն մէջ» խորագրով WCIT2024/DigiTec համաշխարհային համագումարի մամուլի ասուլիսին:

Նախարար Հայրապետեան ելոյթ կ'ունենայ DigiTec համաշխարհային համագումարի ընթացքին

Նախարարը նշած է, որ վերջին հինգ տարուայ ընթացքին Հայաստանը երկրորդ անգամ կը հիւրընկալէ նորարարութիւններու եւ արհեստագիտութիւններու համաշխարհային համագումարը, ինչ որ կու գայ եւս մէկ անգամ ընդգծելու ՀՀ-ի յաւակնութիւնները՝ դառնալու տարածաշրջանային արհեստագիտական կարելորագոյն կեդրոն: Նախարարը շեշտած է, որ միահամուռ ջանքերու շնորհիւ Հայաստանը դարձած է կարելորագոյն կիզակէտ արհեստագիտական քարտէզի վրայ եւ համոզմունք յայտնած, որ այս 3 օրերու ընթացքին հնարաւորութիւն պիտի ստեղծուի բացառապէս արհեստական բանականութեան կողմէ մարդկութեան եւ առհասարակ արհեստագիտական աշխարհին առաջարկուող նոր հնարաւորութիւններն ու գործիքակազմերը, որոնք կու գան փոխելու առհասարակ բոլորս, մեր կեանքն ու մոլորակը: Հայրապետեան ընդգծած է, որ WCIT-ն չափազանց կարելոր

միջազգային հարթակ պիտի ըլլայ նորանոր բացառապէսներու համար եւ բարի երթ մաղթած է համագումարի աշխատանքներուն: Նորարարութիւններու եւ ծառայութիւններու համաշխարհային դաշինքի (WITSA) ղեկավար Շան Սիան իր հերթին նշած է, որ 2019 թուականի համագումարի օրերուն կրկին հաւաքուած էին Երեւանի մէջ, հետեւաբար ունին բազմաթիւ հաճելի յիշողութիւններ: Ան տեղեկացուցած է, որ WITSA-ը 28-րդ անգամ կը կազմակերպէ այս համագումարը:

Քաղաքական Նշմար Պատերազմի ճակատագիրը Ռազմի Դաշտին Վրայ Կ'որոշուի

Սեպտեմբեր 17 էն ի վեր Լիբանան եւ Յրզպալլա կ'ենթարկուին ուժգին յարձակումներու, որ իր զագաթնակետին հասաւ 27 Սեպտեմբերին, երբ իսրայէլեան օդուժը աննախադէպ հարուածով մը սպաննեց Յրզպալլայի ընդհանուր քարտուղար սեյիտ Յասան Նասրալլան եւ իրեն ընկերակցող բարձրաստիճան ղեկավարներ, որոնք հաւաքուած էին Պէյրութի հարաւային արուարձանին մէջ գտնուող ստորգետնեայ ապաստարանը:

Յրզպալլայի դէմ յարձակումները անկիւնադարձային փուլ մը արձանագրեցին, երբ Իսրայէլ կրցաւ անոր անդամներու անձնական հաղորդակցութեան սարքերը համաժամանակ պայթեցնել, եւ շարունակուեցաւ Յրզպալլայի, պաղեստինեան եւ այլ իսլամական դիմադրութեան բարձրաստիճան ղեկավարներուն հասցուած մահացու հարուածներով:

Իսրայէլի հասցուած աննախադէպ հարուածներէն յետոյ կ'ակնկալուէր, որ Իրան խիստ լուրջ հարուած մը հասցնէ Իսրայէլին: Ընդհակարակը, Իրանի կողմէ Իսրայէլի դէմ ուղղուած վրէժխնդրութեան ոճը, խօսոյթը եւ հռետորաբանութիւնը զուսպ էր:

Վերադառնալով դէպքերու ժապաւենին, կը նկատենք, որ վերջերս Նիւ Եորքի մէջ կայացած ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովին Իրանի նախագահ Մասուտ Փեգեշքիանի յայտարարութիւններուն մէջ արմատական դիրքորոշումները մեղմացնելու ջանասէր փորձեր կային:

Ըստ Bloomberg կայքի, Փեգեշքիան ամերիկացի լրագրողներու հետ հանդիպումի մը ժամանակ նշած է, որ Իրանը կրնայ քննարկել զէնքէն հրաժարելու օրակարգը «եթէ Իսրայէլը հրաժարի իր ունեցած զէնքէն», այն ինչ դէտերը նկատած են որպէս անսովոր յայտարարութիւն:

Յամենայնդէպս, Յրզպալլայի ընդհանուր քարտուղար սեյիտ Յասան Նասրալլայի եւ ընկերներուն սպանութենէն ետք պատերազմը ստացաւ այլ տեսք եւ մտաւ նոր փուլ:

Իսրայէլ աւելի խստացուց օդային ռմբակոծումները, ծանր հարուածներ հասցնելով Լիբանանի ամբողջ տարածքին գտնուող Յրզպալլայի թիրախներուն:

Մինչեւ երեքշաբթի, 1 Հոկտեմբեր 2024, կար այն տպաւորութիւնը, որ Իրանի իշխանութիւնները լքած են Յրզպալլան եւ այսպիսով «դիւրացուցած» են բարձրաստիճան հրամանատարներու սպանութիւնները: Սակայն երեքշաբթի օրուայ Իրանի «չափաւոր» օդային հակահարուածը եկաւ փրկելու անոր խախտուած հեղինակութիւնը, որպէս Դիմադրութեան առաջնային անդամի եւ զլիսաւոր հովանաւոր: Սակայն յստակ է, որ:

1- Իրանի մէջ լուրջ տառակարծութիւն, կայ արմատականներու եւ բարեփոխականներու միջեւ, շարունակելու Դիմադրութեան առանցքին տրուող միլիտարներ տոլարներ արժող բազմատեսակ աջակցութիւնները, մանաւանդ ներկայ պահին, երբ Իրան կ'անցնի շատ ծանր տնտեսական ճգնաժամէ եւ կարիք ունի բացուելու աշխարհին: Բացի տնտեսական ճնշումներէն, լուրջ ճեղք կայ Իրանի հասարակութեան ժամանակակից մտածողութեան եւ պահպանողական կրօնական դասին միջեւ:

Առ այժմ այս անհասկացողութիւնները կը մնան քուլիսներու ետին:

2- Լիբանանի ներքին քաղաքական իրավիճակը ուղղակի կ'ազդուի Իրանի մէջ տեղի ունեցող զարգացումներէն: Սեծասանք անկէ կախուած են Յրզպալլայի նոր ընդհանուր քարտուղարի մը ընտրութիւնը, ռազմաճակատի վրայ Յրզպալլայի դիմադրական գործողութիւններն ու յաջողութիւնները, ապա երկարաժամկետ զարգացումներէն առաջանալիք պատերազմի ելքը:

3- Այսօր Լիբանանի տարածքին վրայ ապրող բնակչութիւնը բաժնուած է երեք մասերու:

ա.- Դիմադրութեան կողմնակիցները, որոնց հիմնական մասը շիա համայնքին կը պատկանին եւ կը կազմեն Դիմադրութեան մարտիկներու ջախջախիչ մեծամասնութիւնը, չըսելու համար բոլորը: Շիա համայնքին մեծ մասը՝ աւելի քան մէկուկէս միլիոն մարդ, այսօր Լիբանանի տարբեր շրջաններուն մէջ գաղթական դարձած են եւ կ'ապրին իրենց տուններէն դուրս անմխիթար պայմաններու մէջ:

բ.- Սիւննի եւ քրիստոնեայ համայնքներուն մեծամասնութիւնը դէմ են այս պատերազմին մէջ ներքաշուելուն, եւ կառչած՝ ՄԱԿի Անվտանգութեան խորհուրդի 1701 բանաձեւի գործադրութենէն, որ Յրզպալլային կը պարտադրէ հարաւային Լիբանանի միջազգային սահմանէն հեռացումը: Այսուհանդերձ, լիբանանցիները իրար մէջ համերաշխ են եւ իրար վտանգ չեն սպառնար:

գ.- Ամենավտանգաւորը սուրիացի գաղթականներն են, որոնց թիւը Լիբանանի մէջ կը գերազանցէ մէկ միլիոնը: Ասոնց ջախջախիչ մեծամասնութիւնը սիւննի համայնքի հետեւորդներ է, եւ շատերը Յրզպալլան պատասխանատու կը գտնեն իրենց երկրի քանդումին եւ իրենց ճակատագրին համար եւ որոշ հակակրանք ունին Յրզպալլայի հանդէպ:

Վերջապէս Պատերազմի աւարտը մօտալուտ չի երեւիր. Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու որոշած է Իսրայէլի հիւսիսի բնակիչներուն անվտանգութիւնը եւ անոնց տունդարձը ապահովել, ցամաքային սահմանափակ գործողութեամբ մը, սակայն 2 Հոկտեմբերին՝ Լիբանանի հարաւ ներխուժելու անոր առաջին փորձը շունդալից ձախողութեամբ աւարտեցաւ:

Նեթանիահու չէ հասկցած, որ անհնար է իր հողին ու հաւատքին կառչած Յրզպալլան արմատախիլ ընել ռազմի դաշտին վրայ, օդային հարուածներով կամ հեռահար հարուածներով, կարելի է միայն սպաննել ու քանդել, բայց յաղթանակը ռազմադաշտին վրայ կ'որոշուի:

ՍԱՍՈՒԷԼ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Երբ Անհաւասար Են Ուժերը

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԹԵԱՆ

Աշխարհ կը դիտէ եւ անյաջող հեւքով կը պահանջէ զինադադար, մինչ Իսրայէլ իր հօր դաշնակից Ամերիկային յենած՝ անդադար կը հարուածէ Լիբանանն ու Կազան:

Դժբախտաբար զօրաւորին դէմ ապարդիւն են մարդկային արդարութեան կանչերը:

Ճիշդ է էմմանուէլ Քանթ փիլիսոփային խօսքը, թէ արդարութիւնը կը ստացուի ուժով:

Եւ տկարները այս աշխարհի՝ շարունակ պիտի տառապին զօրաւորին հարուածներէն:

Ի՞նչ դաս կայ քաղցիւք հայերու համար՝ դիտելով այս մարդկային ողբալի վիճակը:

Եթէ բաղդատական մը ուզենք ընել հոս, նոյնը չէ՞ արդեօք Ազերիին ուժի ցուցադրութիւնը՝ յենած իր հօր դաշնակից Թուրքիոյ:

Եւ տակաւին մեր մէջ կան մարդիկ, որոնք չնկատելով ուժերու անհաւասարութիւնը, որ կայ մեր թշնամիին հետ, առիթը երբեք չեն փախցնէր քննադատելու վարչապետ Փաշինեանի իշխանութիւնը, որ ամէն գնով կը փորձէ խաղաղութիւն կնքել:

Հայաստանի մէջ իշխանափոխութիւն պահանջողները, իբր թէ «հայրենասիրութեան բարձր ամպիտի վրայ կանգնած», ներկայ իշխանութիւնը կը մեղադրեն թուրք եւ ազերի ուժերու դէմ չդնելուն, պատերազմ կորսնցնելուն, հայրենի հողեր զիջելուն եւ Արցախի դժբախտ կորուստը դիւրացուցած ըլլալուն համար:

Մեծխօսիկ մունետիկները նախկին իշխանականներուն, իրենց կուսակցական, եկեղեցական եւ լրագրական հանգամանքներով, ի՞նչ տեսակ քաջագործութեամբ պիտի փորձեն կամ փորձէին ընել արդեօք այն, ինչ որ չկրցաւ կամ չի կրնար ընել ներկայ իշխանութիւնը՝ անհաւասար ուժերու դրութեամբ:

Արդեօք պաղեստինեան Համասի կամ լիբանանեան Յրզպալլայի անխոհեմ արկածախնդրութիւններուն նման քայլեր առնելով հիմնադասակ կործանումի պիտի ենթարկէին կամ ենթարկեն Հայաստանը եւ տեղահան դարձնեն հայրենի ժողովուրդը:

Արդեօք պաղեստինեան Համասի կամ լիբանանեան Յրզպալլայի անխոհեմ արկածախնդրութիւններուն նման քայլեր առնելով հիմնադասակ կործանումի պիտի ենթարկէին կամ ենթարկեն Հայաստանը եւ տեղահան դարձնեն հայրենի ժողովուրդը:

Արդեօք Ռուսիոյ յենած պիտի ընէին կամ ընեն իրենց քաջագործութիւնները, որուն թիկունքի թուութիւնն ու անվստահելի դաշնակից ըլլալը քանիցս փաստուեցաւ:

Ի՞նչ անհեռատես արարք էր Համասի կողմէ կատարուած յարձակումը տարի մը առաջ Իսրայէլի դէմ, եւ անկէ ետք Յրզպալլայի

անիմաստ եւ անտեղի որոշումը անոր թիկունք կանգնելու, երբ նկատի չառնելով հօր կարելիութիւնները Իսրայէլի եւ անոր կուրօրէն աջակցող Ամերիկայի՝ պատճառ դարձան, որ անհաւասար ուժերով կռուի ելլեն եւ մահ ու աւեր բերեն իրենց հետեւորդներուն եւ ժողովուրդներուն:

Յրզպալլայի նահատակ ղեկավար Հասան Նասրալլան, մօտ երեք հազար իր հետեւորդներուն փէյ-ճըրներու (pagers) պայթումներով անկարող (disabled) դառնալէ ետք, խօսք առաւ ըսելու, որ Իսրայէլ թէեւ իր արդիական յառաջացած գիտական կամ զինուորական մակարդակով աւելի զօրաւոր է շրջապալլային, սակայն կամքն ու նահատակութեան ոգին Յրզպալլայի մարտիկին մօտ գերադաս է թշնամիին կարողութիւններէն: «Գնա՛ մեռիր, եկո՛ւր սիրեմ» ի հոգեբանութիւն:

Արդեօք հայ զինուորի զոհողութեան ոգին եւ անոր մարտիրոսացումի կամքին վստահելով է, որ մեծխօսիկ «հայրենասէրները» պիտի ուզէին մահ ու աւեր բերել մեր հայրենի ժողովուրդի գլխուն՝ անհաւասար ուժերով մինչեւ մահ կռուիլ քարոզելով:

Ու եթէ այդ կը պահանջէր հայրենասիրութիւնը, ինչո՞ւ մեծխօսիկ մունետիկները նախկիններուն առանց որեւէ դիմադրութեան լքեցին Արցախը եւ փախան ու ապաստանեցան Հայաստան, ուր գիրենք գրկաբաց ընդունեց ներկայ իշխանութիւնը:

Հայրենի ժողովուրդի կեանքի բարօրութեան եւ ապահովութեան գուրգուրացող Հայաստանի վարչապետը վերջերս ըրաւ հետեւեալ յայտարարութիւնը. «Այն որ Ազրբեյջանը նոր թեմաներ է բերում դաշտ, նշանակում է, որ այնքան էլ հակուած չէ խաղաղութեան պայմանագրի ստորագրել: Եւ մեր քաղաքական խնդիրն է փոխել ընդհանուր միջավայրն ու միջնորդութեամբ ստորագրութեան պայմանագրի ստորագրումը դառնայ իրատեսական: Անկախ նրանից, թէ ինչ է ասում կամ չի ասում Ազրբեյջանը, Հայաստանը իր ռազմավարութիւնը չպէտք է փոխի, այլ՝ պէտք է հետեւողականօրէն աշխատի խաղաղութեան պայմանագրի ուղղութեամբ»:

Նման յայտարարութիւն ցուց կու տայ ոչ թէ տկարութիւն, ինչպէս պիտի ուզէին մեզ համոզել մեծխօսիկ «հայրենասէրները», այլ հասուն եւ իրապաշտ քաղաքական

Միքայել Մինասեանի Համակարգչի Ֆայլերը՝ Իրաւապահների Ձեռքում

ՄԿՐՏԻՉ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Միվիլնեթի տեղեկութիւններով՝ ՀՀ երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանի դստեր ամուսին Միքայել Մինասեանին առնչուող քրէական գործընթացներում շրջադարձային փոփոխութիւններ են արձանագրուել, երբ իրաւապահների ձեռքում է յայտնուել Մինասեանին պատկանող մի համակարգիչ:

Օգոստոսի 13-ին յայտնի դարձաւ, որ Սերժ Սարգսեանի փեսայ, վատիկանում ՀՀ նախկին դեսպան Միքայել Մինասեանի նկատմամբ նոր քրէական հետապնդում է յարուցուել: Նրան մեղադրում են ձեռնարկատիրական գործունէութեանն ապօրինի մասնակցելու, առանձնապէս խոշոր չափերով գոյքի յափշտակութեան, հարկեր չվճարելու, փողերի լուսցման համար: Դատախազութեան կողմից նոր քրէական հետապնդման յարուցումը խախտում էր շուրջ երեք տարի Մինասեանի ու իրաւապահների միջեւ ենթադրեալ լուռ համաձայնութիւնը: Մինասեանը, որ մինչեւ 2021-ի Յունիս ներքաղաքական կեանքի ակտիւ մասնակից էր, արտահերթ ընտրութիւններից չետոյ հրապարակային յայտարարութիւններով հանդէս էլք գալիս, նրա հետ կապուող «Քառեակ մեղիան» էլ դադարեցրեց գործունէութիւնը 2022-ի սկզբին: Փոխարէնը նրա հետ կապուած քրէական գործընթացների հական առաջընթաց չկար, իսկ 2022-ի Սեպտեմբերին յայտնի դարձաւ, որ Մինասեանի նկատմամբ միջազգային հետախուզումը դադարեցուել է:

Միքայել Մինասեանի համակարգչի բարդ գննութեան, դրանում պահուող ֆայլերի վերականգնման արդիւնքում է, որ քննիչներին հասանելի է դարձել համակարգչի ողջ պարունակութիւնը: Մեր տեղեկութիւններով՝ այդ համակարգիչը Մինասեանին եւ/կամ նրա գործերին է ծառայել 2009-2014 թուականներին (այս ժամանակահատուածում Մինասեանը նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի առաջին տեղակալ էր, ապա Սուրբ Աթոռում ՀՀ դեսպանը): Վերականգնուած ֆայլերում տեղեկութիւններ կան պանքային փոխանցումների, էլեկտրոնային նամակագրութիւնների, պաշտօնեաների, քաղաքական գործիչների եւ լրատուամիջոցների ցանկերի վերաբերեալ, որոնց ֆինանսաւորել է Մինասեանը:

Հայաստանում ու արտերկրում ընկերութիւնների նրա հիմնադրած պիզնեսների, տարբեր ընկերութիւնների առքուվաճառքի պայմանագրերի, հարկային փաստաթղթերի մասին բազմա-

թիւ տեղեկութիւններ եւս յայտնուել են քննիչների մօտ: Թէպէտ Քննչական կոմիտէն Մինասեանին առնչուող գործում որպէս նրա կողմից ֆինանսաւորուած լրատուամիջոցներ մատնանշել է «Շանթ», «Արմէնիա», «Արմ-նիուզ», ATV հեռուստաընկերութիւնները, News.am, Tert.am կայքերը՝ մեր տեղեկութիւններով՝ Մինասեանի ֆինանսաւորած լրատուամիջոցների եւ դրանց ղեկավարների ցանկն աւելի մեծ է: Առհասարակ, Մինասեանի ֆինանսաւորած անձանց շրջանակը չի սահմանափակուել բացառապէս նախկին պաշտօնեաներով. տուեալներ կան նաեւ գործող պաշտօնատար անձանց, իշխանութեան ներկայացուցիչների եւ իշխանամերձ քաղաքական գործիչների ու մետիաների մասին:

Քրէական վարոյթի դատախազը նշել էր՝ Մինասեանը վատահելի մարդկանց միջոցով մասնակցել է ձեռնարկատիրական գործունէութեան՝ «Ջագգլֆ», «Պրեսս ստենդ», «Արմէնիա Թիւի», «Զի առ ի փի սի օ», «Սպայկա», «Տելեմեդիակոնտրոլ», «Զորագէտ հիդրոյ», «Թաթսթոուն», «Կապուեկօ», «Իդրամ», «Ալմոսֆեր Արմէնիայ», Metstream DMCC Limited, «Ջանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ», «Շուքոմ», «Երեւան մոլ» ընկերութիւններում: Համակարգչում յայտնաբերուած որոշ փաստաթղթեր, նամակագրութիւններ ցոյց են տալիս, որ Մինասեանը բազմաթիւ դէպքերում մասնակցել է այս եւ այլ ընկերութիւնների կառավարմանը, ռազմավարական որոշումների կայացմանը եւ այլն:

Յայտնի է, որ Մինասեանի նկատմամբ յարուցուած նոր քրէական հետապնդման շրջանակում կալանաւորուել են «Երեւան մոլ» առեւտրաժամանցային համալիրի տնօրէն Վազրիկ Սեկոյեանը, Միքայել Մինասեանի մտերիմներից նրա որոշ պիզնեսների կառավարիչ Տիգրան Եղոյեանը, ինչպէս նաեւ «Ռատիոկոնտրոլ» ընկերութեան տնօրէն Մհեր Վարդանեանը (փոխվարչապետ Մհեր Գրիգորեանի կնոջ քրոջ ամուսինը):

Այս գործով կալանաւորուել, ապա խափանման միջոցի փոփոխութեամբ ազատ է արձակուել «Ռոսնեֆտ Արմէնիա» ընկերութեան նախկին տնօրէն Արթուր Ալաւերդեանը: «Ռոսնեֆտ Արմէնիան» ռուսական «Ռոսնեֆտի» դուստրն է, պենզինի շուկայում ըստ էութեան նրա միջոցով միջնորդաւորուած իրականացում էր պենզինի ձեռքբերումը, վառելիքի շուկայի խաղաղոյնները հենց այս ընկերութիւնից էին ձեռք բերում բենզինը: «Ռոսնեֆտ Ար-

մէնա»-ի բաժնետէրը Լիւքսեմպուրկում գրանցուած Rosneft Techno S.A ընկերութիւնն էր, որի սեփականատէրերի ցանկում էին Արթուր Ալաւերդեանն ու Լէոնիդ Արեւշատեանը: Վերջինս Մինասեանի մտերիմներից է, նրա պիզնեսների կառավարիչներից, նախկին դեսպանին առնչուող գործերով էլ մեղադրեալ է ու հետախուզում է Հայաստանի իրաւապահների կողմից:

Միքայել Մինասեանին առնչուող գործով հետախուզում է յայտարարուել նաեւ նրա մտերիմներից Արմէն Պետրոսեանի նկատմամբ: Պետրոսեանը մի շարք ընկերութիւններում ձեւակերպուած է որպէս բաժնետէր եւ տնօրէն, օրինակ՝ Opera Suite հիւրանոցում, «Ջագգլֆ» սրճարանների ցանցում:

Սեպտեմբերի 20-ին յայտնի դարձաւ, որ Քննչական կոմիտէն ձեռքաւարել է Միւնխի նախկին մարզպետ, «Հայաստան» դաշինքի նախկին պատգամաւոր Վահէ Յակոբեանի եղբօրը՝ Կարէն Յակոբեանին: Վերջինս «Մաքուր երկաթի գործարան» ընկերութեան տնօրէնն է, իսկ այս ընկերութիւնը նախկինում բաժնեմաս ունէր Զանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատում: Յակոբեանը եւ ԶՊՄԿ-ի տնօրէնի նախկին տեղակալ Նա-

եթէ նրանց տրամադրութեան տակ չլինէր համակարգչից յայտնաբերուած որոշ փաստաթղթեր, պանքային ու դրամական միջոցների շարժերն ու դրանց հետքերը:

Palazzo Castri 1874-ը գտնուում է Ֆլորենցիայի սրտում: Զորաստանի հիւրանոցն ունի 1 000 քմ մակերեսով այգի, 60 սենեակ: Բացառելի կարելի է տեսնել, որ հիւրանոցը վերակառուցուել է իտալական «ռենիօ» ընկերութեան կողմից ու բացուել 2015-ին: Իտալական այս ընկերութիւնն ու Մինասեանը խաչուում են նաեւ Երեւանի կեդրոնում գործող Double Tree by Hilton հիւրանոցի բաժնետիրական շղթայում: Որպէս հիւրանոցի սեփականատէր է ձեւակերպուած եղել կալանքի տակ գտնուող Տիգրան Եղոյեանը, իսկ հիւրանոցի միւս բաժնետէրն է իտալական Renco Valore S.P.A բաժնետիրական ընկերութիւնը:

Քննչական կոմիտէի նախագահի խորհրդական Գոռ Աբրահամեանը, անդրադառնալով Միքայել Մինասեանի հետ կապուող համակարգչի գննութեամբ փաստաթղթերի ի յայտ գալուն, ասաց՝ դա նախաքննական գաղտնիք է, մեկնաբանութիւններ չեն լինելու: Մինասեանի շահերի պաշտպան Ամրամ Մակինեանը չպատասխանեց մեր հեռախօսազանգերին:

Palazzo Castri 1874 հիւրանոցը Ֆլորենցիայում

րեկ Ամբարեանը, մեր տեղեկութիւններով, մեղադրեալ են մի գործով, որի ակունքները եւս Մինասեանի հետ կապուած քրէական վարոյթում են: Այլ կերպ ասած, դէպի «Մաքուր երկաթի գործարան» սլաքներն ուղղուել են Մինասեանին առնչուող քրէական վարոյթի քննութեան արդիւնքում: Յակոբեանին ու Ամբարեանին առնչուող քրէական վարոյթը վերաբերում է հարկեր չվճարելուն. Յակոբեանը կալանաւորուել է երկու, Ամբարեանը՝ մէկ ամսով:

Հիւրանոց Ֆլորենցիայիում
Հայաստանի իրաւապահները դժուար թէ կարողանային յայտնաբերել Միքայել Մինասեանի հետ ենթադրեալ կապուած Palazzo Castri 1874 հիւրանոցը Ֆլորենցիայում,

Մինասեանի համակարգչում եղած փաստաթղթերը չեն կարող դիտարկուել զուտ որպէս Մինասեանի տնտեսական գործունէութեան ու բարգաւաճման ապացոյցներ: Փաստաթղթերի այդ պաշարը ցոյց է տալիս Մինասեանի քաղաքական ազդեցութիւնը տարբեր խմբերի, քաղաքական գործիչների, պետական պաշտօնեաների, լրատուամիջոցների վրայ: Չի բացառուում, որ Հայաստանի իշխանութիւնները դրանք կ'օգտագործեն 2026-ի խորհրդարանական ընտրութիւններից առաջ: Մեծ է հաւանականութիւնը, որ տուեալների արտահոսքը կը լինի խտրական՝ խնայելով իշխանամերձ որոշ գործիչների ու մետիաների:

«ՄԻՎԻԼՆԵԹ»

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

Հայ Ամերիկեան Թանգարանի Առաջին Փառատօնը Նշուեցաւ Մեծ Յաջողութեամբ

Անցնող կիրակի, Հոկտեմբեր 6, 2024, կէսօրուան ժամը 1:00-6:00, կլենտէյլի Հանրային կեդրոնական գրադարանի մերձակայ հողատարածքին վրայ տեղի ունեցաւ Հայ-Ամերիկեան Թանգարանի եւ մշակութային կեդրոնի առաջին փառատօնը, որուն նպատակն էր տօնել Թանգարանի այժմու շինարարութեան գործընթացը:

Մթնոլորտը տօնական էր եւ զարնանային: Այս առիթով զբօսաՎայրի շրջակայ բոլոր փողոցներն ալ ներգրաւուած էին փառատօնի միջոցառումներով: Հոն էր շրջակայ բնակավայրերէն ժամանած տարբեր տարիքի հազարաւոր հայեր: Տարեցներու համար տրամադրուած էին աթոռներ եւ սեղաններ: Իսկ երախաներուն համար կային ժամանցի եւ գուարձալիքի տեսակաւոր յարմարութիւններ:

Ձայնասփռուող հաճելի երաժշտական մթնոլորտի ներքեւ ներկաները վայելեցին բարձրորակ համադամ ուտելիքներ:

Զբօսայգիին մէջ զետեղուած յատուկ բեմի կողքին կանգնեցուած էր նաեւ լայնապատու մը, որ անընդհատ տեսաբերիզով կը ներկայացնէր Թանգարանի շինարարութեան պատմական ու ներկայի գործընթացը: Արդարեւ, այս Թանգարանն կարելի է որպէս անցեալին յարգանքի տուրք մատուցանող եւ գալիք սերունդներուն համար ապագայ կերտող իւրաքանչեւ կոթող մը: Այս առիթով նշեցք որ Թանգարանի պաշտօնական բացումը կը նախատեսուի 2026-ին:

Փառատօնի յայտագրի ընթացքին ողջոյնի խօսքերով ելոյթներ ունեցան հոյլ մը անձնաւորութիւններ եւ պատասխանատուներ:

Նախագահ Վլատիմիր Փուլին Քրեմլինի մէջ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ հանդիպումէն յետոյ լրագրողներուն յայտնած է, որ ՀՀ վարչապետին հետ «ուղղակի դէմ առ դէմ քննարկած են ընթացիկ հարցերը»:

ՌԴ նախագահ Վլատիմիր Փուլին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ բանակցութիւններու ընթացքին հաստատած է Քաղաքի մէջ կայանալիք ՊՐԻՔՍ զագաթաժողովի հրահանգը: «Կը սպասեմ ձեզի Քաղաքի մէջ ՊՐԻՔՍ-ի զագաթաժողովին, յոյսով եմ, որ այդ կ'ըլլայ եւ օգտակար, եւ հետաքրքրական՝ բազմաթիւ շփումներ», - ըսած է Փուլին՝ նշելով, որ պիտի ըլլան երկկողմ բանակցութիւններ, եւ հնարաւորութիւն պիտի ըլլայ գրուցելու քանի մը տասնեակ երկիրներու բազմաթիւ գործընկերներու հետ, որոնք կը նախատեսեն մասնակցել այդ աշխատանքներուն: Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի մամուլի քարտուղար Նազելի Բաղդասարեան մանրամասնութիւններ ներկայացուցած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ռուսաստանի Դաշնութեան նախագահ Վլատիմիր Փուլինի հանդիպման արդիւնքէն: Բաղդասարեան Ֆէյսպուքի իր էջով գրած է, որ վարչապետ Փաշինեան ՌԴ նախագահին հետ հանդիպման ընթացքին ներկայացուցած է «Խաղաղութեան Խաչմերուկ» ծրագրին մանրամասնութիւնները, ՌԴ նախագահին փոխանցած է «Խաղաղութեան Խաչմերուկ» գրքոյկը, ինչպէս նաեւ մտահոգութիւն յայտնած՝ տարածաշրջանային թեմաներու վերաբերեալ ՌԴ շարք մը պաշտօնեաներու կողմէ օգտագործուող ձեւակերպումներուն եւ բառապաշարին վերաբերեալ: Անոր խօսքով՝ տարածաշրջանային կապուղիներու վերաբերեալ Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեան խօսուող ղոնփակ եւ ղոնքաց ձեւաչափերով նոյնական է: «Վարչապետ Փաշինեանը դրական է գնահատում ՌԴ նախագահի հետ ունեցած հարաբերութիւնները: Ներկաները զբօսաՎայրէն մեկնեցան կիրակնօրեայ իսկական փառատօն մը վայելած ըլլալու երջանկութեամբ, միշտ ի մտի ունենալով օրուան նշանաբանը՝ «Միասին կ'առուցենք եւ ժառանգութիւն ձգենք»:

Վարձքը կատար կազմակերպիչներուն:

Գ.Մ.

Փաշինեանի Հետ Հանդիպումի Ընթացքին

Շարունակուած էջ 1-էն

պաշտօնական հանդիպման, որ դարձած է զագաթաժողովի նախապատրաստութիւն:

ՌԴ նախագահ Վլատիմիր Փուլին Քրեմլինի մէջ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ հանդիպումէն յետոյ լրագրողներուն յայտնած է, որ ՀՀ վարչապետին հետ «ուղղակի դէմ առ դէմ քննարկած են ընթացիկ հարցերը»:

ՌԴ նախագահ Վլատիմիր Փուլին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ բանակցութիւններու ընթացքին հաստատած է Քաղաքի մէջ կայանալիք ՊՐԻՔՍ զագաթաժողովի հրահանգը:

«Կը սպասեմ ձեզի Քաղաքի մէջ ՊՐԻՔՍ-ի զագաթաժողովին, յոյսով եմ, որ այդ կ'ըլլայ եւ օգտակար, եւ հետաքրքրական՝ բազմաթիւ շփումներ», - ըսած է Փուլին՝ նշելով, որ պիտի ըլլան երկկողմ բանակցութիւններ, եւ հնարաւորութիւն պիտի ըլլայ գրուցելու քանի մը տասնեակ երկիրներու բազմաթիւ գործընկերներու հետ, որոնք կը նախատեսեն մասնակցել այդ աշխատանքներուն:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի մամուլի քարտուղար Նազելի Բաղդասարեան մանրամասնութիւններ ներկայացուցած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ռուսաստանի Դաշնութեան նախագահ Վլատիմիր Փուլինի հանդիպման արդիւնքէն: Բաղդասարեան Ֆէյսպուքի իր էջով գրած է, որ վարչապետ Փաշինեան ՌԴ նախագահին հետ հանդիպման ընթացքին ներկայացուցած է «Խաղաղութեան Խաչմերուկ» ծրագրին մանրամասնութիւնները, ՌԴ նախագահին փոխանցած է «Խաղաղութեան Խաչմերուկ» գրքոյկը, ինչպէս նաեւ մտահոգութիւն յայտնած՝ տարածաշրջանային թեմաներու վերաբերեալ ՌԴ շարք մը պաշտօնեաներու կողմէ օգտագործուող ձեւակերպումներուն եւ բառապաշարին վերաբերեալ: Անոր խօսքով՝ տարածաշրջանային կապուղիներու վերաբերեալ Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեան խօսուող ղոնփակ եւ ղոնքաց ձեւաչափերով նոյնական է: «Վարչապետ Փաշինեանը դրական է գնահատում ՌԴ նախագահի հետ ունեցած հարաբերութիւնները: Ներկաները զբօսաՎայրէն մեկնեցան կիրակնօրեայ իսկական փառատօն մը վայելած ըլլալու երջանկութեամբ, միշտ ի մտի ունենալով օրուան նշանաբանը՝ «Միասին կ'առուցենք եւ ժառանգութիւն ձգենք»:

Գած հանդիպման արդիւնքները: Քննարկուել է հարցերի լայն շրջանակ, ձեռք են բերուել ուժանիւթային, կրթական, մարդասիրական ոլորտներին վերաբերող պայմանաւորուածութիւններ: Համաձայնութիւն է ձեռք բերուել նաեւ այն մասին, որ 2025 թուականի Յունուարի 1-ից Հայաստան-Իրան եւ Հայաստան-Թուրքիա պետական սահմանի պահպանութեանը կը մասնակցեն նաեւ ՀՀ ԱԱԾ Սահմանապահ զօրքերը, իսկ Հայաստան-Իրան պետական սահմանի հսկիչ-սահմանային կէտուծ ծառայութիւնն ամբողջութեամբ կ'իրականացուի ՀՀ ԱԱԾ Սահմանապահ զօրքերի ուժերով», - յայտնած է Բաղդասարեան:

Աւելի վաղ Փուլին հանդիպած էր Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ:

«Ձանգեզուրի միջանցքի» թեման հաւանաբար շօշափուած է Փուլինի՝ Ալիեւի եւ Փաշինեանի հետ առանձին բանակցութիւններու ժամանակ: Այս մասին յայտնած է ՌԴ նախագահի մամուլի քարտուղար Տմիթրի Փեսքով:

«Փուլին առանձնազրոյց ունեցած է անոնցմէ իւրաքանչիւրին հետ: Ընդ որում, նախագահը երեւի իւրաքանչիւրին հետ կէս ժամ անցուցած է, անոր համար ալ, հաւանաբար, կարծիքներու փոխանակում եղած է: Ձանգեզուրի միջանցքի թեման նոյնպէս շօշափուած է», - լրագրողներուն ըսած է Փեսքով:

Ինչպէս լրագրողներուն յայտնած է պետութեան ղեկավարի օգնական Եուրի Ուշաքով, Մոսկուան աշխոյժ դեր կը խաղայ Պաքուի եւ Երեւանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման գործին մէջ:

Ռուսաստանի, Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի առաջնորդներու միջեւ Մոսկուայի մէջ եռակողմ հանդիպում նախատեսուած է: Այս մասին յայտնած է ՌԴ նախագահի օգնական Եուրի Ուշաքովը:

«Մենք համաձայնութեան չենք եկած եռակողմ հանդիպման մասին», - ըսած է ան՝ չաւելելով, որ նման գաղափար եղած է, բայց կողմերէն մէկուն կողմէ աջակցութիւն չէ ստացած:

Ուշաքովի խօսքով՝ Ռուսաստանը դէմ չէ եղած այս ձեւաչափով հանդիպում անցընելուն:

Փութին-Փաշինեան Հանդիպման Եզրակացութիւնները

Շարունակուած էջ 1-էն

չի քննադատեր Փաշինեանը անձնապէս, եւ նոյնը կ'ընէ նաեւ Հայաստանի վարչապետը՝ երկու կողմերն ալ մնալով պատշաճութեան սահմաններուն մէջ, սակայն Ռուսաստանի այլ բարձրաստիճան պաշտօնեաներ անդադար կը թիրախաւորեն Հայաստանի վարած արտաքին քաղաքականութիւնը: Այս օրերուն Ռուսաստանի Անվտանգութեան Դաշնային Ծառայութեան ղեկավար Ալեքսանտր Պորթնիքով յայտարարած է, որ

Արեւմուտքը կը փափաքի հասնիլ ՀԱՊԿ-էն Հայաստանի դուրս գալուն՝ անոր դիմաց խոստանալով գէնքի արտօնեալ մատակարարումներ եւ անվտանգութեան երաշխիքներ: Այս մօտեցումը ուղղակի գրպարտութիւն է Հայաստանի հասցէին եւ չի համապատասխաներ իրականութեան: Հայաստան առկախած է իր անդամակցութիւնը ՀԱՊԿ-ի, քանի որ այդ կազմակերպութիւնը մերժեց կատարել իր դաշնակցային պարտականութիւնը ու հասնիլ Հայաստանի օգնութեան, երբ Ատրպէյճան

յարձակում գործեց Հայաստանի ինքնիշխան տարածքին վրայ: Ինչ կը վերաբերի գէնքի հարցին, Ռուսաստանն էր, որ մղեց Հայաստանը փնտռելու զինատեսակներու այլ աղբիւրներ, երբ պատերազմէն ետք ան մերժեց մատակարարել խոստացուած ու գումարը կանխիկ վճարուած զինատեսակները, որպէսզի կարելի ըլլայ պաշտպանուիլ Պաքուի սպառնալիքներուն դէմ:

Մոսկուայէն այս հանդիպումի ընթացքին Փաշինեան օգտագործելով առիթը, մտահոգութիւն յայտնեց՝ Ռուսաստանի շարք մը պաշտօնեաներու կողմէ օգտագործուող ձեւակերպումներուն

եւ բառապաշարին վերաբերեալ: Գրեթէ ամէնօրեայ յաճախակաւութեամբ հնչող քննադատութիւնները չեն նպաստեր երկու երկիրներուն միջեւ բնականոն յարաբերութիւններու պահպանման: Ժամանակն է, որ Ռուսաստանի ղեկավարները անդադառնան, որ Հայաստան, ինչպէս որեւէ այլ երկիր, իրաւունք ունի վարելու ուրոյն արտաքին քաղաքականութիւն՝ մեկնակէտ ունենալով իր երկրի ազգային շահերը, որոնք գերակայ են այլ երկիրներուն հաճելի դառնալու բոլոր նկատառումներէն:

ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ «ՍԱՍԻՍ»

www.massisweekly.com Weekly News Updates

Massis Weekly

Volume 44, No. 38

Saturday, October 12, 2024

Putin and Pashinyan Discuss Trade and Economic Relations in Moscow Meeting

MOSCOW -- Russian President Vladimir Putin met with Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan on the sidelines of a Commonwealth of Independent States (CIS) summit in Moscow on Tuesday.

"We are very happy to welcome you all to Moscow and hold a bilateral meeting as part of the work of the CIS leaders," Putin said as he greeted the Armenian Prime Minister.

Addressing key issues, the Russian President stated, "Trade and economic relations are developing very

vigorously and successfully. Trade turnover reached \$7.4 billion last year, and in the first half of this year, it grew two and a half times, exceeding \$8.3 billion. If we continue at this pace, trade turnover this year could reach \$14-16 billion, a record figure.

Russia is the leading foreign investor in the Armenian economy, with about four billion dollars in accumulated investments. The efforts of both the intergovernmental commission and

Continued on page 3

Azerbaijan Lacks Political Will to Sign Peace Treaty with Armenia, Says FM Mirzoyan

WARSAW — Azerbaijan lacks the political will to sign a peace deal with Armenia and may be planning further military action against it, Foreign Minister Ararat Mirzoyan said on Wednesday, one week after holding talks with his Azerbaijani counterpart.

"There is almost a final draft of the peace treaty with Azerbaijan, but it has not been signed, as Azerbaijan puts forward new preconditions each time. We see that they do not want to sign the treaty," Mirzoyan stated during a panel discussion at a security forum in Warsaw.

"For some reasons and calcula-

tions, they introduce new preconditions each time, and we can see that they simply don't want to sign the document. We don't see this political will from the Azerbaijani side," he said during the international security conference.

"We can sign the document and continue working on the remaining issues. Over the past two to three years, significant work has been accomplished despite all the challenges, escalations, and attacks on Armenian territory. Armenia has maintained a

Continued on page 4

Francophone Countries Adopt Resolution Supporting Armenia and Peace Process

PARIS – At the 19th Summit of La Francophonie, the 54 member states adopted a resolution expressing solidarity with Armenia and supporting the peace process.

The "Resolution on Crisis Situations in the Francophone Space, Overcoming Them, and Strengthening Peace" emphasizes respect for the territorial integrity of both countries, in accordance with the 1991 Alma-Ata Declaration. The member states of La Francophonie welcome the progress made in the delimitation process and the restoration of the interstate border, based on principles reaffirmed in the Protocol of April 19, 2024. Additionally, they encourage the reopening of regional communications, respecting principles of sovereignty, national jurisdiction, equality, and reciprocity.

The resolution highlights the unacceptability of using force and urges refraining from warmongering rhetoric and hate speech that could impede the peace process.

The resolution also stresses the importance of the European Union's civilian mission (EUMA) in Armenia and its contribution to stability in the border areas.

The resolution calls for continuous humanitarian assistance for the 115,000 forcibly displaced refugees from Nagorno-Karabakh and addresses issues related to prisoners of war, detainees, and missing persons. The OIF expresses concern over the destruction of cultural heritage in Nagorno-Karabakh and supports the implementation of UNESCO's mission in Nagorno-Karabakh and surrounding territories.

President Emmanuel Macron Reaffirms France's Unconditional Support for Armenia

PARIS — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and French President Emmanuel Macron met at the Élysée Palace on Thursday to discuss issues related to the Armenia-France agenda ahead of a summit of the International Organization of La Francophonie (OIF).

The importance of consistent steps for developing and strengthening

friendly relations was emphasized. Prime Minister Pashinyan highlighted France's unwavering support and reiterated Armenia's commitment to advancing all areas of mutual interest.

President Macron reaffirmed France's unconditional support for Armenia and expressed his readiness

Continued on page 3

Russia Accuses EU Mission in Armenia of Interfering in South Caucasus Affairs

MOSCOW — An aide to Russian President Vladimir Putin claimed on Monday that the European Union is planning to triple the number of monitors deployed along Armenia's border with Azerbaijan, a mission strongly opposed by both Russia and Azerbaijan.

"The activities of the EU mission in Armenia are not welcomed, and this mission is unfortunately growing," said Yury Ushakov, according to Russian news agencies. "In June, it consisted of 138 people, and now there are already about 210 working there. It is expected that their number will increase to 600. We can, of course, clearly imagine what they are doing there."

The EU mission was launched in February 2023 at the request of the Armenian government, with the stated aim of preventing or reducing ceasefire violations along the Armenian-Azerbaijani border. The EU decided late last year to increase its personnel from 138 to 209.

According to Ushakov, the United States and several Western countries are attempting to interfere in South Caucasus affairs under the guise of participating in a settlement process that has already been facilitated with the active involvement of the Russian Federation. "The United States and a number of other Western countries are trying to wedge into the process of working on a peace treaty between Azerbaijan and Armenia," Ushakov said during a briefing.

"We believe that all the groundwork was done in Moscow, and now Western countries are simply trying to interfere in the negotiation process, thereby meddling in regional affairs," he continued.

"To put it mildly, not all participants in the bilateral negotiations between Armenia and Azerbaijan welcome such a role for the West and these attempts to wedge into the process," Ushakov added.

Unprecedented Armenian-American CBRN Response Exercises Held in Armenia

YEREVAN — As part of countering weapons of mass destruction (WMDs), field exercises were held in Armenia jointly with the Defense Threat Reduction Agency of the US Department of Defense from 19-24 September, the press service of the Armenian Security Council reports.

The exercises, which were coordinated by the Security Council staff, were held with the participation of competent bodies of the Armenian state administration system.

The exercises were aimed at considering the possibilities and mechanisms of the Armenian response to the spread of chemical, biological, radiological and nuclear threats. It was an unprecedented exercise for Armenia, both in terms of the number of structures involved and geography.

The exercise involved 10 bodies of the state administration system responsible for responding to chemical, biological, radiological and nuclear trends.

Six different scenarios were played out to assess the prevention of emergencies caused by chemical, biological, radiological and nuclear risk factors, as well as the ability to respond to these situations. Some of the scenarios were realistic and others were simulations.

The exercise-based analysis will provide a comprehensive assessment of the current situation related to response to chemical, biological, radiological and nuclear incidents, identify strengths and weaknesses, and, as an ultimate goal, strengthen Armenia's response capabilities to the above-mentioned incidents.

Armenia to Purchase 84 Additional ATAGS Artillery Systems from India

NEW DELHI — The Armenian Armed Forces have completed testing of six units of the Advanced Towed Artillery Gun System (ATAGS), 155 mm/52 caliber towed guns supplied by India, according to the specialized website Indian Defense Research Wing (IDRW).

IDRW sources report that the guns have passed all operational tests conducted at various locations across Armenia. It is noted that the batch of six ATAGS 155 mm/52 guns has been programmed in Armenian at the request of the Armenian side.

"Additionally, several other modifications have been made to tailor the

guns to the specific requirements of the Armenian Armed Forces."

Although the artillery systems were initially tested in India, they had not been tested in Armenia for a significant period, IDRW adds. According to IDRW sources, the successful completion of these tests has enabled Armenia to begin the process of purchasing an additional 84 units of ATAGS guns from the manufacturer, Kalyani Group.

The acquisition of the ATAGS artillery systems will significantly enhance the capabilities of the Armenian Army and provide a much-needed increase in the firepower of its artillery.

Russian Border Guards to Withdraw from Armenia-Iran Border Checkpoint by January

MOSCOW — Russian border guards will withdraw from Armenia's sole border crossing with Iran by January 1, 2025, while remaining deployed along other sections of the border, the Armenian government announced on Tuesday.

Nazeli Baghadasaryan, spokeswoman for Prime Minister Nikol Pashinyan, stated that this agreement was reached during discussions between Pashinyan and Russian President Vladimir Putin in Moscow earlier that day.

"At the checkpoint on the Armenia-Iran state border, the service will be carried out entirely by the Border Guard Troops of Armenia's National Security Service," Baghadasaryan wrote on Facebook.

She also mentioned that starting next year, Armenian border guards will join their Russian counterparts in protecting Armenia's borders with both Iran and Turkey. She did not provide a reason for the decision, which appears to have been initiated by the Armenian side. Russian officials have yet to comment.

Prime Minister Pashinyan expressed his gratitude to President Putin for the service provided by Russian border guards since Armenia's independence.

This development follows Russia's recent withdrawal of border guards from Yerevan's Zvartnots international airport, a move that was requested by the Armenian government.

Bicameral Letter to Secretary Blinken Ahead of COP29 Urges Administration To Hold Azerbaijan Accountable For Dismal Human Rights Record

WASHINGTON, D.C. – Representative Frank Pallone, Jr (D-NJ) and Senator Ed Markey (D-MA) spearheaded a bicameral letter to Secretary of State Antony Blinken ahead of the 29th Conference of the Parties (COP29) to the United Nations Framework Convention on Climate Change in November, urging the Administration to hold Azerbaijan accountable for its human rights abuses, release all prisoners of war, and take measures to ensure Armenia’s territorial integrity, among other issues, reported the Armenian Assembly of America.

The letter stated that as COP29 approaches, “we request that the State Department press Azerbaijani President Ilham Aliyev and the Government of Azerbaijan to take tangible measures that support regional peace, uphold human rights protections, and adhere to international laws and norms,” while pressing for the “immediate and unconditional release of all political prisoners, hostages, and POWs, including ethnic Armenians, to enable a more conducive environment for successful diplomacy at COP29.”

Further detailing Aliyev’s human rights injustices, the letter underscored Azerbaijan’s “deadly attack in Nagorno-Karabakh in 2020, the 10-month blockade of the Lachin Corridor, and the September 2023 cleansing of ethnic Armenians in Nagorno-Karabakh [that] blatantly violated international law and led to significant and continued human suffering.”

Despite “overwhelming evidence” and “international condemnation,” Azerbaijan has not been held accountable for committing mass atrocities – which were highlighted in the State Department’s most recent Human Rights Report – and has not faced any consequences. The letter urged the State Department to condemn Azerbaijan for its actions and to allow the Armenian people of Artsakh a safe and secure right to return, while calling for the U.S. to “use all opportunities presented during COP29 to promote a just, durable and dignified peace in the region—particularly in light of Azerbaijan’s recent refusal to sign a preliminary peace treaty with Armenia.”

“Support for human rights, the promotion of regional security, and the preservation of Armenia’s sover-

eign integrity are crucial not only to uphold our own commitment to democratic ideals, but also to carry out an effective multilateral climate conference,” the letter continued.

The letter also emphasized the “pivotal platform” COP29 presents to advance energy security and economic resilience in the South Caucasus, “especially as countries such as Armenia seek to pivot away from Russian energy dependence,” and encouraged the Administration, alongside the U.S. Department of Energy, to “identify opportunities for greater U.S.-Armenia clean energy cooperation to reduce Armenian reliance on Russian energy.”

In conclusion, the letter stated that it’s “key to explore and enhance the clean energy partnership with Armenia, a democratic and strategic partner in a region facing increasing authoritarianism from its neighbors” as the nation “demonstrates a significant commitment to sustainable energy practices.”

The letter was cosigned by Representative Frank Pallone, Jr. (D-NJ), Senators Edward J. Markey (D-MA), Cory Booker (D-NJ), Gary Peters (D-MI), Jack Reed (D-RI), Jacklyn Rosen (D-NV), Debbie Stabenow (D-MI), Chris Van Hollen (D-MD), Elizabeth Warren (D-MA), Peter Welch (D-VT), Ron Wyden (D-OR), Sheldon Whitehouse (D-RI), and Representatives Gabe Amo (D-RI), Jake Auchincloss (D-MA), Joyce Beatty (D-OH), Donald Beyer (D-VA), Tony Cárdenas (D-CA), Greg Casar (D-TX), Sean Casten (D-IL), Kathy Castor (D-FL), Joaquin Castro (D-TX), Judy Chu (D-CA), Jim Costa (D-CA), Danny Davis (D-IL), Lloyd Doggett (D-TX), Anna Eshoo (D-CA), Daniel Goldman (D-NY), Josh Gottheimer (D-NJ), Jared Huffman (D-CA), Jonathan Jackson (D-IL), Pramila Jayapal (D-WA), Daniel Kildee (D-MI), John Larson (D-CT), Barbara Lee (D-CA), Susie Lee (D-NV), Mike Levin (D-CA), Ted Lieu (D-CA), Zoe Lofgren (D-CA), Stephen Lynch (D-MA), Seth Magaziner (D-RI), James McGovern (D-MA), Robert Menendez (D-NJ), Grace Meng (D-NY), Kevin Mullin (D-CA), Grace Napolitano (D-CA), Eleanor Holmes Norton (D-DC), Scott Peters (D-CA), Chellie Pingree (D-ME), Jamie Raskin (D-MD), Linda Sánchez (D-CA), John Sarbanes (D-MD).

Armenia Improves Position in Global Innovation Index 2024, Ranking 63rd

NEW YORK — Armenia ranked 63rd in the 2024 Global Innovation Index (GII). The corresponding report, which assesses the innovation activities of 133 countries, was published by the UN World Intellectual Property Organization (WIPO).

Compared to last year’s rating, Armenia rose by 9 positions, ahead of Azerbaijan (95) in the new index, but behind Iran (59), Georgia (57), Russia (51) and Turkey (37).

Switzerland, like last year, showed the best result in the 2024 rating. Sweden, the USA, the UK and Singapore also made it into the top

five. Burkina Faso, Ethiopia, Mali, Niger were the outsiders, and Angola is at the bottom of the rating.

The Global Innovation Index has been compiled since 2007 by a consortium of Cornell University (USA), INSEAD Business School (France) and the World Intellectual Property Organization.

The GII 2023, now in its 16th edition, is a key source of information for assessing the innovation performance of an economy. Published annually, it serves as a useful tool for policymakers, business leaders, and other stakeholders to compare progress in innovation over time.

Putin and Pashinyan Discuss Trade

Continued from page 1

the business council are yielding good results,” he added. “Putin also emphasized the importance of humanitarian cooperation.

Prime Minister Pashinyan noted that, over the past few months, the bilateral political dialogue has been quite active. “Deputy Prime Minister Overchuk visited us in Yerevan. Not only did a meeting of the intergovernmental commission on economic cooperation take place, but we also had a substantive discussion on virtually all issues on our agenda,” he said.

“A meeting of the EAEU Inter-

governmental Council was held in Yerevan in early October. During this council, we had a productive discussion regarding our cooperation and the agenda of the Republic of Armenia and the Russian Federation with the Chairman of the Russian Government, Mikhail Vladimirovich Mishustin,” the Armenian PM added.

He emphasized that the meeting provided a valuable opportunity to summarize these discussions.

During the meeting with Putin, Pashinyan “expressed concern about the language and terms used by several Russian officials on regional issues.”

President Emmanuel Macron Reaffirms

Continued from page 1

to continue the development of bilateral relations. The leaders also discussed the Armenian-Azerbaijani conflict, with Pashinyan reaffirming his intention to sign an initial peace deal with Azerbaijan, noting that 80 percent of the points in the draft have been agreed upon. Armenia is prepared to sign the treaty and proceed with further discussions. Pashinyan emphasized steps taken to ensure peace and stability in the region, expressing his belief that signing the agreement would contribute to resolving the issue.

Discussions also covered the “Crossroads of Peace” project, an initiative by the Armenian Government. Pashinyan stressed Armenia’s readiness to unblock regional communications based on the principles of sovereignty, jurisdiction, reciprocity, and

equality. Macron expressed France’s support for Armenia’s efforts toward peace and stability and welcomed the Crossroads of Peace project.

The social issues faced by people forcibly displaced from Nagorno-Karabakh, as well as the Armenian Government’s housing program, were also addressed. Pashinyan and Macron underscored the importance of consistent international support in resolving these challenges.

Additionally, the leaders discussed Armenia-EU cooperation. Pashinyan expressed his expectation for France’s continued support in Armenia’s collaboration with the EU and commended the role of the EU mission in Armenia. He also highlighted France’s important role in initiating the visa liberalization dialogue with the EU and supporting Armenia through the European Peace Fund.

Armenians and Jerusalem Exhibit at Calouste Gulbenkian Foundation in Lisbon

LISBON — An exhibition dedicated to the Armenians of the Holy City and the Gulbenkian Library of Jerusalem was on display at the Calouste Gulbenkian Foundation from June to September 2024.

Archives related to the construction of the Gulbenkian Library were discovered at a private residence in Paris in 2023, a discovery that inspired the exhibition, which explored the relationship between Armenians and Jerusalem, and highlighted Calouste Sarkis Gulbenkian's own connections with the Holy City.

The Armenian Communities Department and the Gulbenkian Art Library and Archives jointly organized the exhibition titled "Armenians and Jerusalem," offering an introduction to this unique community which is the first and oldest Armenian diaspora, having survived for over a millennium through sweeping changes, major upheavals, and wars. To this day, the Armenian Quarter of Jerusalem — one of the four quarters of the old city — is home to an unparalleled religious and

cultural heritage. The Armenian Patriarchate itself is the custodian of some of the most venerated Christian sites in the world.

The exhibition displays a selection from the newly discovered documents, including drawings and correspondence between Gulbenkian and the Patriarch of the day, religious items from the church, as well as rare and unique ceramic pieces on loan from Jerusalem. It will also highlight other elements of Armenian culture from the Holy City.

The sense of history and legacy that emanates from the Armenian Quarter is perpetuated throughout the Armenian world. Calouste Sarkis Gulbenkian felt a strong connection to the Holy City and directed significant philanthropic endeavors towards the Armenian community, including the construction of the Gulbenkian Library. The Calouste Gulbenkian Foundation continues its Founder's tradition in supporting the Library and the Patriarchate of Jerusalem.

Dr. David Zakarian to Speak on: "The Portrayal of Women in Early Armenian Literature" at Fresno State

FRESNO — Dr. David Zakarian, will give his inaugural presentation as Haig & Isabel Berberian Professor of Armenian Studies on the topic of "The Portrayal of Women in Early Armenian Literature: Rereading the Classical Texts," at 7:00PM on Thursday, October 17, 2024, in the University Business Center (5245 N Backer Ave.), Alice Peters Auditorium, on the Fresno State campus.

The richness of native literary texts and translations produced by the Armenians in the fifth century CE prompted the Mekhitarist fathers to characterize that century as the "Golden Age" of Armenian literature. This lecture explores the portrayal of women in the most influential texts from this period, evaluating how they present women's roles within the context of the church and society, reflecting cultural, theological, and social attitudes of the time. A critical examination of these narratives will extend beyond historical analysis, drawing connections to contemporary discussions of gender roles in Armenia. Ultimately, the pre-

sentation seeks to highlight the enduring implications of the misinterpretations of these early portrayals and how they have shaped views on women's roles today.

Dr. David Zakarian is the Haig & Isabel Berberian Professor of Armenian Studies at Fresno State. He received his DPhil in Oriental Studies from St. Antony's College, University of Oxford. His dissertation was titled "The Representation of Women in Early Christian Literature: Armenian Texts of the Fifth Century." He has extensive experience teaching classical and modern Armenian and the focus of his research is on the representation of women in early Christian Armenian sources, as well as the colophons of medieval Armenian manuscripts. He is the co-editor of *Armenia Through the Lens of Time: Multidisciplinary Studies in Honour of Theo Maarten van Lint* (Brill, 2022) and the author of *Women, Too, Were Blessed: The Portrayal of Women in Early Christian Armenian Texts*, Armenian Texts and Studies Series (Brill, 2021).

Foundation for Armenian Science and Technology Appoints Suzanna Shamakhyan as Executive Director

YEREVAN — The Foundation for Armenian Science and Technology (FAST) announced the appointment of Suzanna Shamakhyan as Executive Director, effective January 1, 2025, following a decision by the Foundation's Board of Trustees. The current CEO of the Foundation, Armen Orujyan, is joining the FAST Board of Trustees, continuing to contribute to

and will build on the strong foundation established by Armen Orujyan, who we thank for his dedication and commitment to FAST."

Suzanna brings over 12 years of experience in education management and internationalization. Thanks to her efforts, institutional collaborations have been established between Armenia and various institutions across more than 40 countries. Throughout her career, Suzanna has implemented programs that have impacted over 17,000 young people and more than 500 educators and researchers.

"I vividly recall the day FAST first announced its launch. I was truly inspired to see such influential people prioritizing the investment into Armenia's future with such a bold, long-term vision. My years with Armen and the FAST team have been an incredible journey, and it is with a sense of high responsibility that I assume the role of FAST's Executive Director. I deeply appreciate the trust and support extended by our entire community. With our collective efforts, I am confident FAST will enter a new phase of growth—strengthening our partnerships and expanding cooperation with the diaspora, and doing targeted work to achieve our mission," said Suzanna Shamakhyan.

As FAST enters a new phase of transformation and growth, its Board of Trustees will expand to welcome new members. Joining the existing board members — Dr. Noubar Afeyan, Artur Alaverdyan, Ingrid Hengster, and André Andonian — will be Raffi Festekjian, Managing Partner of NuArca, Talar Kazanjian, Executive Director of the Afeyan Initiatives For Armenia, and Dr. Armen Orujyan, the Founding CEO of FAST, who led the foundation during its first seven years of operation.

the Foundation's mission as a member of the Board.

Suzanna has been with FAST for over six years, initially serving as Vice President of Partnerships and later as Vice President of Strategic Programming. Her expertise, deep understanding of FAST's mission, and strong leadership have been key in shaping and implementing several strategic initiatives, including the Generation AI program.

Dr. Noubar Afeyan, FAST co-founder and member of the Board of Trustees stated, "Suzanna is a capable leader who has helped propel FAST toward its goal of building an ecosystem that drives innovation and scientific advancement in Armenia and beyond. She is well positioned to lead FAST into its next chapter of impact

Azerbaijan Lacks Political Will to Sign Peace

Continued from page 1

constructive attitude during the negotiations," Mirzoyan added.

He also expressed concern, saying, "There are serious concerns that Azerbaijan has further military plans regarding Armenia's territories. I can provide an example: currently, the Azerbaijani side uses the narrative of

'Western Azerbaijan,' which essentially encompasses almost the entire territory of Armenia. They assure us that this is not a territorial claim, but unfortunately, the impression is completely different."

The Armenian Foreign Ministry claimed in June that Baku might be intending to unleash "new aggression" against Armenia after hosting the COP29 global summit in November.

Հաճոյ Ինքնապաշտպանութիւնէն Դրուագ մը

Ծ. Խ. Ստորեւ կը ներկայացնենք վերջերս յայտնաբերուած յուշագրութիւն մը Հաճոյ ինքնապաշտպանութեան մասին, գրուած մեր ընկերներէն Թովմաս Եթերեանի մեծ հօր՝ Տիգրան Չոլաքեանի կողմէ: Յուշագրութիւնը խմբագրեց Յարութ Տէր Դաւիթեան:

Առաջին անգամ երբ պատերազմի սկսանք ձեռնարկել (1) ըսաւ, որ լեռներուն վրայ պաշտպանական դիրքեր պէտք է հաստատենք: Խուճաբ-խուճաբ ամէն մարդ լեռներուն վրայ դիրքերը բռնելու գացին: Այդ դիրքերուն անուններն են. Տողուն Սէքիզ, Օպրուխ, Ուճօլուխ, Քիւզէ Ելէխ, Կէօյնիւք, Թօփալենց Պէլէնկ, Չալըղան եւ Իվանքուն: Ես Տողուն սէքիզին խուճաբին մէջն էի: Այդ ժամանակ գետինը ձիւնով ծածկուած էր եւ միեւնոյն ատեն ձիւն կը տեղար: Մեզմէ քիչ մը վերը թուրքեր կը գտնուէին:

Ամիս մը անցած, ձեռնարկէն հոգի ընտրէր ու հրաման տուած է, որ քիչ մը վեր գտնուող թուրքերուն դիրքերը գրաւեն: Չանիէլ Չափուզնի (2) ալ մէջերնին ըլլալով, ճամբայ ելած են Մէմիշին տունը, բայց երբ քիչ մը վերը գացէր են, մտածէր են, որ եթէ առաջնորդող մը չունենան, այդ լեռը չեն կրնար ելլել: Իրար միջեւ խորհրդակցէր են, որ եթէ Տիգրան Չոլաքեանը չգտնենք, անկարելի պիտի ըլլայ գագաթը ելլել: Ուստի եկան զիս գտան ու ըսին, որ իրենց այդ լեռան դիրքը առաջնորդեմ: Միասին ճամբայ ելանք երբ օրը իրիկուն էր: Գիշերով գացինք Տամանենց կէօլը (աղբիւրը) ելանք: Արդէն առաջուրնէ մերինները հոն դիրք ունէին, բայց տեսանք, որ միայն Նշան Կերկէրեանը մնացէր էր: Հարցուցինք, որ ուր են իր ընկերները: Տղան ալ ըսաւ, որ անոնք թուրքերուն կեցած տեղը երթալով, պատերազմի բռնուէր են: Երկու հոգի գարնուէր են, իսկ միւսներն ալ մինչեւ այդ ժամունքովը չեն եկած: Արդէն կէս գիշեր էր: Նշան եղբայր, դուն հոս պահէ ըսինք, մենք ալ հոն կ'երթանք: Գացինք եւ թուրքերուն կեցած տեղին մօտ դիրք բռնեցինք: Այդ ատեն օրը լուսցած էր եւ թուրքերուն հետ պատերազմի բռնուեցանք մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 2ին 3: Թուրքերը զօրացան, իսկ մեր ետեւէն ուժ չեկաւ: Այն ատեն անձրեւ տեղաց եւ մշուշով պատուեցաւ: Մենք ալ առիթէն օգտուելով, ամէնքս միասին փախանք Հաճուն իջանք:

Ատկէ տասը-տասնըհինգ օր վերջը թուրքերը գորանալով յարձակեցան եւ մեր բոլոր դիրքերը գրաւեցին: Մենք ալ փախանք Հաճուն լեցուեցանք: Հիմա մեր խտրիխամները (խրամատները-պատնէները) եղան պատերու տակերը, իսկ թուրքերուն դիրքերը եղան վանքը, դշլան (գօրանոցը), Թուրսար-գիսենց տունը, քէօյնիւք, Սուրբ Սարգիսը, Գրտէտը, Կէլիկը եւ Ղաշըր Պագօյը: Ալեւս մենք դուրս չկրցանք ելլել: Օր մըն ալ առտու ելանք, որ թուրքերը թնթանօթ բերէր եւ Չէօզպէկը դէր են: Միթրայօզ (արագահարուած) մըն ալ Չէօզպէկին ակը դէր են: Այն օրը առտուրնէ մինչեւ իրիկուն գնդակ եւ միթրայօզ բացին, մենք չկրցանք դուրս ելլել վախերնես, որովհետեւ այդ տեսակ բան չէինք տեսած ալ: Ամէն օր այս կերպով թուրքը մեզի աչք բանալ չտուաւ: Այդ օրերը վանքին վարը, Պախճենոնց թաղը կը պահէինք, ձեռնարկէն այդ տեղերը պահելու տար, որ թուրքերը մեզի չմօտենան:

Տիգրան Չոլաքեան

Օր մը ես ոտքս վիրաւորուելով հիւանդանոց փոխադրուեցայ: Տասնըվեց օր պառկելէ յետոյ տուն եկայ տեսայ որ մերինները Պախճենոնց տունները այրէր են, բայց նորէն ձեռնարկ պահելու տար կոր այդ տեղերը երեք հոգիով: Ես ալ գէնքս առնելով գացի այդ խտրիխամը, բայց տեսայ որ տղոց այդ նստած տեղը անյարմար է: Ըսի որ հոս իստիխամի համար անյարմար է, բայց ականջ չտուին: Տեսայ որ այդպէս պիտի չըլլայ, էմմիւր տղուն Միքայէլ Չոլաքեանին ըսի, որ թի մը եւ բրիչ մը առնէ եւ ինծի հետեւի: Ուզած տեղս գացինք: Սկսայ փորել իստիխամի համար: Այդ միջոցին Պախճենոնց բակէն բրիչի ձայն մը եկաւ ականջիս: Ծուտ մը տղոց քով գացի եւ լուր տուի որ հոն թշնամի կայ: Բայց տղաքը նորէն ականջ չտուին: Մեր եւ ըսած թուրքերու միջեւ չորս տուն կայ, բայց այրուած են հիմա: Այսչափ մօտ ենք իրարու: Դարձեալ տեսայ, որ տղաքը ականջ չտուին: Համբերութիւնս հատաւ: Առանձինս գացի ու մօտեցայ իրենց: Մութին մէջ չկրցայ զանազանել ինչ ըլլալին: Ետ եկայ ընկերներու քով եւ ըսի որ թշնամին մեզի մօտեցէր է: Երեքս միասին գացինք եւ իրենց ցոյց տուի: Ղազար Չափուզնի ըսի, որ գէնք մը պարպէ, տեսնենք ինչ է սա տեսնուածը: Իմ գէնք չպարպելուս պատճառը քովս շատ փամփուշտ չկար: Վերջապէս գէնք մը պարպել տուի: Այն ատեն թուրքերը սկսան մեզի դէմ կրակ բանալ, մենք ալ իրենց: Այս ձայնին վրայ, մեր ետեւէն ուժ հասաւ: Յարձակեցանք, գրաւեցինք վանքը, Թուրսարգիսենց տունը եւ դշլան ալ այրեցինք: Միջոցը կէս ժամ չանցած, Սուրբ Սարգիսին կողմը գտնուող տղաքը մեզմէ ուժ առնելով, յարձակեցան Սուրբ Սարգիսը գրաւեցին: Միւս կողմէն, Ղոփուշին թաղը կեցող տղաքը, Արամ Չալուզնի (3) ալ հետերնին ըլլալով, յարձակեցան Գրտէտը գրաւեցին եւ թուրքերուն ձեռքը եղող որբանոցի տղաքն ալ ազատեցին: Այս բոլորը մէկ գիշերուան մէջ եղաւ: Թուրքերը քիչ մը հեռացան մեզմէ, բայց գնդակը եւ միթրայօզը տեւական կը նետուէր: Մի քանի օր ետք թուրքերը նորէն եկան եւ նոյն տեղերը գրաւեցին:

Թնթանօթին վրայ Յարձակումը Պատերազմը սկսելէն միչեւ այսօր երեք ամիս անցած է: Այս

օրերուն վիճակնիս շատ գէշ էր: ձեռքերն եւ ազաները ժողովի նստած են: Խորհրդակցութեան ժամանակ ձեռքերն ըսէր է, որ Հաճոյ մէջ երկու հոգի չէ՞ք կրնար գտնել, որ թշնամիին մէջէն անցնելով Իվանքուն լեռը ելլեն, թուրքին ուր ըլլալը, որ քան ուժ ունենալը եւ ամէն տեսակէտով մանրամասն տեղեկութիւններ բերեն: Ազաները կ'ըսեն, որ այս լեռները գիտցող երկու հոգի կայ: Մէկը Տիգրան Չոլաքեանն է, միւսն ալ Միհրան Կոթիկեանը: Եթէ երթան, միայն այս երկուքը կրնան երթալ, պատասխաններ են: Եկան մեզ երկուքս ալ կանչեցին: ձեռքերն քով գացինք: Մեզի ըսաւ, որ տղաքս դուք սա Իվանքուն լեռը պիտի ելլէք, որ ամէնէն բարձր լեռն է: Ձեզի հեռադիտակ պիտի տանք, որ Հաճոյ չորս կողմը դիտէք, տեսնէք թէ թուրքերը որքան ուժ ունին: Լաւ մը քննելէ յետոյ, մեզի մանրամասն տեղեկութիւններ պիտի բերէք: Տղաքս, ըսաւ, վիճակնիս մէջ ենք հիմա: Օրական եօթանասուն ութսուն թնթանօթային գնդակ կ'արձակուի Հաճոյ վրայ: Միեւնոյն ատեն միթրայօզ ալ կը բանան: Եթէ լուր մը բերէք, թերեւս Աստուած անմեղ պգտիկներուն երեսը կը նայի, թերեւս թնթանօթն ալ կը գրաւենք ըսելով, մեզմէ պատասխան սպասեց: Մենք ալ մի քանի վայրկեան մտածեցինք: Թէպէտեւ երթալիք տեղերնիս վտանգաւոր եւ շատ դժուար էր, բայց մեր հայրենիքին սիրոյն որոշեցինք եր-

ժողովի նստէր եւ որոշէր են, որ չորս հարիւր զինուորներ զինուած դուրս պիտի ելլեն, հարիւր հատը կէօյնիւքի լեռը պիտի երթան, երեք հարիւր ալ թնթանօթին վրան: Տասը-տասնըհինգ օրէն այս կարգադրութիւնը տեսան, զինուորները պատրաստեցին ճամբայ ելլելու համար, բայց ես եւ Միհրանը մէջերնին չկայինք: Հոն մտածէր են, որ այս չորս հարիւր հոգին ո՞վ պիտի առաջնորդէ մինչեւ վաղը իրիկուն: Մեծերը ըսէր են, որ Տիգրան Չոլաքեանը կանչեցէք, ան կրնայ առաջնորդել եւ տեղաւորել ձեզի: Փօստայ (նամակաբեր) մը եկան քովս ու ըսին որ քեզի կ'ուզեն: Գացի տեսայ, որ զինուորները պատրաստուէր են, զիս կը սպասեն: ձեռքերն քով գացի: Ըսաւ, տղաքս դուն անգամ մը այս լեռը գացիր եկար. հիմա նորէն այս զինուորներուն առջեւ պիտի իյնաս, պիտի տանիս եւ պիտի տեղաւորես: Մինչեւ վաղը իրիկուն այս զինուորներուն պատասխանատուն դուն ես:

Հրամանատար Արամ Չափուզնի մէջերնիս ըլլալով ճամբայ ելանք: Քէյկէվոնէ կամուրջին տակէն ջուրը մտանք եւ մինչեւ Տէրվանէսենց կամուրջը հասանք: Հոն ջուրին մէջէն դուրս ելանք եւ հարիւր հոգի մեզմէ գատուելով կէօյնիւքի լեռը գացին: Ես միւս մնացած տղոցը առջեւ իյնալով, լեռն ի վեր շարունակեցինք մեր ճամբան: Երբ լեռան կէսը հասած էինք, ետեւէնս լուր մը եկաւ, որ Արամ Չալուզնի երկու տղայ առնելով մեզմէ գատուած է: Հոն շատ հոգիս նեղուեցաւ,

թալ: Երկուքս միաբերան պատասխանեցինք եւ ըսինք, որ մինչեւ իսկ եթէ մեռնինք, նորէն ձեր խնդրանքը չպիտի մերժէինք: Այս որոշումէն վերջ մեզի տուին հեռադիտակ, ջուրի մաթրոց (անոթ), փամփուշտ, միեւնոյն ատեն պաշարնիս եւ քաշալերական խօսքեր խօսեցան: Աստուած հետերնիդ ըլլայ ըսին: Գիշերը ճամբայ ելանք գացինք ձեռնարկէն Տայրան: Այդ տեղերէն անցնելով քէյկէվոնէ կամուրջին ջուրը մտանք, ջուրին մէջէն դէպի վար երթալով մինչեւ Տէրվանէսէնց կամուրջը հասանք: Ալ հոս թուրքերուն սահմանէն հեռացած էինք: Ջուրէն դուրս ելանք, չալոյնէն դէպի վեր ելլելով Իվանքունի գագաթը ելանք: Այդ ատեն օրը լուսցաւ: Այդ օրը մինչեւ իրիկուն հոն մնացինք եւ հեռադիտակով թշնամիին ուժերը իմացանք: Իրիկունը ճամբայ ելանք եւ եկած տեղերնէն նորէն Հաճուն իջանք: ձեռքերն քով գացինք եւ ինչ որ տեսած էինք պատմեցինք: Ծատ ուրախացաւ: Ըսաւ, տղաքս այսօր գացէք հանգիստ ըրէք, վաղը նորէն իստիխամ պիտի երթանք: ձեռքերն եւ ազաները կրկին

որովհետեւ Արամ Չալուզնի վաղը իրիկուն մեզի պիտի չկրնայ գտնել: Բայց ես մինչեւ վաղը Աստուած մեծ է ըսելով, երեք հարիւր տղաները լեռան գագաթը հանեցի եւ անտառներուն մէջը տեղաւորեցի: Օրը լուսցաւ ու մինչեւ իրիկուն սպասեցինք, բայց Արամ Չափուզնի չեկաւ: Տղոց առջեւ ինկայ եւ դէպի թնթանօթ ուղղուեցանք: Կէս ճամբան կեցայ: Ի՞նչ ընեմ Արամ Չափուզնի չկայ: Եղբայրս՝ Պողոս Չոլաքեանը եւ Միմոն ճունտուրեանը կանչեցի եւ ըսի որ կէզին գագաթը պիտի երթաք Արամ Չափուզնի պիտի գտնէք եւ բերէք: Եթէ չկրնաք գտնել, մեր վիճակը գէշ է, որովհետեւ ամէն հրաման անտր ձեռքն է: Ըսի, որ ես տղաքը թնթանօթին կը մօտեցնեմ եւ ձեզի կը սպասեմ: Ըսածիս պէս, տղաքը տարի ու Արամ Չալուզնի գալուն սպասեցինք: Բաւական սպասելէ վերջ, տղաքը Արամ Չափուզնի գտնէր էին եւ բերին: Ես իրեն բառ մը չըսած, ինք ինծի, Տիգրան եղբայր, ըսաւ, եթէ այս տղաքը չըրկէիր, անկարելի էր որ ձեզի

Հաճոյ Ինքնապաշտպանութիւնէն Դրուագ մը

Շարունակուած էջ 13-էն

գտնէի: Եթէ Աստուած մեզի ազատէ, ձեր երկուքին ալ ինչ լաւութիւն պիտի ընեմ, միայն ես գիտեմ, ըսաւ: Յետոյ գրպանէն լուցկին հանեց, մոմը վարեց, հրամանագիրը հանեց եւ տասնապէսներուն անունները կարդալով իրենց տեղերը դրկեց: Ինծի ըսաւ, համրէ քովերնիս քանի՞ հոգի մնացէր է: Համրեցի՝ յիսուն հոգի մնացէր էր: Ըսաւ, մեզի թնթանօթին մօտեցուր: Ճամբայ ելանք ու թնթանօթին մօտենալով մատովս ցցուցի եւ ըսի հոն է, ես իմ պարտականութիւնս կատարեցի, հիմա ինչ որ կ'ուզես ան ըրէ: Ինքն ալ ըսաւ, որ քիչ մը եւս նստինք, երբ Հաճոյն մայթապ (լոյս-ազդանշան) նետուի, այն ատեն թնթանօթին վրայ պիտի յարձակինք: Սպասեցինք, ժամանակը եկաւ, Հաճոյն մայթապ նետուեցաւ եւ յարձակում ըրին: Մենք ալ վերէն ամէնքս միասին թնթանօթին վրայ յարձակեցանք: Թուրքերուն կէսը զարկինք կէսն ալ փախցուցինք: Այդ վայրկեանին Արամ Չավուշը թնթանօթին վրայ նետուեցաւ, գնդապետին բռնեց եւ սպանեց: Ատկէ վերջ մենք դէպի վար յարձակեցանք եւ Հաճոյն դէպի վեր յարձակողներուն միացանք: Մէջտեղնիս թուրք չմնաց: Այն ատեն Հաճոյն մեծ ու պզտիկ թնթանօթին քովը եկան, եօթը հարիւր գնդակները եւ ուտելիքները չլուսցածէն Հաճոյն իջեցուցինք: Երկու օր վերջն ալ թնթանօթը իջեցուցինք: Թուրքերն ալ արդէն հեռացած էին մեզմէ:

Թնթանօթը գրաւելէն վերջ քիչ մը ազատ ապրեցանք, մինչեւ ամիս մը այդ ուտելիքներով ապրեցանք, յետոյ ուտելիք չգտնելով, ձին, էջը, կատուն մորթեցինք կերանք: Աչքերնիս Ատանա քաղաքը մնաց: Կը սպասէինք, որ ուժ մը պիտի գայ եւ պիտի ազատէ մեզ, բայց ի գուր: Սկսանք հացի կերակուրի տեղ թթենիի տերեւները խաշել եւ ուտել, ծխախոտի տեղ

խոտերը կը հաւաքէինք կը ծխէինք: Բաւական ժամանակ մը այս վիճակով ապրեցանք, բայց նորէն աչքերնիս Ատանայի ճամբուն էր, որ թերեւս կու գան կ'ազատեն մեզ, բայց չեկան: Այդ ժամանակ նորէն ձէպէճին եւ աղաները ժողովի նստեցան: Ըսէր են, որ Կիւրնէշի վրայ յարձակինք պաշար բերենք թէ ոչ Ուրուձուրի վրայ: Որոշէր են Ուրուձուր երթալ, որովհետեւ հոն ուտելիք շատ կը գտնենք:

Արամ Չավուշը եւ Ջանիէլ Չավուշը միասին ըլլալով ճամբայ ելանք: Երբ Ղուրուձօնը հասանք, Արամ Չավուշը խումբ մը զինուորներ պզտիկ լեռը դրկեց, խումբ մը զինուորներ Կէօզէլիմը, ուրիշ խումբ մը զինուորներ Ղայլըղօմը, վաթսուն տղայ ալ հետերնին ըլլալով Պուրուն էլէխօ գագաթը դրկեց: Ինքը, Ջանիէլ Չավուշը եւ մնացած զինուորները առնելով Ուրուձուր գացին: Այդ ատեն զիշեր էր: Ամէնուն հրաման ըրաւ, որ տեղերնիդ պիտի պատրաստ սպասէք մինչեւ վաղը, իսկ իրիկունը պիտի յարձակինք թէ՛ Ուրուձուրի, թէ՛ Կէօզէլիմի եւ թէ՛ Նարաօշին վրայ: Ես երեսուն հոգի գագաթը ձգեցի ու մնացած երեսուն հոգին առնելով, Նարաօշին վրայ յարձակեցանք: Թուրքերուն մէկ մասը զարկինք, միւս մասն ալ փախան: 315 այծ եւ 85 կով առնելով գագաթը ելանք: Օրը լուսցաւ: Կէսօրուան ատենը թուրքերը մեր վրայ յարձակեցան որպէսզի հօտերնին ետ առնեն բայց չկրցան: Հօտերը բերինք եւ Հաճոյն իջեցուցինք: Նոյն օրը Կէօզէլիմի վրայ յարձակողներն ալ բերին: Նոյն օրը Արամ Չավուշն ալ Ուրուձուրէն մեր բերածին եռապատիկը բերաւ: Այդ ամէն հօտերը ժողովուրդին բաժնեցինք: Հազիւ 18-20 օր ապրեցանք, որմէ ետք թուրքը մեծ ուժ մը բերաւ եւ 24 ժամուան մէջ Հաճոյնը գրաւեց:

Այդ ժամանակ տաս տարեկան Համբարձում անունով տղայ մը ունէի: Հաճոյնի անկումէն վեց ամիս

առաջ Շառը աւերուեցաւ: Շարէն խումբ մը տղաք փախստական եկան եւ Կէլիօնի վրայ յարձակեցան: Մի քանի հատը զարնուեցան, իսկ մնացածը ողջ առողջ Հաճոյն մտան: Գիշերը տղաս քունէն առթնցէր է եւ այս խնդիրները հասկցէր է: Վազելով քովս եկաւ (խտիխամը) ու ըսաւ. «Հայրի՛կ, հայրի՛կ, Շառ աւերուէր է, մեծ ու պզտիկ թշնամիին ձեռքը մնացէր են, խումբ մը տղաք փախէր Հաճոյն մօտէր են: Հայրիկ, եթէ Հաճոյն աւերուի, զիս հետդ պիտի տանի՞ս թէ ոչ հոս պիտի ձգես»: Ես ալ սիրտ տալու համար, անշուշտ տղաս, կը տանիմ ըսի: Ինքը նորէն ըսաւ. «Հայրիկ, մինչեւ Ատանա չեմ կրնար երթալ, բայց թշնամիին ձեռքը չմնալու համար, մինչեւ որ մեռնիմ կ'երթամ»: Ես ալ ըսի, մի՛ վախնար տղաս, երբէք հոգ մի ընէր. եթէ մինչեւ Ատանա չկրնաս երթալ, ուսերուս վրայ կը շալկեմ կը տանիմ քեզի: Այս խօսքը իր միտքը կ'աշխատցնէ եղեր: Երբ որ Հաճոյն ինկաւ, ես իստիխամն էի ու բանէ մը լուր չունէի, որովհետեւ Հաճոյն մէկ կողմը աւերուեցաւ իսկ միւս կողմը լուր չունեցաւ: Այդ ժամանակ տղաս քովս եկաւ ու ըսաւ. «Հայրիկ, Հաճոյն աւերուեցաւ, ամէն մարդ կը փախչի, դուն հոս ի՞նչ կը բռնես»: Այդ ատեն միասին տուն եկանք, մայրն ալ առինք ու սկսանք փախչիլ, (այդ տղաս հիմա Արժանթինայի Քորտոպա քաղաքը կը գտնուի):

Երբ ձենտերմէ Տայրան հասանք, տեսանք որ խումբ մը մարդիկ կը փախչին: Անոնց հետ միանալով, Սաղը Սէգ հասանք: Հոն ալ շատ տղոց միացանք ու երեք օր կենալէն յետոյ ճամբայ ելանք Չիլէքին հասանք: Այդ տեղէն ճամբայ ելլելով Հասսան Քէհայէնց տունը պատսպարուեցանք: Հոնկէ անցանք Չէնճիրլին գագաթը բռնեցինք: Երբ հոնկէ ճամբայ ելանք, ճաղպասանը թուրքերու հանդիպելով կուռեցանք: Մեզմէ եղբայրս՝ Պոտոս Չոլաքեանը, Հաճի Մկրտիչ Պէքէրէճեանը եւ Մինաս Տաքէսեանը զարնուեցան եւ մեռան: Հոնկէ ճամբայ ելանք Տաշ Քէօփրիւն հասանք, որմէ անցնելով

Պուճախի հասանք: Այդ օրը Համբան մէջերնէս փախաւ: Մինչեւ հոն Համբան ինը ամիս շատ լաւ աշխատեցաւ մեր հետը: Ասկէ ալ ճամբայ ելանք ու հասանք Թլան: Երեք օր Թլանը պատերազմի բռնուեցանք: Մեզմէ տասը-տասնը հինգ հոգի մեռան, բայց թուրքերէն հարիւրաւոր մեռան: Հոն Արամ Չավուշը թուրք տղայ մը բռնեց: Տղան ըսաւ, որ զիս մի մեռցնէր, ձեզի ողջ առողջ ձիհանը կը տանիմ: Արամ Չավուշն ալ չի մեռցուց:

Միասին ճամբայ ելանք: Մեզի աղտոտ ճահիճի մը մէջը խոթեց մինչեւ ծունկերնիս: Թերեւս մէկ ժամ գացինք այդ ջուրին մէջէն ու երբ ցամաքը մօտեցանք, որ պիտի ելլէնք, ջուրը աւելի խորունկ էր: Իրարու օգնելով կամաց կամաց ճահիճէն ելանք: Ելլողը բաւական հեռու գիրար կը սպասէինք: Իմ ելլելէն յետոյ, Թօսուն Աբրահամը (4) եւ ես ջուրին եզերքը կեցանք ու մնացած ժողովուրդին օգնեցինք, մեկիկ մեկիկ դուրս հանեցինք: Միայն երկու վիրաւորներ ձիուն վրայ մնացէր էին: Ասոնք ալ որ հանէինք, պիտի վերջանար: Այդ ժամանակ Թօսուն Աբրահամին տղան՝ Մինասը եկաւ ու ըսաւ. «Հայրիկ, ժողովուրդը քալեց դուն հիմա հոս կը մնաս, շուտ եկուր»: Ըսաւ ու վերադարձաւ: Թօսուն Աբրահամը ականջ չտուաւ: Ես մէկէն անդրադարձայ եւ տղուն ետեւէն երթալով անոնց միացայ: Եթէ այդ պզտիկը չգար, ես ալ Թօսուն Աբրահամին հետ հոն պիտի մնայի: Մինասը հիմա Ամերիկա կը գտնուի, կրնաք իրեն հարցնել: Նոյն իրիկունը ժողովուրդին հետ ձիհանը հասանք ու ազատեցանք:

-
- 1- Սարգիս ճեպեճեան, Զօրավար Անդրանիկի նախկին սպաներէն: Հաճոյն Ինքնապաշտպանութեան Կոմիտէի Զինուորական Գերագոյն Սարմնի ընդհանուր իրաւմաստար:
- 2- Զանիէլ Չավուշ Թորոսեան, Հաճոյն Ինքնապաշտպանութեան Կոմիտէի կամաւորական Բխումբի իրաւմաստար
- 3- Արամ Չավուշ Թերզեան
- 4- Աբրահամ Թօսունեան

Կազմակերպութեամբ
«ՄԱՍԻՍ» ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ

ԾՆՈՐՀԱՀԱՆԴԷՍ

Դոկտ. Աբէլ Քինյ. Մանուկեանի

THE ORIGINS OF THE HENCHAKIAN PARTY IN GENEVA AND THE LEGACY OF THE TWENTY GALLOWS

եւ

ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԴՈՐՈՒՄԸ ԵՒ ՔՍԱՆ ԿԱՆԱԴԱՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՆԴՐԱԴԱՐՁԸ ԵՒ ՌՊԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒԼԻ ՈՒ ԴԻԲԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ՄԷՋ

հատորներուն

Գիրքերը կը ներկայացնէ
Իրաւաբան Ռուբէն Աւշարեան

✱ Գեղարուեստական յայտագիր ✱

Հինգշաբթի, 7 Նոյեմբեր 2024, երեկոյեան ժամը 7:30-ին,
ՀԿԲՄ-ի կեդրոնին մէջ, 1060 N Allen Ave, Pasadena, CA 91104

BOOK LAUNCH
Thursday, November 7, 2024 at 7:30 pm, at A.E.B.U. Center, 1060 N Allen Ave, Pasadena, CA 91104

Թանկագին Ողբ. Յովսէփ Ասատրեանի Ծննդեան 100-Ամեակը

ԽԱՉԻԿ ԾԱՆՈՅԵԱՆ

Օգոստոս 15, 2023-ին լրացաւ հայ մարզաշխարհի լուսաշող աստղերէն, մեծանուն ֆուլթոլիստ եւ մարզիչ, Հայաստանի, Սուրբիոյ, Լիբանանի եւ Աֆղանիստանի անուանի խումբերու մարզիչ, Երեւանի եւ Գապուլի (Աֆղանիստանի) համալսարաններու ֆիզկուլտուրայի դասախօս, հրապարակագիր մտաւորական, հմայող հրապարակախօս եւ ութը լեզու տիրապետող, այս բոլորէն վեր եւ աւելին՝ գլխաւոր մարզ եւ ազնուահոգի անձնաւորութիւն մը՝ ողբ. Ընկ. Յովսէփ Ասատրեանի ծննդեան 100-ամեակը:

« « «

Յովսէփ Ասատրեան ծնած է 1923-ին Արեքսանտրէթ (Իսքենդերուլ): 1944-ին աւարտեց ՀԲԸՄԻՈՒԹեան Կիրարոսի Մեթոդական Վարժարանը, յետագային ուսանած է Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանին մէջ, հետեւելով քիմիագիտութեան եւ ըլլալով ծանօթ բարերար՝ ողբ. Արշակ Տիգրանեանի սան: Ասոր համար էր, երբ Լոս Անճելըսի մէջ հիմը դրուեցաւ Թէքէեան Մշակութային Միութեան Արշակ Տիգրանեան Վարժարանին, Յովսէփ Ասատրեանի կարգադրութեամբ, Ասատրեան ընտանիքը մեծ գումար մը նուիրեց եւ վարժարանի մայր սրահը Ասատրեան Սրահ կոչուեցաւ:

սին շատ գրուած է եւ տակաւին պիտի շարունակուի գրուել, որքան ատեն որ հայ ժողովուրդը հայրենիքի կամ Սփիւռքի մէջ կը գոյատևէ:

Այսօր մեր թանկագին Յովսէփ Ասատրեանի ծննդեան 100-ամեակին առիթով, մեծագոյն հպարտութեամբ ու երախտիքով պիտի յիշենք այս պատուական հայուն հայրենասիրական եւ ազգասիրական երիտասարդական հրաւառ զգացումները:

Ինչպէս ծանօթ է բոլորին, Երկրորդ Համաշխարհային Պատերազմին, փոքրաթիւ հայ ժողովուրդը Հայաստանի մէջ, 300,000 երիտասարդ զոհ տուաւ: Մեր հայրենաբնակ ժողովուրդը ֆիզիքայէս արիւնաքամ եղաւ: Այդ տարիներուն, Սովետական Միութեան մէջ նոր դասաւորումներ եղան: Այդ տարածքները, որոնք մէկ միլիոնէ պակաս բնակչութիւն ունէին, պիտի կցուէին վերածուէին մեծ պետութեան մը մէջ, որպէս մարզ եւ Հայաստանը այդ վտանգի առաջ էր:

Գրել Յովսէփ Ասատրեանի մարզաշխարհէն ներս իր ունեցած վաստակին ու կեանքին մասին, կը նշանակէ անդրադառնալ Հայաստանի ֆիզկուլտուրայի եւ ֆուլթոլի վերջին 60-80 տարիներու պատմութեան մասին, որոնք նուազագոյնը քանի մը հաստատիւր հաստորներու կարօտ են, եւ վստահօրէն այդ պատմութեան մէջ Յովսէփ Ասատրեանի անունը ոսկետառ բազմաթիւ էջեր գարգարած են: Այդ Յովսէփ Ասատրեանին մասին

Անհրաժեշտ էր հայահաւաք կազմակերպել, փրկելու համար մեր պետականութիւնը եւ հայրենիքը: Հայաստան ներգաղթելու կոչ մը եղաւ հայրենի իշխանաւորներու կողմէ եւ սփիւռքը հայրենասիրական մեծագոյն գիտակցութեամբ եւ ամենայն պատրաստակամութեամբ մօտ 100,000 հայեր սփիւռքէն Հայաստան գաղթեցին փրկելու համար, անգամ մը եւս վտանգի ենթարկուած եւ Խորհրդային Միութեան վերնախաւին մէջ սպրդող հայատեաց ղեկավարներու սաղրանքները ետ կանգնեցնելու համար:

Փրկուած էր հայրենիքը, վտանգազերծուած էին դաւադրութիւնները, հայրենի երկրակամարին վրայ սկսան յայտնուել հայ ժողովուրդի ցայտուն արժանիքները, տաղանդները «ախպար»ը եւ «տեղացին» ազգային հոգեխառնութեամբ մը միացան՝ սկսան կերտել մեր հօրը եւ անպարտ հայրենիքը: Սփիւռքի հայր հայրենիքով աւելի զօրացած, սկսաւ տանիլ ազգայնասիրական իր սուրբ գործը, հայրենիքն ալ իր բազմաթիւ երիտասարդներուն համալսարանական ուսում ջամբեց, մասնագիտութեամբ գինեց եւ մեր ժողովուրդի որակաւորման եւ պահպանման մեծագոյն նպաստեց, մեծ թիւով դասագիրքեր տրամադրեց, հայրենի լեզուի ուսուցչուհիներ պատրաստեց եւ որակաւորեց:

Պատմական անկիւնադարձային նշանակութիւն ունեցող այս շարժման ռահվիրանները հանդիսացան ողբ. Յովսէփ Ասատրեան եւ իր մօտ քսան երիտասարդ գաղափարի ընկերները: Այսպէս, Մարտ 1945-ին Պէյրութի ՀԲԸՄԻՈՒԹեան Զարեհ-Նուպար Ակումբին մէջ, Պէյրութի Ամերիկեան եւ Ֆրանսական համալսարանները յաճախող մօտ քսան երիտասարդներ ժողով մը գումարելով, որոշեցին Հայաստան երթալ: Անոնք Յունիս 15, 1945-ի գարաւանով հայրենիք մեկնեցան, ոմանք առանձին, ուրիշներ ալ իրենց ծնողներուն հետ: անոնք Պէյրութի թերթերուն մէջ կոչ

ըրին ժողովուրդին, որ հետեւին իրենց օրինակին:

Լիբանանի հայութիւնը ընդառաջելով այս երիտասարդներու սրտաշարժ կոչին, մօտ 20 հազար հայեր Լիբանանէն իրենց պապենական յաւերժական հայրենիքը գացին: Անոնք իրենց աչքի առաջ առած էին ամէն տեսակ դժուարութիւններ, գրկանքներ, Սիպիւր եւ այլ սպառնալիքներ կեանքի, բայց փառք ու պատիւ այս հայրենապաշտ մեր թանկագին երիտասարդ սփիւռքի հայերուն, որոնք յաղթահարելով բոլոր դժուարութիւնները, անոնք Հայաստան մեկնեցան, ընտանիք կազմեցին, իրենց կեանքը եւ զաւակներուն ապագան շքեղօրէն կերտեցին:

Անոնք Աստուածատուր իրենց տաղանդներով եւ կարողութիւններով նուաճեցին բազմաթիւ եւ բազմավաստակ բարձրունքներ: Անոնք Հայաստանի եւ համայն հայութեան թագն ու պսակը եւ պարծանքը եղան: Յովսէփ Ասատրեան, Շաքէ Վարսեան, Ստեփան Արաճաճեան, Երուստի Հաւունճեան, Անժէլ եւ Ժանէթ Միւլաճեան, Ե. Խաչատրեան, Գրիգոր Քէշիշեան եւ այլն, բոլորն ալ մեծանուն անձնաւորութիւններ եղան իրենց մասնագիտութեան մէջ:

Ահա այս պատուաբեր եւ փայլուն անունները յիշատակելով ամէն բանէ առաջ խոնարհինք անոնց յիշատակին եւ անունին առջեւ, որոնցմէ մին է թանկագին Յովսէփ Ասատրեանը: Այս անունները, իւրաքանչիւրը, առանց դասագիրքի, առանց շէնքի եւ գրասեղանի ամէն մէկ հայրենասիրութեան պատուաբեր համալսարան մըն է:

Բնաւ կասկած չունինք ըսելու, թէ Յովսէփ Ասատրեանի յիշատակը տարիներ շարունակ յաւերժ պիտի ապրի եւ պատմութեան մէջ, որպէս հայրենասիրութեան ներշնչման վարար աղբիւր եւ անմար կողմնացոյց:

Յիշատակն Յովսէփ Ասատրեանի եւ ընկերներուն օրհնութեամբ եղիցի:

Ամէն Օր Ուրբաթ է...

ԳԵՈՐԳ ՊԵՏԻԿԵԱՆ

Կը պատմուի (մեղքը՝ պատմողին վրայ) թէ հոգեբուժարանի մը. որուն խենթանոց անունն ալ կու տանք. - գլխաւոր պատասխանատու տնօրէն-բժիշկը, յատուկ տեղեկագիր մը պատրաստելու համար, կ'որոշէ մէկ առ մէկ այցելել իր «հիւանդներուն», եւ բոլորին նոյն հարցումը կը հարցնէ: Ու սկսելով իր ծրագրի գործադրութեան, նախ կը մտնէ առաջինին առանձնասենեակը ու կը հարցնէ.

ըսեմ...վաղըըը նորէն Ուրբաթ է...- հաստատօրէն կը պատասխանէ:

Բժիշկը գարմանքով կրկին հարց կու տայ թէ «ինչպէ՞ս կ'ըլլայ վաղը դարձեալ Ուրբաթ է, սխալ ես...» ու կը կրկնէ իր հարցումը:

-Ո՛չ...ո՛չ, պարոն բժիշկ, դո՛ւն սխալ ես... վաղն ալ Ուրբաթ է...միւս օրն ալ Ուրբաթ է...տե՛ս շուրջս, նոյն մարդիկը...նոյն սենեակը...նոյն կերակուրը...նոյն զբօսանքը...նոյն մարզանքը... նոյն գնդակով մեր խաղերը...նոյն պահակները...նոյն դեղերը...եւ դո՛ւն...դո՛ւն ալ նոյնն ես, չես փոխուած... տասը տարիէ ի վեր մեր մեծն ես...առտու կու գաս ճերմակ շապիկով...

Իրիկունը կ'երթաս նոյն «օթոյով»...ամէն բան նոյնն է...կրկնութիւն է...մեզի համար ամէն օր Ուրբաթ է...:

Բժիշկը լսելէ ետք խենթին «արդարացումները», գարմացած եւ քիչ մըն ալ յանկարծակիի եկած, թուղթերը կը հաւաքէ ու դուրս կու գայ սենեակէն, անորոշ բառեր արտասանելով:

Հոս, պատմութիւնը վերջ կը գտնէ...:

Սոյն պատմութիւնը լսելէս ետք, պահանջ զգացի այս մասին անդրադառնալու, որովհետեւ նիւ-

թը իր նպատակով սրտիս շատ մօտ է:

Վերեւ յիշուած խենթին խօսքերը ինծի համար հայելիի մը կը նմանին, որուն մէջէն կրնաս դիտել, տեսնել ծանօթ կամ անծանօթ մարդոց մտքին ու հոգիին ելեւէջները եւ սրտի տրոփումները իրենց մանրամասնութիւններով:

Սակայն չկարծուի, թէ այս տողերը գրուած են, ինչպէս որ առածը կ'ըսէ՝ «խենթը ըսաւ, խելքն ալ հաւատաց»ին հետեւողութեամբ կամ թելադրանքէն մեկնած: Երբեք: Մէջ մը դո՛ւք ալ ձեր շուրջը լաւ դիտեցէ՛ք: Մէջ մը դուք ձեզի հարց տուէ՛ք...: Անկեղծօրէն եւ անաչառ: Գիտակից ուշադրութեամբ եւ դրական սրտով: Չէ՛ք կարծեք թէ արդէն Հայրենիքէն սկսելով մինչեւ սփիւռքներուն յետին տարածքներուն՝ «ամէն օր Ուրբաթ է»:

Անկասկած բացառութիւններ ըլլալու են... բայց...:

«Ամէն օր Ուրբաթ է»։ Ահա տեսակ մը խտացած ճշմարտութիւն: Ու չեմ գիտեր ինչո՞ւ նման բաներ լուրջի չենք առներ: Ինծի համար այս բացատրութիւնը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ՝ կեանքի հեզանք: Միտքս առաւել պարզեմ:

Ամէն տեղ սկսած ենք ծամել եւ որոճալ մեզի հրամցուածը: Կարծես գինաթափ կեցած ենք կեանքի

անակնկալներուն առջեւ: Լաւ նայեցէ՛ք...այսօր Կիրակոսն է մեր ղեկավարը...մեր մեծը...մեր ընտրածը...վաղը իր տեղ Մարկոսը կու գայ...իսկ միւս տարի դարձեալ Կիրակոսը կամ անոր խնամին՝ Մարտիրոսը: Մէկը կ'երթայ...միւսը կու գայ: Գուշակ ըլլալու պէտք չկայ: Նման կէտ-հարցերուն մօտենալու համար քաջութիւն պէտք է ունենալ:

Միայն ընդվզումի կամ բողոքի գրիչ մը չեմ ուզեր ըլլալ կամ դառնալ: Կ'ուզեմ որ բոլորս ալ աշակերտենք իրականութեան ճշմարտութեան: Ծանչնանք գիրար եւ մեր շրջապատը:

Արդ, ե՞րբ ազգովին պիտի թեւակոխենք նոր հանգրուան: Ե՞րբ պիտի անդրադառնանք այս իրողութեան եւ զանազաններէ հակառակ, ոչ էականէն, կարեւորը՝ անկարեւորէն: Ինչպէ՞ս պիտի կարենանք վերակազմել եւ վերակազմուիլ: Ուրկէ՞ պէտք է սկսինք: Նայեցէ՛ք Հայրենիքին □ Խնամի, բարեկամ, ծանօթ...իրարու ետեւ շարուած են: Ազուցուած: Նոյնը՝ ամէն տեղ:

Կարծես ամէն օր նոյն ճամբային կը քալենք: Ո՛չ մէկ փոփոխութիւն: Ո՛չ մէկ նորութիւն: Տակաւին չենք գտած մեր գոյութեան ուրիշը: Այս պատճառով, մեզմէ շատեր հայու աղմուկէն քաշուած

Ի Խնդիր Հայ Լեզուին Պահպանման (Մշակույթի Ամսուան Առթիւ)

ՎԵՐ. ՂՈԿՏ. ՎԱՐԱՆ Յ. ԹՈՒԹԻԿԵԱՆ

Ներկայիս աշխարհի մէջ մօտաւորապէս 2800 տարբեր լեզուներ կան: Անոնց մէջ հայերէնը ամէնէն հիներէն մէկն է: Անկասկած մեր ազգային գոյութեան հարցին մէջ հիմնական դեր ունեցած է հայ գիրն ու լեզուն: Ո՛չ ոք կրնայ հերքել պատմական այն իրողութիւնը, որ առանց սեփական այբուբենի գոյցէ հայ մշակույթը դժուար թէ կարենար գոյատեւել, քանի որ ազգի մը ինքնութեան գոյաւորման ու պահպանման մէջ բախտորոշ դեր ունի լեզուն:

Նորութիւն մը չէ հաստատել, որ հայ կեանքի մէջ մշակույթը Ս. Մեսրոպով եւ Ս. Թարգմանիչներու փառանքով չ'սկսաւ: Հայ ժողովուրդը 5-րդ դարէն շատ առաջ ունէր բանահիւստութիւն, արուեստ եւ մշակույթ: Հայ գրականութիւնը, սակայն, ինչպէս մեր մշակույթը, գիրերու գիւտով ստացան ազգային դրոշմ ու նկարագիր:

Մեսրոպ Մաշտոցի հայ նշանագիրներու գիւտով մեր լեզուն զարգացաւ եւ բերեցաւ, իր բառերու եւ իմաստներու շքեղ շարադրութեամբ, իր քերականական եւ հնչաբանական անխախտ օրէնքներով եւ ուղղագրութեան յստակ եւ անփոփոխ սկզբունքներով:

Աստուածաշունչ Մատենի թարգմանութեամբ նոր դուներ բացուեցան հայագիր ու հայաստեղծ մշակույթին: Թարգմանուեցան անցեալի եւ ժամանակի յայտնի փիլիսոփաներու եւ աստուածաբաններու գործերը, ինչպէս նաեւ գիտական հատորներ ու բազմաթիւ նոր բաց դպրոցներ իրենց յարկերուն կապեցին ուսման ծարաւ հայ ժողովուրդի գաւակները:

Մեր ոսկեղնիկ լեզուն մեզի տուաւ սքանչելի գրաբարը, որ հինգերորդ դարէն մինչեւ տասնիններորդ դարու կիսուն եղաւ հայ մատենագիրներու եւ հեղինակներու գրական լեզուն:

Ժամանակի ընթացքին, սակայն, հայ ժողովուրդի խօսակցական լեզուն զարգացաւ եւ գրաբարի կողքին կազմեց գիր ու գրականութիւն, որմէ ծնունդ առաւ աշխարհաբարը, իսկ աշխարհաբարը, իր հերթին, ծնունդ տուաւ լեզուական երկու ճիւղերու - արեւելահայ եւ արեւմտահայ գրական եւ խօսակցական լեզուներուն:

Համայն հայութեան համար միշտ այժմէական, միշտ մտալիկ հարցերէն մին եղած է հայ լեզուի պահպանումը: Թէ՛ Հայաստանի մէջ թէ՛ Արտասահմանի մէջ հայ լեզուին սպառնացող վտանգներէն մին

օտար ազդեցութիւններն են, ինչպէս օտար բառերու, լեզուական, ձեւերու եւ ոճերու գործածութիւնը: Պէտք չէ մտահան ընել որ լեզուն կերտուած է ազգի մը բառապաշարին, աւանդութեանց, ասոյթներուն, դարձուածքներուն եւ մտածելակերպին ատղձներով:

Աշխարհի որ անկիւնն ալ գտնուինք, մեր հայրենի հողին վրայ թէ տարաշխարհի մէջ, հայ լեզուն մեր ինքնութիւնը պահող վահանն է, մեր արմատներուն աւելի հասցնող միջոցը, ուր թագնուած են այն բոլոր առանձնայատկութիւնները, որոնցմէ անձ մը կը տարբերի ուրիշ անձէ մը՝ իր զգալու, խորհելու արտայայտուելու եղանակով, աշխարհընկալումով եւ լեզուամտածողութեամբ:

Հայաստանի մէջ սովետական կարգերը բռնաբարեցին մեր գեղեցիկ արեւելահայերէնը, ուղղագրական իր ինքնութեան գրկելով գայն եւ ուսուցիչի բառակազմական շարահիւսական խորթութիւնները պարտադրելով անոր: Որքան փափաքելի պիտի ըլլար, որ մեր նորանկախ հայրենիքի պետութիւնն ու հայ մտաւորականութիւնը, ողջմտութիւնն ու լայնախոհութիւնը ցուցաբերեն մէկդի դնելու արեւելահայերէնի շինծու եւ անհարգատ ուղղագրութիւնը եւ վերականգնելու հայ դասական Մեսրոպեան ուղղագրութիւնը: Իր երկու թեւերով՝ հայրենիքի եւ սփիւռքի մէջ, հայ ժողովուրդը անզանցառելի հրամայական պէտք է համարէ միօրինակ ուղղագրութեան եւ գտարիւն հայերէնի անխախտ պահպանումը:

Երկրի մը բարբառները շատ անգամ կրնան տարբերիլ, բայց լեզուի մը միաձեւ ուղղագրական կանոններու հետեւելու հրամայական պահանջը կարեւոր է ազգի մը միասնութեան գաղափարին:

Ինչ կը վերաբերի Արտերկրի հայութեան, հայերէնի պահպանման հարցը շատ աւելի լուրջ է: Գաղթաշխարհի հայութեան մնայուն մղձաւանջը միշտ եղած է, ու կը մնայ, մայրենի լեզուի տակաւ տժգունումն ու կորուստը:

Իրագեկ ենք այն դառն իրողութեան, որ լեզուի մը գոյատեւման համար անհրաժեշտ են հողն ու հայրենիքը: Առանց հողի ու հայրենիքի լեզուն թաղարի մը մէջ մեծցող ծառի մը կը նմանի, որ կարելիութիւն չունի իր արմատները հողին խրելով կենսաւորուելու: Տարաշխարհի հայութեան համար ա՛յս է հարցը:

Հայ Լեզուին սպառնացող

Գերշո Տ. Խաժակ Արքեպիսկոպոս Պարսամեան Վատիկանի Մէջ կը Մասնակցի Կաթոլիկ Եպիսկոպոսներու Սինոտին

«Եկեղեցի, որ միասնական է առաքելութեան եւ նորացման ճանապարհին»

Ս. Թ. Հոկտեմբեր 2-ին Վատիկանի մէջ, Ֆրանչիսկոս քահանայապետի նախագահութեամբ բացուեցաւ Եպիսկոպոսներու Սինոտի 16-րդ հերթական ընդհանուր ժողովը, որ պիտի տեւէ մինչեւ Հոկտեմբեր 26:

Այս պատմական ժողովը, որ յայտնի է որպէս «Ժողովականութեան սինոտ», շուրջ 400 մասնակիցներ համախմբած է՝ եպիսկոպոսներ, տարբեր եկեղեցականներ՝ քահանաներ, ինչպէս նաեւ աշխարհականներ, որպէսզի քննարկեն, թէ եկեղեցին ինչպէս կրնայ դառնալ աւելի ներառական եւ մասնակցային իր առաքելութեան եւ կառավարման հարցերու մէջ:

Շեշտադրում ժողովականութեան եւ փոխգործակցութեան վրայ

Սինոտը նպատակ ունի ուսումնասիրել, թէ կաթոլիկ եկեղեցին ինչպէս կրնայ աւելի ամբողջական կերպով մարմնաւորել ժո-

ղովականութեան (սինոտականութեան)՝ «միասին քայլելու» ոգին՝ խթանելով խոր փոխգործակցութիւն բոլոր անդամներու միջեւ: Հռոմի Պապ Ֆրանչիսկոս կարեւորած է եկեղեցականներու կողքին՝ աշխարհականներու եւ լուսանցքային հասարակական խումբերու ձայնը լսելու անհրաժեշտութիւնը: Ան ընդգծած է, որ այս գործընթացի նպատակն է ոչ թէ անհատական օրակարգերը առաջ մղել, այլ՝ համատեղ որոշել, որ Եկեղեցին իր առաքելութեան ընթացքին ինչպէս կրնայ լաւագոյնս ծառայել աշխարհին:

Ըստ Ֆրանչիսկոս քահանայապետի տեսլականին, սինոտալ Եկեղեցուց համար անհրաժեշտ է եպիսկոպոսներու եւ աշխարհականներու միջեւ առաւել մեծ համագործակցութիւն, հիմք ընդունելով Վատիկանի Բ. ժողովի ուսմունքները եւ արձագանգելով ժամանակակից մարտահրաւէրներուն:

Այս սինոտի մէջ աշխարհա-

Շար.ը էջ 19

ՀԻՄՈՒՆՅՈՒՆ ԱՐԽԻԿԱՅԻ ԱՐԽԻՄՏԵԱՆԻ ԹԻՒ

Հովանաւորութեամբ՝

ԹԵՌՈՒ ԲԱԿՏԱՆԻ ԱԿԱԶՄԻԻ

ԳԵՐՉԻ Տ. ՅՈՎՆԱՆ ԱՐ.Ք. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ

Կապակցութեամբ՝

«ԶՈՒԱՐԹՆՈՅ» Մշակութային Վարչութեան

Պատասխանատու Ելքերով՝

21-րդ դարին ՍՓԻՌ-ԲԻ ՄԷՋ ԱՊՐԻԼ ԵՒ ՀԱՅ ԸԱԿԱ

Երկրագոյն՝ Հայերէն/Անգլերէն

TO BE ARMENIAN LIVING IN THE DIASPORA IN THE 21st CENTURY
Armenian/English

Պատասխան՝

ՂՈԿՏ. ՅՐԱԶ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
DIRECTOR OF INSTITUTIONAL INNOVATION OF THE WESTERN DIOCESE

ԳԵՌԱՐՈՒԵԱՏԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Հինգշաբթի, Հոկտեմբեր 24, 2024
Երեկոյեան ժամը 7:00-ին
Առաջնորդարանի «ԱՐՄԵՆ ՅԱՐԱՐ» Սրահ
3325 North Glenoaks Blvd., Burbank, CA 91504

Մուտքը Ազատ
Հիւրասիրութիւն

Նորայր Տատուրեան Տիպար Ուսուցիչը

ԳԵՌՈԳ ՔԵՕՇԿԵՐԵԱՆ

Այսօրուան մեր հարցազրույցով ձեզի կ'ուզեմ ներկայացնել հայերէն լեզուի դասատու մը, որ եզակի է իր տեսակին մէջ: Անոր անունը շատ ծանօթ ըլլալու է ձեզի որովհետեւ դասատու ըլլալու կողքին՝ ան նաեւ նշանաւոր է իր հրապարակային գրութիւններով՝ որոնք կը հրատարակուին «Բառերու Խորհրդաւոր Աշխարհ» խորագրով: Այսպէսով՝ ան կը ներկայացնէ բառերու ստուգաբանութիւնը: Յարզ ներկայացուած բառերն են՝ մեխակ, կասկած, լիճ, աղեղ, կաթ եւ այլն:

Այդ դասատուն ուրիշ մէկը չէ եթէ ոչ՝ նոյն ինքն Նորայր Տատուրեանը: Հիմա տեսնենք թէ ինչն ո՞վ բացառիկ է այս դասատունը:

Գերոգ - Սիրելի Նորայր, կրնա՞ս դու թեզ ծանօթացնել մեր ընթերցողներուն:

Նորայր - Շատ սիրով: Ծնած եմ Պոլիս, նախնական ուսումս ստացած եմ Գարակէօզեան գիշերօթիկ նախակրթարանը, միջնակարգ եւ երկրորդական ուսումս ստացած եմ Վիեննական Միխիթրեան վարժարանը, իսկ բարձրագոյն ուսմանս համար յաճախած եմ Պոսֆորի համալսարանը եւ ստացած Պսակաւոր Արուեստից տիտղոս՝ իմաստասիրութեան ճիւղին մէջ:

Գերոգ - Կուզե՞ս մեզի ծանօթացնել նաեւ ընտանիքդ:

Նորայր - Ինչո՞ւ չէ: 1995-ին, Պոլսոյ մէջ ամուսնացայ Նուէր անունով Պոլսեցի աղջկայ մը հետ եւ բախտաւորութեամբ չորս զաւակներով: Ծովակ, Նարեկ, Տերեւ եւ Արեւ:

Գերոգ - Պատիւս արժանաւորաց: Չորս զաւակներուդ ալ տուած ես հայկական անուններ: Շատ լաւ, ե՞րբ հաստատուեցար Միացեալ Նահանգներ:

Նորայր - 1997 թուականին ես եւ տիկինս եկանք ամերիկա եւ հաստատուեցանք Գալիֆորնիոյ մէջ: Սա ալ ըսեմ որ չորս զաւակներս ալ ծնած են հոս եւ անշուշտ անմիջապէս ստացան ամերիկեան հպատակութիւն: Սա իսկապէս մեծ բախտաւորութիւն մըն է:

Գերոգ - Գիտեմ որ ասպարեզով հայերէն լեզուի ուսուցիչ ես: Ես շատ տպաւորուած եմ քու մէկ արտայայտութիւնովդ թէ՛ «Հայերէնի ուսուցիչ ըլլալը սփիւռքի մէջ եւ կոչում է եւ հպարտութիւն»: Հիմա ուրեմն կրնա՞ս մեզի թուել թէ ո՞ր հաստատութիւններուն մէջ՝ հայերէն լեզուի ուսուցչութիւն ըրած ես:

Նորայր - Անշուշտ: Երկու տարի (2004-2006), Մոնթեպելլոյի Մետրոպէան երկրորդական վարժարանին մէջ: 14 տարի (2006-2020), Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Փաստաւրանայի վաչէ եւ Թամար Մանուկեան երկրորդական վարժարանին մէջ, իսկ 2020-էն սկսեալ՝ Փաստաւրանայի պետական Պլէր երկրորդական վարժարանի նորաբաց «Հայկական Ճեմարան»-ին մէջ:

Գերոգ - Որքան գիտեմ վերոյիշեալ ճեմարանի ստեղծման նախաձեռնութիւնը քու կողմէն, չե՞մ:

Նորայր - Ոչ բոլորովին, բացատրեմ: Երբ ՀԲԸՄ-ի վաչէ եւ Թամար Մանուկեան երկրորդական վարժարանը փակուեցաւ, աշակերտները մէջտեղ մնացին: Ուրեմն աշակերտ մը, ծնող մը եւ ես գացինք Փաստաւրանայի Դպրոցներու ցանցի վարչութեան եւ խնդրեցինք լուծում մը: Լուծումը հետեւեալն էր, Bilingual Program Armenian Academy, Պլէր վարժարանին էջ: 50 աշակերտով սկսանք եւ անցեալ տարի ունէինք 70 աշակերտ:

Գերոգ - Հայերէն լեզուի կողքին, ի՞նչ նիւթեր կը դասաւանդէք:

Նորայր - Նախ ըսեմ որ մենք ունինք երեք դասարան՝ սկսնակ, միջակ եւ յառաջադէմ: Իսկ հայերէնի կողքին մենք կը դասաւանդենք հայկական պար եւ ունինք հայկական ակումբ մը «Հայկ» անունով:

Առաւել, մենք ունինք տարեկան տօնացոյց մը: Ըստ որուն՝

- * Սեպտեմբեր ամսուն մենք կը տօնախմբենք Հայաստանի Անկախութիւնը:
- * Հոկտեմբեր ամսուն մենք կը տօնախմբենք հայ մշակոյթը:
- * Նոյեմբեր ամսուն՝ մենք կը հրահրենք հիւր մը, որ աշակերտներուն ներկայացնէ իր նախընտրած նիւթը:
- * Դեկտեմբեր ամսուն մենք կը տօնախմբենք Սուրբ Ծնունդը եւ աշակերտները կը խոստովանին իրենց մեղքերը ու կ'ստանան հաղորդութիւն:
- * Փետրուար ամսուն մենք կը տօնախմբենք Տեառնդառաջը, խորոյհանգիստով եւ պարերով:
- * Ապրիլ ամսուն մենք կը յիշատակենք Հայոց Յեղափոխութիւնը: Մեր աշակերտները դպրոցէն կը քալեն դէպի Փաստաւրանայի Յուշարձանը, ուր տեղի կ'ունենայ ոգեկոչում եւ պատշաճ յայտագիր:
- * Մայիս ամիսը յատկացուած է «Վերջին Զանգ»-ին, այսինքն հրաժեշտի: Ծրջանաւարտ դասարանը կը պատրաստէ «Յիշողութեան Արկղ»-ը, ուր կ'ամփոփուի յիշատակներ եւ որ պէտք է բացուի տարի մը ետք: Իսկ հայկական պարով կը վեջանայ յայտագիրը:

Գերոգ - Գիտեմ որ Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Շաբաթեայ վարժարանին Տնօրէն ալ էք: Կրնա՞ք մեզի տեղեկութիւն տալ այդ մասին:

Նորայր - Շատ սիրով: Ուրեմն, 2009 թուականին՝ այդ պաշտօնը վստահութեամբ ինձի, Առաջնորդ Յովնան արք. Տէրտէրեանին կողմէ: Մենք ունինք 35 աշակերտ եւ չորս ուսուցիչ:

Առ ի գիտութիւն ըսեմ որ Առաջնորդարանի հովանաւորութեամբ՝ Գալիֆորնիոյ մէջ կը գործեն 17 Շաբաթօրեայ դպրոցներ: Մեր դպրոցը թիւով ամենափոքրն է, սակայն մենք միակն ենք որ մեր մօտ հայերէն լեզուի դասաւանդութիւնը կ'ընթանայ Արեւմտահայերէնով:

Գերոգ - Իսկ ինչո՞ւ ձեր դպրոցը կոչուեցաւ «Փեթակ»:

Նորայր - Անցեալ տարի, Սրբազան հայրը թելադրեց որ Շաբաթօրեայ դպրոցները ունենան իրենց յատուկ անունները: Ես «Փեթակ» ընտրեցի, հետեւեալ պատճառաբանութեամբ:

Դպրոցը փեթակն է, աշակերտները մեղունները եւ անոնց աշխատանքի արդիւնքը՝ հայերէն սորվելու, մեղրի նման անուշ:

Գերոգ - Իսկապէս շատ յարմար անուանակոչում մըն է: Հիմա անցնինք ուրիշ նիւթի մը: Ե՞րբ սկսար դպրոցական աշակերտները Հայաստան տանիլ, ամառները:

Նորայր - Ես՝ ինը տարի բաճրագոյն դասարանի աշակերտները տարած եմ Հայաստան, երկու շաբաթով: Անոնք՝ այն ինչ որ սորված են Հայաստանի պատմական վայրերուն մասին, հոն ակննատեսի աչքով կը դիտեն զանոնք եւ այսպէսով կը հաղորդուին ցեղին ձայնով եւ կ'ապրին անոր կանչով:

Գերոգ - Լսեցի որ վերջերս ասպարեզային նոր պարտականութեամբ մըն ալ բեռնաւորուած ես: Կրնա՞ս այդ մէկը յստակացնել մեզի:

Նորայր - Այո, ինչու չէ: Ուրեմն, Պոլսոյ մէջ «Բաց Զայ-

նասիրու» անունով կենդանի հաղորդում մը (live broadcast) կայ թրքերէն լեզուով եւ Ակոս թերթին տուած են շաբաթը 1.5 ժամ որ սփռէ իր հաղորդումը: Իսկ Ակոս թերթը ինձմէ խնդրեց որ այդ յատկացումին մէկ երրորդը՝ այսինքն շաբաթական կէս ժամ, ես օգտագործեմ իմ նիւթերու համար:

Գերոգ - Իսկ ի՞նչ եմ քու նիւթերդ, որով յայտագիր կը պատրաստես:

Նորայր - Հիմա թույլ տուէք որ բացատրեմ: Ես կ'ընտրեմ Միջնադարեան հայ աշուղներ ու տաղասացներ, որոնք կու գան Արեւմտեան Հայաստանի քաղաքներէն եւ գիւղերէն: Օրինակ՝ Վանեցի Նահապետ Քուչակը, Մարտիրոս Խարասարցին (Խարասար շրջանէն) եւ Դաւիթ Սալաձորցին (Սալաձոր շրջանէն) եւ կը ներկայացնեն անոնց գործերը:

Իսկ հիմա պիտի ներկայացնեմ նաեւ կիներ, որոնք եղած են երաժիշտներ եւ բանաստեղծուհիներ: Օրինակ՝ Սահակուլիս եւ Խոսրովիդուլիս ու պիտի ներկայացնեմ անոնց գործերը:

Այս բոլորը կ'ընեմ անոր համար որ այդ քաղաքներու կամ գիւղերու մէջ ծնած բնակիչներն ու անոնց զաւակները հպարտ զգան որ իրենք հայերեկիցներն են՝ արուեստի աշխարհի այդ հսկաներուն:

Իսկ այս շաբաթական հաղորդումները կ'ունենան ինչ թէ միայն հայեր՝ թուրքերոյ տարածքին, այլ նաեւ այն հայերը ալ որոնք թուրքերէնով լեզուով են Հոլանտա, Գերմանիա եւ Եւրոպական այլ երկրներ:

Գերոգ - Ծնորհակալութիւն Պարոն Տատուրեան՝ այս խիստ շահեկան հարցազրոյցի համար: Յաջողութիւն մեր սրբազան առաքելութեան համար:

St. Gregory Armenian Apostolic Church Men's Forum
(Ladies & Families Always Welcome) DISTINGUISHED SPEAKER SERIES

Thursday, October 24, 2024 – 6:30 P.M.

Special Guest Speaker:

L.A. COUNTY DISTRICT ATTORNEY CANDIDATE NATHAN HOCHMAN

Nathan To Address The Armenian Community

Former Positions Held / Background

- * U.S. Assistant Attorney General
- * U.S. Federal Prosecutor
- * L.A. Ethics Commission President
- * Juris Doctor Degree Stanford Law School

TOPICS OF DISCUSSION WITH Q & A

- * Restore Public Safety In L.A. County
- * Ensure Justice Is Served To All L.A. County Residents
- * Restore The Integrity & Trust Back To The L.A. District Attorney's Office
- * Bring Back Accountability & Proportionate Consequences In Filing Appropriate Charges Against Violent, Repeat Offenders

Restoring The Priority Of Protecting Victims' Interests Instead Of Criminals' Interests

Retail Thefts (Smash & Grabs), Sentencing Enhancements, Release With No Bail, Home Burglaries, Auto Burglaries, Fentanyl and More... Nathan Will Advise On What He Will Do & Answer Questions

For a detailed outline of Nathan's plans to save L.A. as District Attorney please visit:
nathanhochman.com/blueprint-for-justice

RSVP'S A Must! Wine, Catered Dinner & Dessert Included Church Donation \$35

To pay online via credit card, venmo/paypal/etc.: <https://square.link/u/v8vDuTbJ>

CONTACT: Church Office: 626-449-1523 Email: office@stgpas.com or gourdikian@aol.com

Sponsor: A Dinner in Memory of a Loved One, a Birthday, an Anniversary, in Recognition of a Friend or Family Member, a Graduation & for any Other Event. Please Contact: gourdikian@aol.com

ՀԲԸՄ Մանուկեան-Տէմիրճեան Վարժարանի Collaborative Learning Center-ի Հողօրհնէքի Արարողութիւնը

Սոյն թուականի Սեպտեմբերի 18-ին Արեւմտեան Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանի նախագահութեամբ կատարուեց ՀԲԸՄ Մանուկեան-Տէմիրճեան Վարժարանի Collaborative Learning Center-ի հողօրհնէքի արարողութիւնը:

Միջոցառմանը ներկայ էին մի շարք անձեր, որոնք իրենց ազնիւ ծառայութեամբ մշտապէս աջակցել եւ իրենց զօրակցութիւնն են բերել ՀԲԸՄ-ի հայանպաստ աշխատանքներին: Մի շարք ողջույնի եւ գնահատանքի խօսքերից յետոյ հրաւիրուեց Գերաշնորհ Տէր Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանը, ներկաներին իր պատգամն ու օրհնութիւնը փոխանցելու: Յովնան Սրբազանը երախտիքի եւ գնահատանքի խօսքեր փոխանցեց ՀԲԸՄ-ի կեդրոնական վարչութեան փոխնախագահ եւ 30 տարիներ ինամակալ մարմնի ատենապետ Տիար Սիւնան Սիւնանեանին, ներկայ ինամակալ մարմնի ատենապետ Տիար Գէորգ Զօրեանին, ամէնօրեայ վարժարանի տնօրէն Տիար Տէյվիտ Ղուկասեանին, բարերարներին եւ աջակիցներին, հո-

գաբարձութեան խորհրդի անդամներին, տնօրինութեանը, աշխատակազմին ու աշակերտներին, ընդգծելով նրանց անշահախնդիր նուիրում ու պատրաստակամութիւնը հանդէպ Հայ Բարեգործական Ընդհանուր միութեան առաքելութեան:

Սրբազան Հայրը մասնաորբար անդրադարձաւ նաեւ պատուոյ հիւր մեծագնիւ Քրիս Սիմոնեանին, ով Ազգային բարերար Տիար Ալեք Մանուկեանի թոռնուհին է եւ հաւատացողն ու աջակիցը իր նախորդների հաեանպաստ տեսիլքի: Սրբազան Հայրը մեծապէս գնահատեց բարերարուհու նուիրումն ու պատրաստակամութիւնը, որը միտուած է մեր ազգային կեանքի զօրացման եւ ամրապնդման ազնիւ աշխատանքներին եւ միաժամանակ մաղթեց, որ Աստուած երկար տարիներ ի կեանք շնորհի նրան, որպէսզի շարունակի իրականութեան կոչել այն երազներն ու տեսիլքները որոնք ունէին իր նախորդները:

Այնուհետեւ, «Պահպանիչ» աղօթքով փակուեց հողօրհնէքի հանդիսութիւնը:

«Փեթակ» Շաբաթօրեայ Դպրոցը Տօնեց Հայաստանի Հանրապետութեան Անկախութիւնը

21 Սեպտեմբեր 2024, Շաբաթօր, Քալիֆորնիոյ Փասատենա քաղաքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ «Փեթակ» շաբաթօրեայ դպրոցը իր աշակերտներով, ծնողներով եւ հիւրերով տօնեց Հայաստանի հանրապետութեան անկախութեան 33 ամեակը:

Ամենամեայ այս տօնակատարութիւնը սկսաւ մանկապարտէզի սանիկներու, որպէս հայրենիքի փոքրիկ պաշտպաններ, համաչափ քայլերով սրահ մուտքով: Ապա բոլոր ներկաները յոտնկայս երգեցին Հայաստանի քայլերգը: Բ. դասարանի աշակերտներ Արէն, Սանահին, Նիքոլըս եւ Արեւը իրենց քաղցրիկ եւ ցնծուն ձայնով արտասանեցին «Մեր անուշիկ Հայաստան» ոտանաւորը եւ ըսին. «Սէգ սարերդ կը սիրենք / Օդդ ու ջուրդ կը սիրենք / Քաղցրիկ սիրով մանկական / Մեր անուշիկ Հայաստան»: Աւագ դասարանի երկու աշակերտուհիներ, Քէյլա եւ Օտէթ, արտասանեցին Պարոյր Սեւակի «Իմ Հայաստան» բանաստեղծութիւնը եւ վեհաձայն գոչեցին. «Իմ քաղցրանուն, / Իմ բարձրանուն, / Իմ տառապած, / Իմ փառապանծ... / Սրի պատեան, / Միրոյ մատեան՝ / Միշտ հին ու նոր իմ Հայաստան»:

ընտրուած լուսանկաներ, ինչպէս անկախ Հայաստանի զինանշանը, դրոշակը, Ազգային ժողովը եւ պետականութեան այլ նշանները, մինչ լսեցին իրենց տարիքին յարմար բացատրութիւններ: Ապա, աշակերտները բեմ բարձրացան եւ դաշնակահարուհի էլմիրա Սիմոնեանի նուագածութեամբ երգեցին «Անուշ հայրենիք» եւ «Հայրենի երգենք» երգերը: Յայտագիրը աւարտեցաւ Տէրունական աղօթքով:

Որպէս քաղցր հրաժեշտ՝ ներկաները վայելեցին անկախութեան թեմայով ձեւաւորուած կարկանդակէ կտոր մը:

Այս տարի WASC-ի կողմէ վարկաւորուած «Փեթակ» դպրոցը, վայելելով Արեւմտեան Թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Յովնան արք. Տէրտէրեանի օրհնութիւնը եւ հովանաւորութիւնը, բոլոր տարիքի եւ լեզուական ամէն մակարդակի հայորդիներուն կու տայ հայեցի դաստիարակութիւն: Լեզուի դասերուն գուգահեռ ան ունի թատրոնի, երգի եւ պարի յատուկ ժամեր: Դպրոցի նպատակն է, ընտանեկան ջերմ միջավայրի մէջ հայ աշակերտին ազգային եւ հոգեւոր ինքնութիւն տայ: Արձանագրութեան եւ յաւելեալ տեղեկութեան համար դիմել՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցի. (626) 449-1523, կամ՝ saturdayschool@stgpas.com

Ի Խնդիր Հայ Լեզուի Պահպանման

Շարունակուած էջ 16-էն

վտանգը սփիւռքահայուն համար բացայայտ է. հարց մը, որ խօսելով, գիտակցելով եւ մտահոգուելով չի դարձանուիր, չի լուծուիր, այլ որչափ հնարաւոր է, դրական աշխատանքով: Իսկ դրական աշխատանքը կ'ենթադրէ հայ դպրոցներ հիմնել՝ հայերէն խօսելու, հայերէն գրելու եւ կարդալու համար: Դրական աշխատանքը կը պահանջէ նաեւ հայ տունը իրօք հա՛յ տուն ըլլայ, ուր հայկական մթնոլորտ տիրէ, ուր խօսակցական լեզուն հայերէն ըլլայ, ուր տիրեն հայկական աւանդութիւններն ու բարեմասնութիւնները, ուր հայ լեզուով փոխանցուի հայու ոգին ու հայկական արժէքները:

Հայ ծնողներ կոչում ունին իրենց տունները «փոքրիկ Հայաստան»ի մը վերածելու իրենց գաւակներուն սրտին ու մտքին մէջ

հաստատելու համար հայրենի բարքերն ու մայրենի լեզուն:

Եթէ իրօք համոզուած ենք որ հայ լեզուն մեր ազգային գոյութեան ողնասիւնն է եւ հայ մշակութի պահպանման ամէնէն զօրեղ միջոցը, այն առեւ հայերէնը պէտք է դառնայ մեր աւօրեայ խօսակցական լեզուն մեր տուններուն, վարժարաններուն, հաւաքներուն եւ անմիջական շրջանակներուն մէջ:

Հայոց Լեզուի պահպանումը իւրաքանչիւրին ուսերուն վրայ դրուած անյետաձգելի ու առաջնահերթ պարտականութիւն ըլլալու է: Հիմա մե՛րն է կարգը դառնալու Չահակիրը մեզի յանձնուած աւանդին: Ոչ թէ միայն պահել զայն որպէս գանձ անկորնչելի, այլ զայն կեանքի կոչել, մեր գաւակներուն կեանքին մէջ: Այո՛, թող Մեսրոպածին բարբառով հայ գիրը եւ անոր հնչեղ մեր լեզուն խօսիլը ըլլայ մեզի հպարտութիւն ու պատիւ:

Նորայր Տատուրեան Տիպար Ուսուցիչը

Շարունակուած էջ 17-էն

Նորայր - Շնորհակալութիւն ձեզի՝ որ ինձի ընծայեցիք այս առիթը:

Եզրակացութիւն: Ձեք կընար ուրանալ երբեք որ Պարոն Տատուրեան բախնդիր եւ խստապահանջ ուուցիչ մըն է որ ջանք չի ինայել իր աշակերտներուն մտքերը թրծելու հայեցի դաստիարակութեամբ եւ սրտերը լեցնելու

ազգային ոգիով: Պատահական չէ ուրեմն որ ան ստացած է «Պատուոյ Մրցանակ» Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիւռքի Նախարարութենէն՝ Հայրենի պահպանութեան, զարգացման եւ դասաւանդման մէջ: Ան ստացած է նաեւ «Երախտագիտութեան Վկայագիր» Հայաստանի Հանրապետութեան Կրթութեան եւ Գիտութեան Նախարարութենէն: Պատիւս արժանաւորաց!

www.massispost.com
Daily News Updates

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Ընդդիմութիւնը «Թէժ Աշուն» էր Խոստանում

Շարունակուած էջ 2-էն

խօսում Մայիսի 9-ի հանրահաւաքի մասին (Աջապահեանն էլ, ի դէպ) եւ ընդգծում, թէ այն ամենաբազմամարդ հաւաքն էր՝ ընդդիմութեան՝ նախորդ շարժումների ժամանակ տեղի ունեցած հաւաքների համեմատ: Արդ, հարց է ծագում՝ այդ 32 հազար հոգին Բագրատ սրբազանին հաւատացած, նրան աջակցող հանրային ռեսուրսն էր, թէ՞ նախկին երկու նախագահներինը միասին վերացրած (մարդայ՝ 15 հազար):

Նկատենք, որ 32-հազարանոց այդ հանրահաւաքում մեծ թիւ էին կազմում նաեւ ԼՂ-ից բռնի տեղահանուածները, որոնք եթէ դէպքերի բերումով ՀՀ-ում չլինէին, չմասնակցէին, ապա մեծ հաւանականութեամբ «սրբազան շարժման» հանրային աջակիցների թիւը 32 հազարի էլ չէր ձգելու եւ գուցէ ունենար նոյնքան մասնակցութիւն, որքան «դիմադրութեան» շարժումը:

Դատելով վերջին՝ Հոկտեմբերի 2-ի հաւաքի չափազանց սակավամարդ լինելուց՝ կարելի է եզրակացնել՝ կա՞մ նախկին նախագահներն արդէն իսկ «խռովել», իրենց ռեսուրսն առել ու հեռացել են շարժումից (եւ, այսպէս ասած՝ տակը մնացել են գուտ Գալստանեանին աջակցողները), կա՞մ էլ նրանց հանրային աջակցութեան աստիճանը մաշուելով՝ հասել է կատաստրոֆիկ ցածր աստիճանի՝ 32 հազարից՝ 2 հազարի:

Մի հանգամանք էլ. Միջազգային հանրապետական ինստիտուտը (IRI) ամիսներ առաջ (Մարտին) հրատարակել էր հանրային կարծիքի ուսումնասիրման արդիւնքները, ըստ որի՝ Ռոբերտ Քոչարեանին վստահում է հարցմանը մասնակցողների 2%-ը: Սերժ Սարգսեանը, ի դէպ, սոյն սոցհարց-

ման արդիւնքներից դատելով, անգամ չէր ներառուել հասարակութեան շրջանում վստահութիւն վայելող գործիչների ցանկում:

Եթէ առաջիկայ կիրակի լինէին ընտրութիւններ, ապա, ըստ IRI-ի, հարցուածների միայն 3%-ը կը քուէարկէր «Հայաստան» դաշինքի օգտին, իսկ «Հայաստանի հանրապետական կուսակցութեան» օգտին՝ 2%-ը:

2-տոկոսանոց հանրային վստահութիւն ունեցող այս գործիչները (դա էլ հօ մենք չենք ասում, միջազգային կազմակերպութիւնն է վկայում) արդեօք կարո՞ղ էին քաղաքական շարժում առաջնորդել, հանրային աջակցութիւն գնեցնել ու յաջողութեան հասնել: Հազիւ թէ: Դրա համար ունենք այն, ինչ ունենք՝ որպէս «ֆուտլիար» օգտագործուած եկեղեցական, որին, փաստօրէն, ելնելով Աջապահեանի խօսքերից, ներշնչում է, աւելի ճիշտ՝ երեսուտանք են անում, թէ՛ «մենք, մեր ռեսուրսով, որ չլինենք, դու կորած ես, շարժումը կը գցես ոտքիդ՝ դրանից բխող հետեւանքներով»: Ինչ-որ բան յուշում է, որ մօտ ժամանակներս այդ՝ ենթադրեալ հետեւանքների ակնատեսը կը լինենք:

Ի դէպ, դատարան են ուղարկուել Մայիսի 9-ի հանրահաւաքին մասնակցելու համար մարդկանց նիւթապէս շահագրգռելու փաստով յարուցուած քրէական գործերով մեղադրական եզրակացութիւնները: Մայիսի 9-ի բազմամարդ հանրահաւաքին մասնակիցների մի մասը, ստացում է, փողի դիմաց է մասնակցել: Այնպէս որ, նոյնիսկ այդ 32 հազար թիւը ապահովուել է խարդախութեամբ՝ կեղծելով շարժման հանրային աջակցութեան իրական պատկերը:

Շարժում մի ասա, քաղաքական տրագիֆարս ասա:
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ»

Երբ Անհաւասար Են Ուժերը

Շարունակուած էջ 6-էն

նութիւն պետական ղեկավարի մը կողմէ, որ թշնամիին գծած ճամբով ծուղակը չ'իջնար եւ ոչ ալ իր ժողովուրդը կը տանի դէպի արկածախնդրութիւն, որուն մէջ կրնան դերակատար ըլլալ Ազրպէյճանի կողքին Թուրքիա եւ Ռուսիա:

Երկու ուղղութեամբ աշխատող ներկայ իշխանութիւնը, թէ՛ աշխարհին բացուող դիւանագիտութեամբ եւ թէ՛ ալ ազգային բանակի սիստեմաթիւք արդիակառնացմամբ, կը թուի թէ կրցած է առայժմ կասեցնել յոխորտացող Ազրպէյճանի ներթափանցումը Հայաստանի սահմաններէն ներս:

Եւ եթէ յաճախ կը խօսուի «Պատմական Հայաստան»ի մը եւ «Իրական Հայաստան»ի մը միջեւ գիծ քաշելու մասին, այդ կը կատարուի ոչ թէ մեր պատմական սրբութիւնները անգիտաբար կամ մոռնալու մտադրութեամբ, այլ կը

կատարուի դիւանագիտութիւն խաղալով (բան մը, որուն փորձառութիւնը երբեք չէ ունեցած հայր անցեալին), որպէսզի թուրքին եւ ազերիին պատրուակ չտրուի նորէն պատերազմ մղելու Հայաստանի դէմ:

Չես գիտեր ինչ շահերէ մեկնած ոմանք ընդդիմութիւն կը քարոզեն այս իշխանութեան դէմ՝ անգիտանալով, որ դասակարգային պայքար մըն է մղուածը երկու կողմերու միջեւ. մէկ կողմը կայ համեստ եւ հասարակ հայրենի քաղաքացին, որ խաղաղ ու անդորր ապրելու փափաքը ունի, եւ հակառակ կողմը կայ այդ համեստ քաղաքացին անտեսած եւ չարաչար շահագործած աթոռամոլներու հաւաքածոյ մը, որ իր դիրքերը կորսնցուցած ըլլալու դառնութիւնը կը զգացնէ՝ աշխատելով ի վնաս մեր ժողովուրդի շահերուն:

Անհաւասար ուժեր ունենալու մեր այս խեղճ վիճակը հին է՝ ինչպէս իրենք:

Ամէն Օր Ուրբաթ Է...

Շարունակուած էջ 15-էն

կ'ապրին, ուրիշներ ինկած են շուտուածի եւ անստուգութեան ծալքերուն մէջ:

Ներշնչող իրականութիւնը կը պակսի: Մեզմէ շատեր խոյս կուտան նոյնիսկ լոյսէն եւ այս իրականութիւն կոչուածէն: Դարձած ենք ամէնօրեայ սովորութիւններու գերին: Ամէն օր նոյնանման Ուրբաթ մըն է որ կ'ապրինք: Չենք անդրադառնար որ փոխուած են աշխարհի ապրելու, մտածելու եւ գոյատեւելու պայմանները: Մեր կեանքը դարձած է ամէնօրեայ ճակատամարտ: Արդ, որո՞ւ դէմ պէտք է բարձրացնել բողոքի դրօշը: Իրականութիւնը անողոք է եւ ո՛չ թէ ներշնչող: Ո՛չ ոք գիտէ թէ նման քայլերով մենք վաղուան լոյսին ո՞ւր հասած պիտի ըլլանք: Ներշնչող իրականութիւն կը փնտռուի այս օրերուն:

Ի՛նչ...ե՞րբ պիտի թեւակոխենք նոր հանգուան:

Չենք կրնար ամէն բան բախտին ձգել: Ատոր իրաւունքը չունինք: Հաստատապէս մեր ուղեղները լուսաւորող շողերու կարիքն ունին: Նորոգելու եւ նորոգուելու առիթ ու ճամբայ տանք:

Այս բոլորը հիմա եւ տեւաբար հրապարակով հնչեցնելը անհրաժեշտ պայման նկատած ենք, որովհետեւ երեւոյթները ապագայի հաշուոյն մտահոգիչ են նոյնիսկ վտանգաւոր կացութիւններ ստեղծող:

Մարդիկ կ'արդարանան «մարդուժի տագնապ ունինք» բացականչելով, եւ ամէնէն վատը՝ «փոխարինողներ չենք գտած... չունինք...» արդարանալով: Կարծես ստիպուած կ'ապրինք գրուած եւ անգիր երգի նման: Սկսած ենք առաջնորդուիլ: Երէկի մեր երազները քնացուցած ենք: Լաւ չիշենք,

այս ընթացքով, կամովին կը դաւաճանենք հայ կեանքին: Արդեօ՞ք մտածած ենք թէ ինչպէ՞ս ազգը իր ամբողջութեամբ այս ընթացքով պիտի կարենանք պահել: Չենք տեսներ թէ նոր սերունդը անդիկի պէս դուրս կը թափի մեր ափէն: Կարծես ձեռով մը ամէն տեղ հայ կեանքը իր վայրէջքը կ'ապրի: Ու չենք զգար որ այս վայրէջքը անկում ալ կը նշանակէ: Ահա թէ ինչո՞ւ ազգային մեր կեանքի հոլովոյթը դժուարացած է: Մեր ներկայ կեանքը մեզ հրած է դէպի հիասթափութեան խորշերը:

Տաք հով պէտք է տալ հայու ազգային կրակին, որպէսզի շարունակէ իր «փայտերուն» կայծկլտուքը, որպէսզի բոլորով չմսինք: Մեզի համար էական է մեր ապրած մթնոլորտը լեցուի նոր կեանքով, որպէսզի ունենանք հաճելի եւ դրական շարունակութիւն:

Վերջապէս իջնելու ենք իրական աշխարհ, ազատուած զանազան արգելքներից, կաշկանդումներից, մտայնութիւններից, հինցած կանոններից եւ պարտադրանքներից: Այս բոլորը, որպէսզի հայու մեր հոգին արթուն մնայ: Ժանգ չկապէ: Որովհետեւ այս ընթացքով կրնայ փճանալ: Իսկ նոյն այդ ժանգը սրբելու համար, տրամաբանութիւն եւ գիտակցութիւն է պէտք: Մեր ինքնութեան հաւատարիմ մնալ է պէտք:

Իբրեւ մտահոգ հայեր, ամէն օր իրապէ՛ս կը սպասենք որ մեր կեանքին դիմաց բացուին նոր հորիզոններ: Բայց երբեք չենք անդրադառնար որ նախ այդ մէկը մեր կամքով, մեր մտածելակերպով եւ մեր դրական ներդրումով միայն կրնայ իրականանալ:

Անոր համար բոլորս ալ անձկութեամբ ու կարօտով կը սպասենք որ մեր «Ուրբաթէն ետք, Շաբաթը գայ անպայման...»:

Գերշո S. Խաժակ Արքեպիսկոպոս

Շարունակուած էջ 15-էն

կան ներկայացուցիչներու, յատկապէս կիներու, մասնակցութիւնը դէպի յառաջ կարեւոր քայլ է, որ կը նպաստէ Եկեղեցւոյ ներսը աւելի ներառական որոշումներ կայացումին:

Աշխատանքային օրակարգի հիմնահարցերը

Հգօրացնել աշխարհականներու դերը Եկեղեցւոյ կառավարման եւ որոշումներու կայացման ընթացքին:

Առերեսուիլ կղերապաշտութեան՝ խթանելով առաջնորդութեան աւելի խոնարհ եւ ծառայութեան նուիրուած տիպարը:

Կիներու դերը Եկեղեցւոյ մէջ, կեդրոնանալով անոնց առաջնորդական դերի ընդլայնման:

Միսիոներական յանձնառութիւն՝ քննարկելով, թէ Եկեղեցին ինչպէս կրնայ առաւել աջակցիլ լուսանցքային գօտիի մէջ գտնուող համայնքներուն եւ դառնալ արդարութեան եւ հաշտութեան ձայնը:

Մինտըր միայն խորհրդածութեան պահ չէ, այլ նպատակ ունի հարթել ճշգրիտ քայլեր դէպի աւելի ներառական, սինտոալ եւ իր առաքելութեամբ ուղղորդուող Եկեղեցի:

Մասնակցութիւն Երիւնճիկ եւ եղբայրական ոգիի ներքոյ

Յատկանշական է, որ այս սինտոսին կը մասնակցին նաեւ փոքր թիւով տարբեր քրիստոնէական յարանուանութիւններու ներկայացուցիչները, ինչ որ կը կարեւորէ անոր էքլեմենիկ բնոյթը: Անոնց շարքին է Սուրբ Աթոռի մէջ Հայ Եկեղեցւոյ ներկայացուցիչ Խաժակ Արքեպիսկոպոս Պարսամեանը. Սրբազանը կը մասնակցի նիստերուն որպէս «Երեսօրական պատգամաւոր»՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Ֆ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմէ:

Սրբազանին ներկայութիւնը կը վկայէ էքլեմենիկ համագործակցութեան եղբայրական ոգիի մասին՝ ընդգծելով քրիստոնէական համայնքներու միջեւ միասնականութեան եւ փոխգործակցութեան կարեւորութիւնը ընդհանուր մարտահրաւէրները դիմակայելու համար:

Մինտոսի ժողովի բացման նստաշրջանի ընթացքին Խաժակ Արքեպիսկոպոս Պարսամեան հնարաւորութիւն ունեցած է Ֆրանչիսկոս Քահանայապետին փոխանցել Գարեգին Բ. Վեհափառի ողջոյններն ու լաւազոյն մաղթանքները:

Ճանապարհի դէպի Նորոգում

Ակնյայտ է, որ շուրջ մէկ ամիս շարունակուող Մինտըր կենսարար գործընթաց է Եկեղեցւոյ նորոգման ճանապարհին: Այս ժո-

ղովի քննարկումներն ու անդրադարձները պիտի ձեւաւորեն Եկեղեցւոյ կառավարման, հովուական առաջնահերթութիւններու եւ միսիոներական յանձնառութեան ապագան: Մինտոսի աւարտէն ետք սպասուող վերջնական գեկոյցը կ'ուղղորդէ Եկեղեցին փորձելով իրականացնել աւելի սինտոալ կառավարման եւ ներգրաւուածութեան

ձեւեր բոլոր մակարդակներով: Մինտոսի աշխատանքները, որոնք պիտի շարունակուին նաեւ 2025 թուականին, նպատակ ունին տեւական ներդրումներ բերել Եկեղեցւոյ առաքելութեան մէջ՝ խթանելով միասնութիւն, մասնակցութիւն եւ աւետարանում հետզհետէ առաւել բարդ եւ բաժնուած աշխարհի մէջ:

«Լիվերփուլ» Յաղթեց Եւ Շարունակեց Մնալ Առաջին Տեղը

Club	MP	W	D	L	GF	GA	GD	Pts	Last 5
1 Liverpool	7	6	0	1	13	2	11	18	🟢🟢🟢🟢🟢
2 Man City	7	5	2	0	17	8	9	17	🟢🟢🟡🟡🟢
3 Arsenal	7	5	2	0	15	6	9	17	🟡🟢🟡🟢🟢
4 Chelsea	7	4	2	1	16	8	8	14	🟡🟢🟢🟢🟡
5 Aston Villa	7	4	2	1	12	9	3	14	🟢🟢🟢🟡🟡

Ֆուտբոլի Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 7-րդ հանգրուանին «Լիվերփուլը» Լոնտոնի մէջ հիւրընկալեցաւ «Քրիսթալ Փելասի» կողմէ եւ առաւելութեան հասաւ 1:0 արդիւնքով:

9-րդ վաչրկեանին աչքի ինկաւ փորթուկալացի յարձակող Տիոկո ժոտան:

7 խաղէն յետոյ «Լիվերփուլը» 18 կէտով առաջատարն է եւ 1 կէտ առաջ է երկրորդ-երրորդ տեղերը գտնուող ախոյեան «Մանչըսթըր Սիթիէն» ու փոխախոյեան «Արսենալէն»:

«Արսենալի» Եւ «Մանչըսթըր Սիթիի» Յաղթանակները

Ֆուտբոլի Անգլիոյ առաջնութեան 7-րդ հանգրուանին ախոյեան «Մանչըսթըր Սիթի» ընդունեց «Ֆուլհամին» եւ առաւելութեան հասաւ 3:2 արդիւնքով:

Փոխախոյեան Լոնտոնի «Արսենալը» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Սաութհեմփթընի» հետ եւ յաղթեց 3:1 արդիւնքով:

«Չելսի» Հաւասար Խաղցաւ «Նոթինգհեմի», «Մանչըսթըր Եունայթըտը»՝ «Ասթոն Վիլայի» Հետ

Անգլիոյի առաջնութեան 7-րդ հանգրուանին Լոնտոնի «Չելսի» ընդունեց «Նոթինգհեմ Ֆորեսթին» եւ բաւարարուեց հաւասար արդիւնքով՝ 1:1:

«Չելսի» 14 կէտով չորրորդն է: Նոյնքան կէտ ունի 5-րդ տեղը գտնուող «Ասթոն Վիլան», որ 0:0 արդիւնքով հաւասար խաղցաւ «Մանչըսթըր Եունայթըտի» հետ:

«Նոթինգհեմ Ֆորեսթն» ունի 10 կէտ եւ 9-րդն է: Մանչըսթըրեան խումբը 8 կէտով 14-րդն է:

«Ինթերին» Յաղթանակ Ապահովեց Տիրամի Հեթ-Թրիքը

Իտալիոյի առաջնութեան 7-րդ հանգրուանին ախոյեան «Ինթերը» Միլանի մէջ մրցեցաւ «Թորինոյի» հետ եւ յաղթեց 3:2 արդիւնքով:

Հեթ-թրիքի հեղինակ դարձաւ ֆրանսացի յարձակող Մարկուս Տիւրամը:

Հայաստանի հաւաքականի նախկին աւագ, կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանն «Ինթերի» հիմնական կազմին մէջ էր եւ փոխարինուեցաւ 77-րդ վաչրկեանին:

«Ինթերը» 14 կէտով երկրորդն է եւ 2 կէտ ետ է առաջատար «Նափոլէն»:

«Պայըրն Միւնիխ»-«Այմտրախտ» Խաղը Աւարտեցաւ Հաւասար Արդիւնքով

Գերմանիոյի առաջնութեան 6-րդ հանգրուանին առաջատար «Պայըրն Միւնիխ» հիւրընկալեց Ֆրանքֆուրտի «Այմտրախտին» եւ խաղը աւարտեցաւ 3:3 հաւասար արդիւնքով:

WTA. Էլինա Աւանեսեանը Գրաւեց 47-րդ Տեղը

Կանանց թենիսի ընկերակցութիւնը (WTA) հրապարակած է համաշխարհային դասակարգման աղիւսակը:

Հայաստանի ներկայացուցիչ էլինա Աւանեսեանը գրաւած է 47-րդ տեղը: Առաջատարը լեհ Իգա Շվյոնտեկն է:

Էլինա Աւանեսեանի այս տարուայ պարգեւավճարները կազմած են աւելի քան 800 հազար տոլար:

Լա Լիկա. Լամին Յամալը՝ Ամսուայ Լաւագոյն Խաղող

Սպանիոյ փոխախոյեան «Պարսելոնայի» 17-ամեայ եզրային յարձակող Լամին Յամալը ճանչցուեցաւ Լա Լիգայի լաւագոյն խաղող Սեպտեմբերին տեղի ունեցած հանդիպումներու արդիւնքով:

Անցած ամիս Լամին Յամալը Սպանիոյի առաջնութեան մասնակցած է 4 հանդիպման, նշանակած է 3 կոլ, կատարած 1 կոլային փոխանցում:

Ընթացիկ մրցաշրջանին ան գերմանացի Հանս-Տիթեր Ֆլիկի գլխաւորած խումբի հետ բոլոր մրցաշարերուն մասնակցած է 10 հանդիպման, նշանակած է 5 կոլ, կատարած 5 կոլային փոխանցում:

Լամին Յամալի պայմանագիրը «Պարսելոնայի» հետ նախատեսուած է մինչեւ 2026-ի Յունիսը:

Transfermarkt-ը անոր փոխանցման արժէքը կը գնահատէ 120 միլիոն եւրօ:

«Պարսելոնան» Յաղթեց Լեւանտովսկիին Հեթ-Թրիքի Շնորհիւ

Սպանիոյ առաջնութեան 9-րդ հանգրուանին փոխախոյեան «Պարսելոնան» հիւրընկալեց «Ալավեսին» եւ առաւելութեան հասաւ 3:0 արդիւնքով:

Հեթ-թրիքի (երեք կոլի) հեղինակ դարձաւ 36-ամեայ լեհ յարձակուող Ռոբերտ Լեւանտովսկին, որուն երկու կոլային փոխանցում կատարեց 27-ամեայ պրագիլցի յարձակող Ռաֆինեան, մէկ կոլային փոխանցում՝ 23-ամայ սպանացի պաշտպան Էրիք Կարսիան:

«Պարսելոնան» 24 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 3 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Ռէալէն»:

«Ալավեսը» 12-րդն է՝ 10 կէտ:

Մատրիտի «Ռէալը» Ուժեղ Էր «Վիլյառեալէն»

Սպանիոյ առաջնութեան 9-րդ հանգրուանին ախոյեան «Ռէալը» ընդունեց «Վիլյառեալին» եւ պարտութեան մատնեց գաջն՝ 2:0 արդիւնքով:

14-րդ վաչրկեանին ուրուկուացի կիսապաշտպան Ֆետերիքօ Վալվերտէն խորուաթ կիսապաշտպան Լուկա Մոտրիչի փոխանցումէն յետոյ գրաւեց մրցակիցի բերդը:

73-րդ վաչրկեանին պրագիլցի յարձակող Վինիսիուս ժունիորը կրկնապատկեց «Ռէալի» առաւելութիւնը: Կոլային փոխանցումը կատարեց Վալվերտէն:

Արքայական խումբը 21 կէտով երկրորդն է: Առաջատար «Պարսելոնան» է, որ ունի 24 կէտ:

«Պայըրն Միւնիխ» 14 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը: Նոյնքան կէտ ունի երկրորդ տեղը գտնուող «ՌԲ Լայպցիգը»: